REALITATEA ilustrată

ANUL VIII No. 370
26 FEBRUARIE 1934

10 LEI

15-55
din Albert

Regele Albert al Belgiei a murit

Una dintre ultimele fotografii ale defunctului care era un alpinist încercat.

In turburările din Austria au căzut mulţi şi din rândurile armatei. In fotografia noastră vedem funeraliile militarilor căzuţi.

Deasemeni vedem în această pagină două aspecte caracteristice ale străzilor Vienei în timpul măcelului.

REALITATEA ILUSTRATĂ

Director: N C. CONSTANTIN

Apare săptămânal în 32 pagini mari, cu un supliment gratuit de 48 pagini. Un exemplar 10 Lei

PREŢUL ABONAMENTULUI:

PE UN AN . . . . . 400 LEI
PE ŞASE LUNI . . . . . 200 „
PE TREI LUNI . . . . . 100 „

REDACŢIA ŞI ADMINISTRAŢIA
Bucureşti Str. CONST. MILLE 5-7-9
TELEFON 3-84-30

Imprimată la foto-rotogravură în atelierele „Adeverul" S. A

CRIMELE NEBUNIEI

PARTIDUL social-democrat din Austria — una dintre cele mai puternice grupări politice — deși nutrind alte păreri și idealuri — acordase întreg sprijinul său cancelarului Dollfuss, în lupta împotriva încercării făcute de partizanii lui Hitler de-a instaura național-socialismul în Austria.

Cancelarul însă — care probabil e tot atât de puțin personal în hotărîri, pe cât e de puțin la trup, tot atât de mic, când e vorba de a lua o măsură, pe cât e de mic la stat — s'a lăsat influențat de oamenii prințului Starhemberg — cel care năzuește să fie dictatorul Austriei național-socialiste sau fasciste și — dupăce-a dizolvat organizația „Schutzbundului" republican, a decretat — acum în urmă — îndepărtarea muncitorilor, membri ai partidului social-democrat, din toate funcțiunile publice și din toate intreprinderile de stat.

S'a produs un început de grevă demonstrativă, pe care „Heimwehr"-ul, organizația reacționa-

Cetățenii sunt nevoiți să s
legitimeze agenților polițiș

Cancelarul Dollfuss înconjurat de statul său major inspectează artileria la Florisdorf

Un grup de arestaț

ră, şi Dollfuss l-au luat ca pretext al represaliilor.

In ziua de 12 Februarie, social-democraţii din Linz, care fuseseră avertizaţi că va începe prigoana împotriva lor, s'au întrunit la sediul partidului care se găseşte în hotelul „La corabia de aur", spre a se consfătui.

Sub pretextul de-a căuta arme, ce-ar fi ascunse aci, poliţia a pătruns în hotelul unde avea loc adunarea şi a început lupta cu muncitorii. Armata era pregătită din vreme, aşa încât imediat s'a pornit la asaltul clădirii. Faţă de măcelul început la hotelul „Corabia de aur", prieteni de-ai celor asediaţi au sărit într'ajutor. Răsboiul civil a început. Focul revoluţiei s'a întins şi mai departe, în Austria, în Steyermark, în Eggenburg, în Graz şi în Bruck, iar la urmă în Viena.

In fotografiile acestei pagini vedem alte aspecte sugestive ale sinistrului din Viena:

***Sus:* Karlmarxhof într'o parte în care a fost cu desăvârşire distrus.**

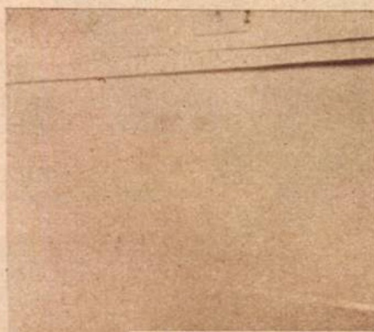
***Mijloc:* Monumentul comemorativ al republicii Austriace, clădit la 12 Noembrie 1918 de social-democraţi, a fost acoperit cu crucea simbolizând ultima acţiune a cancelarului Dollfuss şi cu fotografia acestuia.**

Tragedii mici: Oameni necăjiţi şi nevoiaşi sunt nevoiţi să se mute cu bagajele lor, din casele ce vor fi bombardate.

Patru morţi pe stradă, victime ale luptelor dela Florisdorf.

Imediat s'a decretat starea de asediu. Prinţul Starhemberg, a sosit la Linz, ca să conducă personal măcelul împotriva muncitorilor.

Dacă altădată, când armatele nu aveau nici mitraliere, nici tunuri uşor de mânuit şi cu tir precis, nici revolvere automate, nici automobile blindate, se putea concepe un răsboi civil, în vremurile noastre nici o grupare nu se poate ridica împotriva ordinei de stat, atunci când guvernul are la dispoziţia sa armata şi când el este hotărît într'adevăr să reprime orice revoltă. Cine sunt nebunii cari împotriva mitralierei să lupte cu toiagul sau cu baricade de carton? Este indubitabil că răsboiul civil din Austria n'a fost decât un măcel, pregătit şi organizat de acei cari au interes ca dictatura să se instaureze în Austria. Forţa trebue să găsească o motivare spre a se exercita. Şi

Incendierea unui imobil la Florisdorf

D. Schmitz

cancelarul Dollfuss, ca să explice și să pregătească dictatura, avea nevoe de-o revoluție.

Când s'au produs și la Viena ciocniri, tot atât de provocate ca și cele din Linz, îndată armata a așezat tunurile și a distrus cea mai frumoasă operă a colectivității europene, de după războiu : căminurile orășenești.

Puține partide au fost atât de constructive ca partidul social-democrat din Austria. Având puterea în mâna sa, și având în special conducerea Vienei, partidul acesta a întreprins o operă de edificare unică în lume. La periferiile orașului, acolo unde se întindeau terenurile inculte și maidanurile de gunoaie, primăria socialistă a Vienei a înălțat clădiri monumentale, locuințe moderne, higienice, închiriate cu prețuri extrem de mici. Mii de familii se adăpostiau în aceste clădiri imense, în care muncitorul fiind vecin cu intelectualul, se deprindea la o viață mai civilizată. Iar conviețuirea diferitelor categorii sociale, nivela orice deosebire de clasă. Nicăeri, ca la Viena, nu se întâlniau oameni mai politicoși, mai prietenoși. Nicăeri oamenii nu aveau o con-

Baricade instalate în cartierele muncitorești

Un grup de arestați purtați sub baionete

știință mai perfectă a egalităților în fața legilor.

Copilul micului burghez stătea în aceeaș bancă cu fiul fierarului și spre a nu umili pe cel din urmă, cărțile se împărțiau gratuit tuturor, bogat sau sărac.

Clădirile orașului Viena, căminurile pentru salariați și muncitori, erau admirate de toți și veniau în acest oraș englezi și americani ca să le vadă și să le imite D. Dollfuss a tras cu tunul în ele, pe când erau înțesate de lume, și odată cu vărsarea de sânge a distrus și aceste cuiburi ale progresului omenesc.

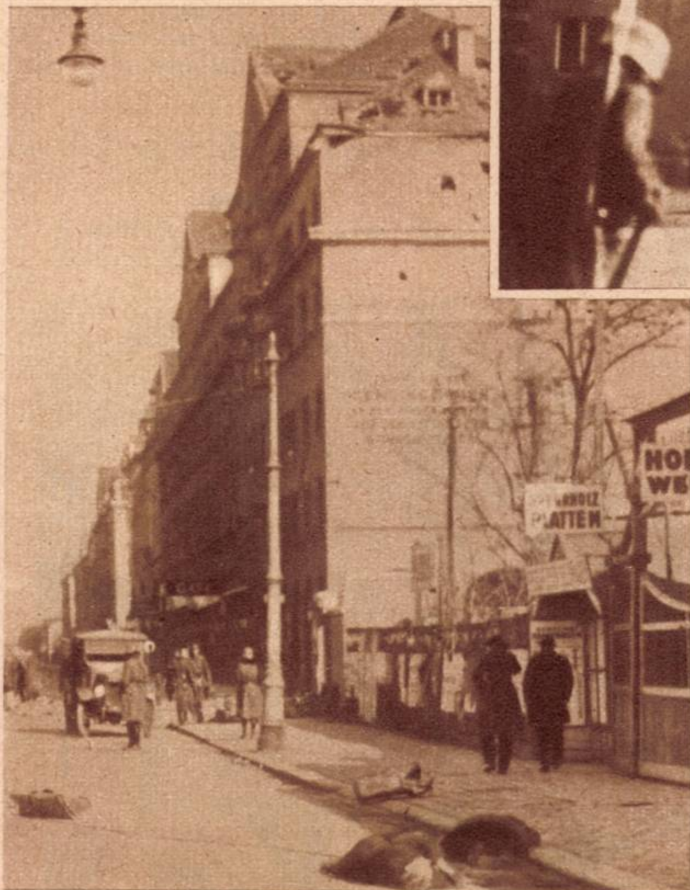

O vedere a Karlmarxhofului ciuruit de mitraliere

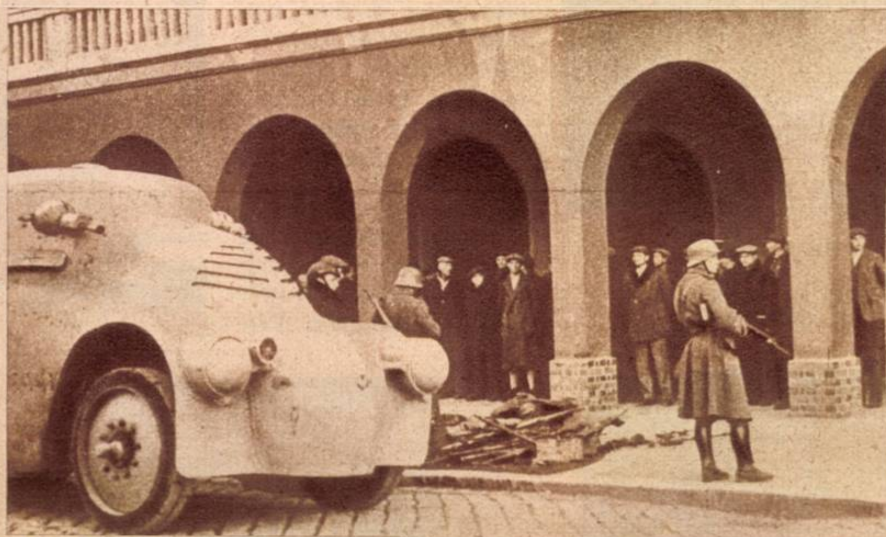
Dacă răsboiul este o crimă, cu cât mai crudă grozăvie e fratricidul! Prietenul, camaradul, tovarășul și-a ucis prietenii, camarazii și tovarășii. Fiul și-a ucis părintele și fratele a tras cu mitraliera în frate. Au fost omorâți copii și femei: ghiulelele și gloanțele nu aleg.

Nu știm care va fi soarta Austriei, nu putem concepe cum de asemenea oroare a fost posibilă în veacul nostru, oroare de care omenirea întreagă trebue să se rușineze, dar suntem încredințați că blestemele miilor de mame rămase fără copii, blestemele soțiilor cărora li s'au ucis bărbații, blestemele legiunilor de orfani vor trebui să fie auzite de Creatorul Divin și că acel Dumnezeu pe care-l invoacă de atâtea ori „prea cucernicul" Dollfuss, va pedepsi această vărsare de sânge.

n. c.

Oameni căzuți pe stradă în luptele dela Florisdorf și Schlingerhof

Cu tancul pe străzile Vienei

Locuințe distruse

MOARTEA LUI ŞTEFAN CICIO POPP

La Arad s'a stins din viaţă săptămâna trecută, marele român Ştefan Cicio Popp. De numele lui se leagă mai mult decât de numele oricui unirea Ardealului la patria mumă.

Lui Ştefan Cicio Popp i s'au făcut funeralii naţionale. Din partea Guvernului a vorbit d. prim-ministru G. Tătărescu.

In fotografiile noastre vedem trei aspecte din timpul funeraliilor.

O aniversare

Academia de înalte studii comerciale a sărbătorit săptămâna trecută 20 de ani dela întemeere. Aniversarea a fost prezidată de ministrul instrucţiei şi comerţului şi cu acelaş prilej s'a desvelit, în aula Academiei, o monumentală pictură murală de o sută de metri pătraţi, opera d-nei profesor Cecilia Cuţescu Storck. Pictura înfăţişează scene din istoria comerţului românesc.

Fresca din aula Academiei

O vedere a Academiei

D. ministru Sassu ţinându-şi cuvântarea

Aula Academiei în timpul şedinţei comemorative

CATASTROFA lui Syrius

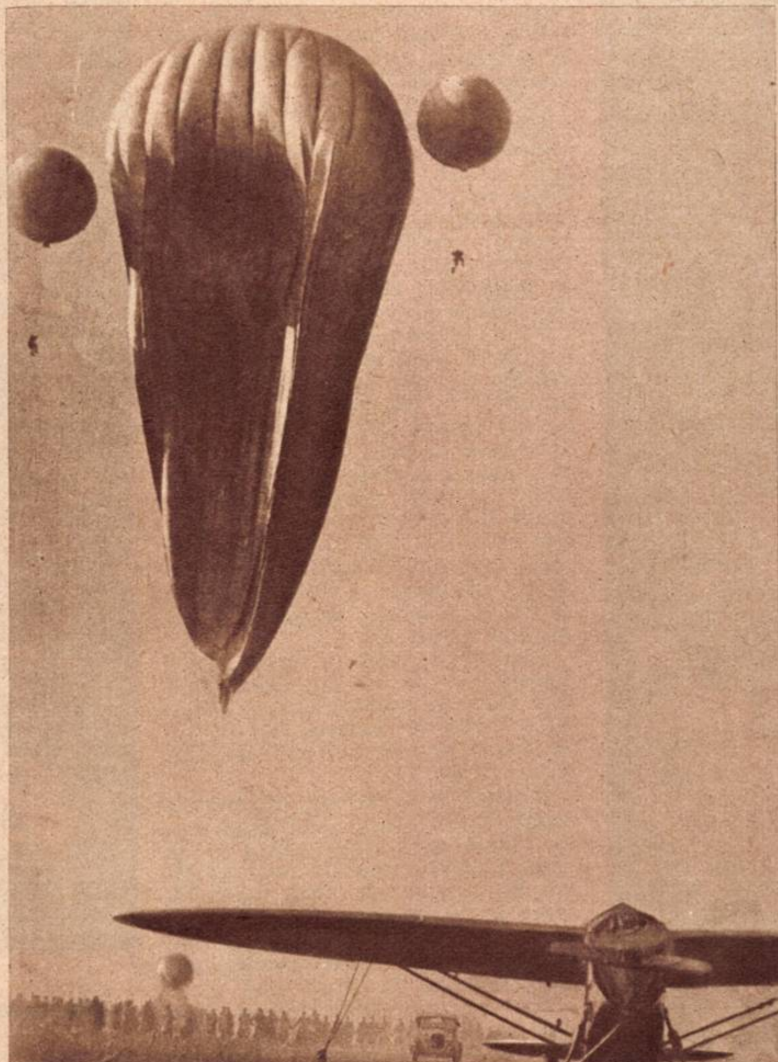
O prăbuşire groaznică de la 20.000 metri înălţime

ABIA s'a stins, ecoul tunurilor din Kremlin cari au salutat apoteoza nefericitului echipaj al stratosfericului rus, „Syrius". Balonul se înălţase dela aerodromul Osoaviokim, aflat în marginea satului Mazilovo, la o depărtare de vreo opt kilometri de Moscova. Preparativele sârguitoare şi cu mult prea febrile fuseseră conduse în mare taină în palatul Amiralităţii din Leningrad şi nici unui strein nu i se îngăduise să fie de faţă la plecare. In zorii unei dimineţi ceţoase, când Moscova încă dormea, cunoscutul aviator rus Paul Fedossenko (care, din simplu lucrător ajunsese la vârsta de 36 ani inginer al aeronauticei civile sovietice şi unul din „aşii" ascensiunei), preluă comanda expediţiei. In această îndrăzneaţă întreprindere era asistat de ajutorul lui, un tânăr de 24 ani, Ilya Ussiokin, reprezentantul tineretului comunist şi de inginerul Andrei Vassenko, de 35 ani, constructorul stratosfericului. Temperatura marca zero grade, iar sondajele făcute înainte, arătau un strat gros de ceaţă însă numai „la nivelul pământului". In curând, aviatorii aveau s'o înfrunte cu uşurinţă şi s'o depăşească. Fedossenko dădu semnalul de plecare şi, aproape numai decât „Syrius" dispăru din văzul celor de faţă. Echipajul, în tot timpul ascensiunei, se menţinu în legătură continuă, prin radio cu baza şi cu aerodromul Frunze. Cutezătorii Icari moderni aveau drept ţintă să bată recordul de înălţime cucerit în ziua de 30 Septembrie a. tr., de către colegii lor, Prokofieff, Birnbaum şi Godunof cari, cu stratosfericul U. R. S. S. atinseseră înălţimea de 19.305 metri. Ascensiunea aceasta, în afară de scopul pur ştiinţific, mai urmărea şi unul strategic, după cum afirmă Radek în *Pravda:*

„Când peste câţiva ani, stratosfera nu va mai avea taine pentru noi, se va ivi un pericol nou pentru locuitorii pământului, căci prioritatea într'o asemenea cucerire o va constitui însăşi întâietatea defensivă şi ofensivă". De aceea, balonul era înzestrat cu un tun mic, cu care urmau să fie studiate condiţiile de tir în atmosferă. Invelişul stratostatului avea un volum de peste 24 mii de metri cubi, pe când nacela nu măsura decât 6 metri cubi cu un diametru de 2.40. Era prevăzută cu trei ferestre laterale şi una inferioară pentru luarea vederilor fotografice. Primul semnal de radio aduce vestea că se atinsese înălţimea de 15.000 mtr. La al doilea, „Syrius" era la 19.000 mtr. şi, în cele din urmă, la 20.600. Dela cota aceasta Fedossenko lansa un mesaj de salut Rusiei şi Congresului care tocmai se întrunea atunci.

La început balonul intrase într'o zonă cu furtuni violente, dar încetul cu încetul, reuşi să ocolească curenţii protivnici de aer, croindu-şi o cale liniştită, prielnică navigaţiei şi cercetărilor. Comandantul expediţiei da de ştire că făcuse observaţiuni de cel mai mare interes asupra razelor cosmice şi a proprietăţii luminei în stratosferă, deosebit de exerciţiile de tir cu tunul. De atunci, n'a mai parvenit nici o ştire exactă. Fu semnalată coborîrea aerostatului care devia în spre regiunea Riazan. Temperatura externă — după ultimele date — era de 77 grade sub zero, iar cea interioară de 20. Un radiotelegrafist amator din Rusia albă, anume Meklinev, din ţinutul Homel, aflat în momentul acela sub casca aparatului său, primi acest mesaj, desnădăjduit:

„Atenţiune! Aci balonul stratosferic Syrius! Ne aflăm într'o zonă atmosferică îngrijorătoare. Nacela e acoperită cu ghiaţă. Suntem în condiţii desperate. Balonul se prăbuşeşte. Cei doi tovarăşi ai mei sunt în agonie!" La câteva minute după aceea, nacela desprinzându-se de corpul balonului se prăbuşia sfărâmându-se de pământ, în vecinătatea satului Potiski Ostrog la unsprezece kilometri de Katoşkina, o staţie pe linia Moscova-Kazan. Balonul liberat, se pierdea printre nori. La sgomotul înspăimântător al exploziei, pricinuită de cădere, alergară câţiva ţărani cari au găsit printre sfărâmături trei cadavre, dintre cari unul era de nerecunoscut.

Balonul rus cu care s'a făcut ascensiunea în stratosferă

Asupra cauzelor dezastrului, circulă până în prezent mai multe ipoteze. Majoritatea înclină să creadă că nefericiţii aviatori ar fi murit dinainte, din cauza lipsei de oxigen, când se aflau încă în stratosferă. Dar atunci nacela desprinsă de restul aparatului? Poate că aviatorii aruncând tot balastul ca să atingă cota cea mai înaltă, s'au trezit la coborîre cu nacela îngreuiată de ghiaţă şi fără putinţă de a mai uşura căderea.

Rămăşiţele celor trei eroi au fost închise, la început, în lăzi de zinc şi transportate la Moscova, unde au fost primite de către autorităţi şi de un mare număr de intelectuali. Purtate pe braţe printre două şiruri compacte de popor, au fost expuse într'o cameră roşie din Kremlin. In cursul nopţii, cadavrele au fost incinerate. După aceea, în sunetul marşului funebru al lui Chopin — intonat de două muzici militare — s'au desfăşurat ceremoniile solemne la cari au participat o mare de oameni şi zece mii de soldaţi.

In cele din urmă, în prezenţa lui Stalin, urnele au fost transportate la Mausoleul lui Lenin.

Turneul Pia Igy

Cântăreaţa Pia Igy (Igiroşanu), compatrioata noastră, a făcut un lung şi strălucit turneu peste hotare. In fotografia noastră o vedem pe străzile Sofiei bând bragă

Geografie sentimentală

Este titlul volumului apărut recent, al cărui autor este cunoscutul publicist, d. Ion Totu.

Cartea are un imens succes de librărie şi a fost elogiată de întreaga critică drept una din cele mai bune cărţi ale genului ingrat al călătoriei.

Volumul are 240 pagini, 30 de planşe, (picturi) în culori, pe hârtie de lux şi se vinde cu 60 lei, la toate librăriile.

Pedagogia VIITORULUI

Aţi fost şcolari şi zi de zi v'aţi concentrat privirile asupra tăblii negre — dar aţi uitat aproape tot ceeace s'a perindat pe ea. Copiii voştri vor avea însă înainte-le un ecran cinematografic care va reflecta întreaga lume şi ceeace vor vedea, li se va întipări adânc în minte.

Va veni o zi când tabla cea neagră va fi înlocuită în şcoli de pânza albă a ecranului. Băieţii şi fetiţele vor vedea aievea ceeace altădată li se reda doar prin cuvinte. Educaţia va pierde acel caracter monoton de învăţare şi recitare, devenind o neîntreruptă succesiune de experienţe vii. Şi când această inovaţie se va fi realizat — mai întâi în America, ţara tuturor inovaţiilor şi apoi în întreaga lume — vom avea să mulţumim genialei regisoare americane, Lois Weber.

„Când eram copil" spune aceasta „trebuia să parcurg în fiecare dimineaţă patru mile călare până la mica şcoală de cărămidă roşie! Pierdută în mijlocul unui câmp cu iarba până la genunchi, părea mai curând o cutiuţă şi în singura-i încăpere se adunau sau mai bine zis se înghesuiau elevii dela clasa întâi până la a opta.

Pe o platformă mai ridicată între uşe şi soba pântecoasă, se afla catedra pe care se cocoţa o femee puţintică la trup şi înăcrită care ne era grozav de antipatică dar care avea datoria să ne inspire acea imensă doză de încredere, absolut necesară copiilor pentru a crede şi a reţine tot ceeace le spunea ea. Dar obligaţiile ei reclamau mult mai mult: trebuia mai întâi să ne determine a o asculta, apoi să ne intereseze şi în urmă, să ne facă să memorăm.

Cum era şi fatal, nu reuşia. Străduinţele ei nu afectau decât unul din simţurile noastre, anume auzul. Şi în afară de aceasta, era un fel de laudă pentru noi să-i amărâm puţin zilele.

Acestea se petreceau pe vremea când familia pornea Sâmbătă seara călare spre oraş, pentru a se duce la cinematograf. Podeaua sălei de cinema, de nouă metri lăţime şi 20 lungime, înclina mult spre scenă pentruca spectatorii din fund să poată urmări nestânjeniţi proecţiile de pe pânza albă.

Ştrengarii oraşului ocupau locurile din faţă şi „sonorizau" gratuit filmul, mai cu seamă când era vorba de sărutări iar corul bisericei episcopale îşi avea locul său în fiecare Sâmbătă dacă era un film moral.

CĂRŢILE DE ŞCOALĂ SUNT UITATE

Cu toate că s'au scurs atâţia ani de atunci, acele seri mi-au rămas vii în amintire, cu cele mai mici detalii dar am uitat în schimb aproape tot ceeace creeatura mică şi uscată ar fi vrut să-mi întipărească în minte pentru totdeauna. Şi în situaţia mea sunt mulţi, foarte mulţi, milioane de oameni.

S'a dovedit în mod practic, ştiinţificeşte, că ceeace VEDEM se întipăreşte mai profund decât ceeace citim sau auzim. Psihologii confirmă şi ei aceasta, spunând că optzeci şi trei la sută din impresiile copilului se produc pe cale vizuală.

De sigur că scria ceva în acea carte de geografie a dvs., despre

Şcoala de mâine.

Şcoala de ieri şi de astăzi.

regiunile Arctice şi despre eschimoşi. Dar vă mai amintiţi ce vi se spunea? Astăzi, lucrurile s'au mai schimbat. In unele şcoli când li se vorbeşte elevilor despre eschimoşi, se clădesc mici colibe în clasă, şi copii sunt puşi să poarte costumele respective, pentru a le creea astfel o atmosferă arctică.

„Dar, „spune regisoarea americană" adăugaţi la aceasta integritatea vizuală a autenticului. Arătaţi-le pe un ecran scene reale ce dramatizează ţara zăpezilor veşnice, şi nu le vor mai uita niciodată. Cunosc un băieţaş care la şcoală e cel mai prost elev. Nu-i lipseşte bunăvoinţa dar învaţă extrem de greu. Cunoaşte totuşi ca nimeni altul tradiţiile, costumele şi configuraţia geografică a tuturor ţărilor din lume şi-şi corectează părinţii la cele mai mici detalii. Pentruce? Pentrucă urmăreşte cu pasiune filmele cu subiect geografic. Poate citi despre China până se învineţeşte, poate asculta ore întregi disertaţiile profesorului asupra acestei ţări, nu pătrunde nimic până când nu VEDE.

Vina nu e a profesorului ci a întregului sistem pedagogic aşa cum se găseşte astăzi. Va-

loarea educației vizuale e prea evidentă pentru a mai stărui asupra ei.

POSIBILITĂȚILE IMAGINILOR

Predarea unei materii, oricare ar fi ea, devine mai vie și mai permanentă dacă se face cu ajutorul imaginilor animate. Gândiți-vă cât relief ar căpăta geologia, astronomia, artele, muzica și științele naturale care-și pierd o bună parte din marele, din esențialul lor interes când sunt închis în cuvinte tipărite cu litere mici pe o pagină rece, lipsită de inspirație!

Vă mai aduceți ceva aminte din ceeace ați învățat la zoologie? Ați reținut ceva din imaginea țeapănă și neinsuflețită a leului sau din descrierea plată, lipsită de culoare a vieței lui de pădure? Astăzi, nu există copil care să meargă la cinema și să nu fie amănunțit și viu documentat asupra vieței animalelor sălbatece. Și asta numai datorită celor câteva filme ale junglei ce s'au făcut până acum.

Când vede un film, puterea creeativă a copilului se desvoltă prin impulsurile pe care imaginația sa le primește, prin orizonturile ce i se deschid. El asimilează pe această cale cunoștiințe precise și nu impresii vagi menite să se spulbere la cea mai ușoară adiere de vânt, căci mintea unui copil este ca lutul: perfect neutră și susceptibilă de cele mai complicate modelări".

De Mille a dat lumei cu un singur film putința să cunoască și să înțeleagă timpurile biblice, așa cum n'am ajunge s'o facem dacă am citi ani la rând biblia și dacă am asista regulat la fiecare liturghie. Alte filme ne-au arătat viața marilor orașe, ne-au familiarizat cu organizația unui mare ziar și a altor industrii, într'un cuvânt au revelat publicului internațional fiecare latură a vieței moderne.

Dar de ce n'am merge mai departe insuflețind faze de viață mai puțin vizibile? Ce ar fi dacă am reconstitui pasionanta dramă a acelei frunzulițe căreia i-au trebuit secole pentru a-și întipări forma mică și firavă în stratul de stâncă? Dar dacă am desvălui frământata viață de pe fundul oceanelor? (Vă mai aduceți aminte de scena din clasă?: „Acum copii, vă voiu spune ceva despre mărgean. E o substanță solidă, trandafirie...).

Geografia! Țiu minte că venia imediat după masă, și vai! cât eram de somnoroși cu toții. Muștele bâzâiau monoton pe geam și doar pozna câte unuia din micii ștrengari ai clasei ne mai trezia din toropeală.

Dar imaginați-vă geografia pe ecran! Junglele verzi ale Africei cu viața lor misterioasă și sălbatecă. Valurile somnolente de nisip ale Saharei; strălucitoarea majestate a Alpilor!

Unde vine Waterloo? Este un oraș sau numele unei bătălii? A da, este acel punct negru din mijlocul hărței, care figurează în capitolul lui Napoleon în rând cu portretul lui. Dar Napoleon? Desigur că n'a fost o simplă fotografie, ci un om viu cu instincte și cu sentimente, frământat de ambiții, de bucurii și de dureri. Dar Richelieu, Voltaire și Disraeli? Ei trăiesc astăzi mulțumită lui George Arliss. Toate aceste filme au o acțiune educativă, însă lecțiile pe care ni le servesc, pasionează pentrucă au realismul și căldura vieței.

„Cu cât va fi mai ridicat gradul de cultură generală al unui popor cu atât mai intensă va fi activitatea savanților săi" spune Lois Weber.

...Acum, copii, întoarceți la pagina 147. Vom citi despre bătălia dela Waterloo care a avut loc la...

„Eh, ia mai dă-o încolo „șoptește câte un diavol de copil". E atât de mult de atunci... Și apoi, nici nu cred că s'a întâmplat, cu adevărat. Femeea asta mă plictisește. Deabia aștept să văd ce mai face puii Dianei!"

Dar dacă pe ecran apar vitejii soldați ai lui Napoleon, — generalul mic de statură dar mare în geniu aruncând cu disperare companie după companie într'o luptă pierdută și-l vedem apoi, nici mai mult nici mai puțin decât un om, ca tata sau ca domnul X. de peste drum — părăsit, despuiat de putere, rătăcind fără țintă pe mica insulă unde trăiește exilat, capitolul devine tot atât de real ca și un eveniment la ordinea zilei. Copiii sunt pe ecran cu Napoleon și cu soldații săi. Parcă dvs. cei mari, nu vi se întâmplă să vă identificați cu eroii pe cari-i urmăriți pe pânză? Copiii ajung să trăiască evenimentele proectate pe ecran, și ceeace văd intră astfel în cercul lor de experiențe.

Lois Weber e de părere că nu va trece mult și elevii întregei lumi vor fi ajutați de ecran în munca de asimilare a cunoștiințelor. Ea lucrează zi și noapte la realizarea și perfecționarea acestui plan.

După câte știm, până acum, doar câteva facultăți de medicină fac uz de ceeace s'ar numi „educația pe cale vizuală". Metoda va pătrunde însă în toate ramurile învățământului. In momentul de față, dintre țările lumei, doar Rusia și Anglia au introdus cinematograful în școli... Lois Weber e însă o femee hotărâtă, ea ne spune: ar fi bine să se facă, ci: voiu face.

Și acum, ia să vedem, știți când a avut loc bătălia dela Waterloo?

TREBUE să faceţi gimnastică. Vă plictiseşte? Dar un corp imperfect nu vă plictiseşte mai mult? Şi corpul dvs. nu poate rămâne în mod natural perfect fără exerciţii fizice. Chiar dacă umblaţi numai un ceas pe zi, timp în care nu utilizaţi nici braţele şi nici torsul, nu ştiţi să respiraţi, iar organele vă funcţionează prost.

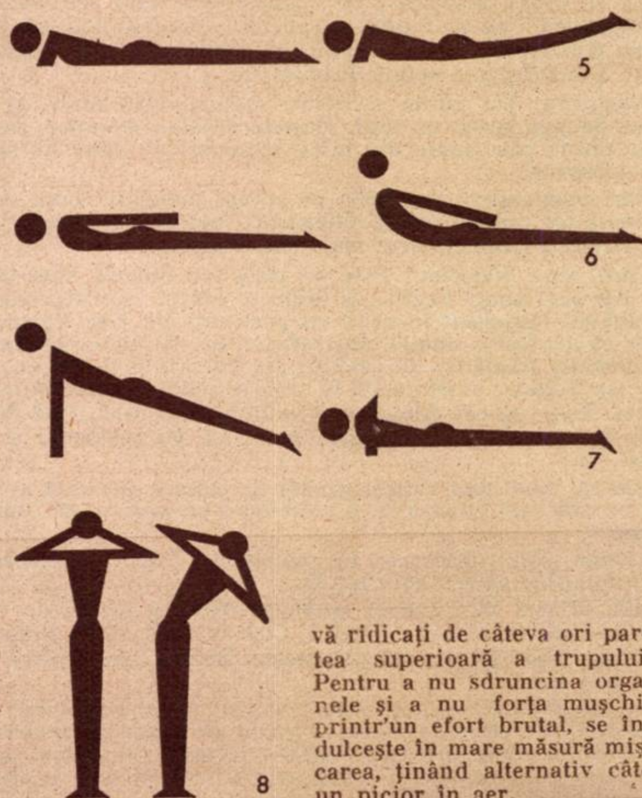
Nu-mi spuneţi că sunteţi sportive, pentrucă tot acest sport se reduce la câteva ore de patinaj iarna şi de tenis vara şi chiar dacă aţi fi o tenismomană activă, acest exerciţiu nu vă desvoltă decât asimetric o anumită parte a corpului.

Se impune să faceţi gimnastică în mod regulat cel puţin de trei ori pe săptămână la deşteptare, vreme de o jumătate de oră, sau în fiecare dimineaţă câte un sfert de oră. Şi nu există funcţiune care să nu se amelioreze graţie acestor exerciţii: respiraţia, circulaţia sângelui, sistemul muşchiular şi nervos, precum şi toate celelalte organe interne. Nu faceţi mişcările cu moliciune şi neglijenţă, gândiţi-vă la scopul pe care trebue să-l atingeţi.

RELAXAREA ORGANELOR ABDOMINALE: primejdiosul inamic al femeilor poate fi îndepărtat. Pereţii muşchiulari cari ar trebui să le susţină sunt prea slabi. Aceasta vă determină să purtaţi o centură sau corset, dar nimic nu poate înlocui centura naturală a muşchilor pântecelui, cari strâng şi menţin la locul lor organele. Puteţi forma însă această centură muşchiulară cu ajutorul unei gimnastici adecuate. Dar bine înţeles, aveţi în prealabil nevoia unei aprobări a medicului dv. Există deformări care se datoresc unor turburări interne, cum ar fi un stomac dilatat spre exemplu. Iată exerciţiile ce s'ar recomanda pentru un asemenea caz: culcată pe spate, cu braţele lipite de corp,

1) Fiecare exerciţiu urmăreşte un scop.
2) Antrenamentul va fi cotidian.
3) Gimnastică preparatoare pentru ski.
4) Fiecare mişcare e folositoare.
9) Un exerciţiu pentru disciplinarea muşchilor abdominali şi ai şoldurilor.
10) Un mers corect întăreşte muşchii abdomenului.
11) Poziţia proastă şi cea bună când staţi în picioare: în cel de-al doilea caz centura muşchiulară naturală a şoldurilor şi a pântecelui lucrează, echilibrul corpului e restabilit.
12) Urcând o scară, aveţi un excelent mijloc de a reduce muşchii fesieri.
13) Iată acelaş caz când şedeţi.
Desenele reprezintă:
14) Cu picioarele întoarse în afară şi călcâiele lipite, îndoiţi genunchii.
15) Christiania: cu picioarele şi genunchii lipiţi, îndoiţi genunchii întorcându-i în afară.

vă ridicaţi de câteva ori partea superioară a trupului. Pentru a nu sdruncina organele şi a nu forţa muşchii printr'un efort brutal, se îndulceşte în mare măsură mişcarea, ţinând alternativ câte un picior în aer.

Un al doilea exerciţiu, pune în mişcare pe lângă adbomen, şi muşchii fesieri: culcată pe spate cu picioarele îndoite, genunchii îndepărtaţi, şi spinarea absolut lipită de podea, contractaţi pântecele şi ridicaţi uşor fesele, exact atât cât să nu atingă podeaua şi respiraţi. La expirare, destindeţi atât pântecele cât şi muşchii fesieri. (Fig. 3).

PENTRU INTARIREA STOMACULUI: îngenunchiaţi cu braţele întinse orizontal (fig. 1). Fără a mişca şoldurile, vă mişcaţi alternativ dela dreapta la stânga şi cât mai mult cu putinţă. In această mişcare trebue să ai impresia că te întinzi pe o parte şi apoi pe cealaltă, ca şi cum ai vrea să atingi ceva care se află foarte departe.

CUM SĂ NE REDUCEM ŞOLDURILE: Iată câteva exerciţii speciale: lungită pe spate cu braţele încrucişate

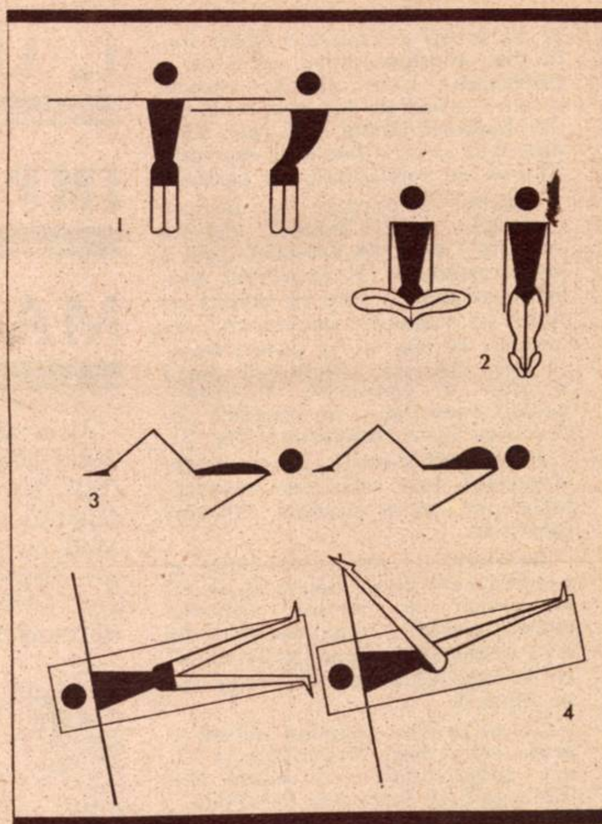

şi cu umerii lipiţi pe podea, absolut imobili. Ridicaţi piciorul drept întins şi atingeţi cu el palma braţului stâng fără ca acesta să fi părăsit podeaua. Faceţi aceiaş mişcare cu piciorul stâng şi cu braţul drept. Puteţi vedea această mişcare în schiţa No. 4, unde femeea stă lungită pe o planşă în aşa fel înclinată încât stă cu capul mai jos decât picioarele. Această poziţie e recomandată în special persoanelor care vor să-şi desvolte bustul, pentrucă circulaţia sângelui devine astfel mai abundentă în această parte a corpului. Schiţa No. 8 dă şoldurilor supleţă: cu mâinile înnodate după ceafă, aplecaţi-vă la stânga şi la dreapta cât mai jos cu putinţă. Acest exerciţiu are în acelaş timp darul să lungească linia.

CUM REDUCEM COAPSELE. Exerciţiul care urmează e destinat să sdrobească grăsmiea acumulată pe părţile interioare ale coapselor. Vă aşezaţi cu picioarele îndoite, în aşa fel încât tălpile să se atingă (fig. 2). Aruncaţi apoi picioarele înainte, lungindu-le pe podea. Nu trebue să vă feriţi a vă lovi coapsele de podea cu putere şi cu cât o veţi face mai tare, cu atât va fi mai eficace.

MUŞCHII FESIERI: trebue neapărat să-i faceţi să lucreze, pentrucă nu prea au ocazia să se eexrcite în mod normal. De pe urma prea multei şederi, ei ajung cu vremea a se turti şi rămân fără vigoare, iar o siluetă frumoasă îi reclamă fermi. Iată pentru aceasta o mişcare minunată şi uşor de făcut (fig. 5): culcată pe pântec, cu bărbia rezemată în mâini, ridicaţi deodată ambele picioare bine întinse, cât mai sus cu putinţă, apoi coborîţi-le încet.

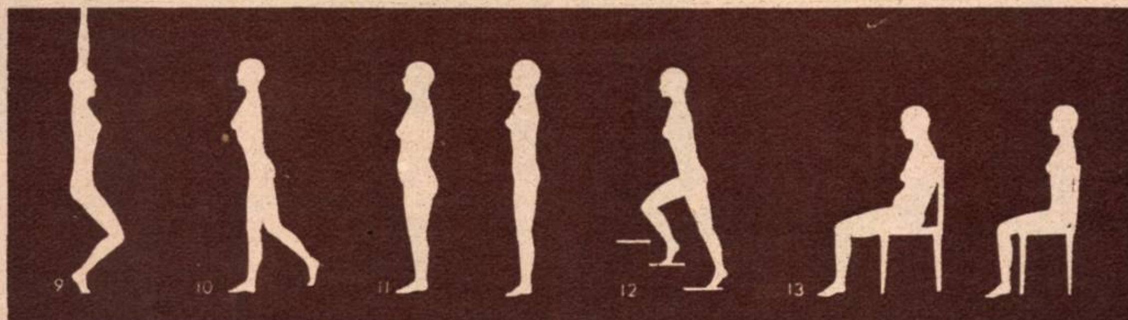
UMERII: nişte umeri frumoşi şi o ţinută corectă fac mult în eleganţa siluetei. Cel mai bun mijloc de a adopta atitudinea justă este să vă rezemaţi de un zid şi să rămâneţti câteva secunde lipită de acesta. Faceţi apoi câţiva paşi înainte, fără a pierde această linie perfectă. Încetul cu încetul vă veţi obicinui a vă menţine astfel în cursul unor îndelungate exerciţii, fără să mai aveţi nevoie de zid. Veţi învăţa în modul acesta să respiraţi, aspiraţia şi expiraţia se fac doar printr'o mişcare a toracelui cu pântecele contractat.

16) Stemmboge: cu picioarele îndepărtate, vârfurile întoarse în afară, genunchii îndoiţi, aplecaţi-vă asupra unuia din genunchi şi apoi ridicaţi-vă.

17) Pentru coborîrea unei pante: luaţi atitudinea desenată, plecaţi-vă şi ridicaţi-vă, punând în lucru muşchii coapselor.

18) şi 19) Pentru mlădierea coapselor: atingeţi mâna întinsă cu piciorul, şi lăsaţi greutatea trupului asupra unui picior.

PENTRU A INDREPTA SPINAREA (fig. 6): culcată pe pântec cu picioarele lipite, uniţi-vă braţele la spate şi ridicaţi capul şi bustul, fără ca picioarele să părăsească podeaua.

UN ANTEBRAŢ GROS îmbătrâneşte cea mai tinerească siluetă; acest defect e foarte frecvent şi demonstrează inactivitatea membrelor superioare. Pentru înlăturarea acestui neajuns, vă veţi culca pe pântece cu mâinile rezemate de podea şi cu picioarele unite. Ţineţi-vă corpul bine încordat dela picioare până la cap şi ridicaţi-vă în mâini (fig. 7). Lentă şi repetată, această mişcare e excelentă.

RIGIDITATEA TORACELUI: poate fi corectată cu ajutorul diferitelor mişcări. Iată una: staţi în picioare cu coatele orizontale şi pumnii sprijiniţi unul de altul. Strângeţi şi desfaceţi pumnii fără a-i deslipi.

PICIOARELE ŞI MAINILE suferă adesea de pe urma unei imperfecte circulaţii a sângelui care strică supleţei. Picioarele, în special, au mereu sarcina să suporte întregul edificiu — echilibrul trupului în repaus atunci când staţi în picioare. Prinse în încălţăminte, ele nu sunt niciodată libere. Faceţi-le să lucreze, aşezându-vă pe pământ cu gambele întinse ridicaţi şi apoi coborîţi vârfurile picioarelor. O altă mişcare: desenaţi cu picioarele unite, un opt dela stânga le drepta şi dela dreapta la stânga.

Se impune însă să alternaţi mişcarea cu repausul şi să faceţi ca unei contractări să-i urmeze destinderea. După un exerciţiu al picioarelor onduIaţi-vă uşor începând dela şolduri şi până la tălpi. Faceţi la fel cu braţele.

IN REZUMAT. Esenţial în materie de gimnastică este să porniţi dela o atitudine iniţială justă şi

Rochelle Hudson de la Fox este o ferventă gimnasticiană. De aci, silueta ei perfectă

să nu faceţi niciodată mişcări mediocre, mulţumindu-vă cu ceva aproximativ. Cinci mişcări corecte şi bine reflectate fac mai mult decât douăzeci făcute fără rost. Gândiţi-vă la ceeace faceţi şi executaţi figurile cu inteligenţă, cu pasiune.

Punctul de pornire al acestor exerciţii este figura numită „tuck-in", uşor de executat dacă e bine înţeleasă. E exerciţiul descris mai sus, în care vă lungiţi pe spate cu pântecele contractat, cu toracele bombat şi cu partea fesieră uşor ridicată. Picioarele puţin îndoite şi genunchii depărtaţi, permit exercitarea cu muşchii abdominali bine contractaţi (fig. 3).

In această poziţie, un exerciţiu simulează doar mişcarea respiratorie, punând în mişcare muşchii toracelui.

Institutul de gimnastică unde se preconizează acest sistem, pune să se execute la început exerciţii simple, pentru a trece mai pe urmă la o armonioasă combinaţie ritmică de mai multe mişcări ce se fac pe muzică.

Un alt institut parizian insistă asupra respiraţiei. Exerciţiile se fac aci întotdeauna pe o terasă sau într'o sală cu ferestrele deschise.

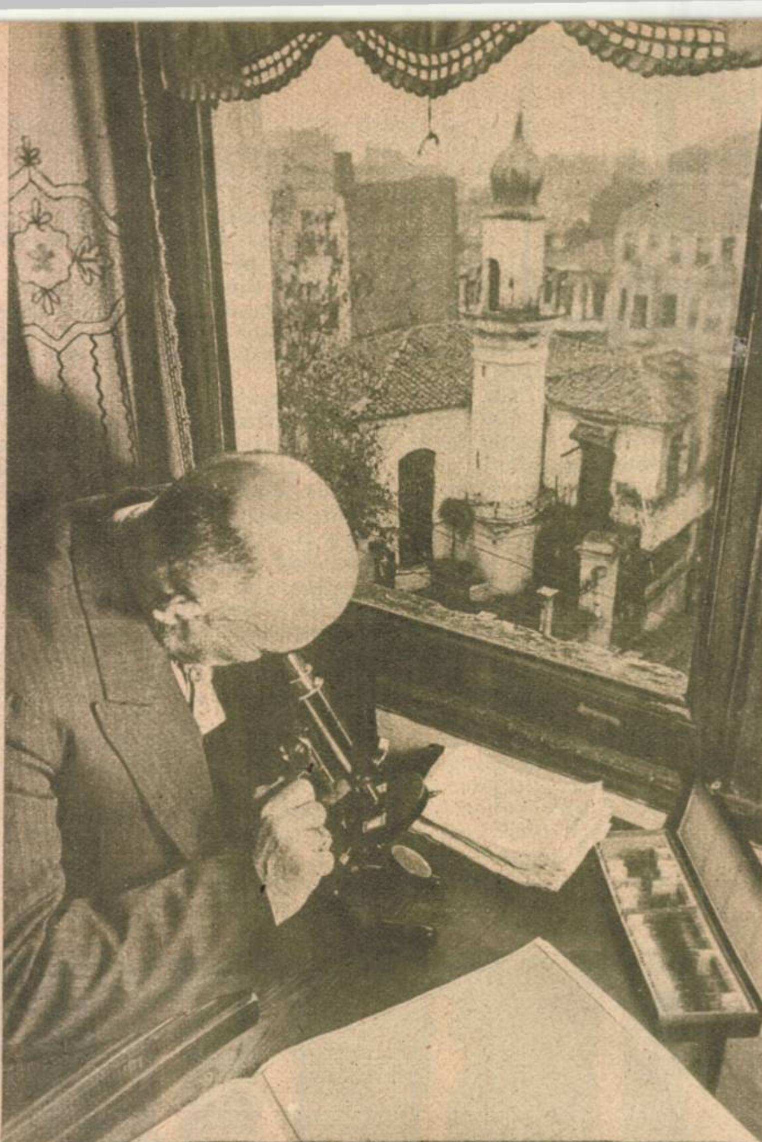
Pentru a respira bine, se impune să staţi cu spinarea dreaptă, pieptul bombat şi pântecele în retractare. Această poziţie trebue păstrată nu numai când faceţi exerciţii ci tot timpul, în fiecare clipă din zi. Dacă adoptaţi acest bun obiceiu în aşa fel încât să devie o a doua natură, veţi desvolta încetul cu încetul acea centură muşchiulară abdominală care tinde să se relaxeze.

O şampioană a skiului a fondat un întreg curs de gimnastică pe mişcările acestui sport. Aceste exerciţii sunt o admirabilă pregătire pentru sporturile de iarnă. Ele dau trupului pe lângă supleţă, simţul echilibrului. Prin flexiuni şi torsiuni, ele pun mai ales în mişcare muşchii coapselor. Ilustrăm şi noi aci cinci exerciţii din această metodă.

O altă metodă constă în a învăţa mai întâi mecanismul mişcărilor de toate zilele şi al muşchilor care le dirijează. Corpul nostru e modelat în aceste gesturi de fiecare clipă. E deci nevoie să le facem corect, dacă vrem să păstrăm o siluetă tânără. O planşă de şapte schiţe ilustrează poziţiile acestei metode.

LUPTA IMPOTRIVA MALARIEI

Una din bolile care a secerat vreme de secole populaţia Turciei, este malaria. Mustafa Kemal Paşa a hotărît să pornească cu energie lupta împotriva malariei. Ultimele statistici învederează succesul măsurilor luate. In 1932, datorită unei organizaţii uriaşe s'au îngrijit peste două milioane de oameni.

In fotografiile noastre vedem:

Sus: Agentul sanitar care dezinfectează în fiecare săptămână numeroasele fântâni ale oraşului.

Jos: Analiza sângelui făcută la microscop, în vederea luptei împotriva malariei.

AMURGUL SCAUNULUI ELECTRIC

De curând s'a stins la New-York doctorul Alfons David Rockwell, faimosul inventator al scaunului electric. In anul 1888, el primise dela guvernatorul New-Yorkului sarcina să inventeze un aparat care să permită execuţia capitală într'un mod cât mai omenesc cu putinţă. Capcana electrică a lui Edison i-a dat atunci ideia pentru „scaunul fatal" care, chiar dela începuturile lui deslănţui o seamă de polemici dintre cele mai aprinse.

Când fiorosul asasin William Kemmler, inaugură noul gen de execuţie, ziarul *Daily Chronicle* nu şovăi să-l definească drept un „instrument barbar". Discuţia ajunse până înaintea Curţei Supreme care, studiind cazul, aduse o sentinţă ce statornicia odată pentru totdeauna că *„în definitiv, scaunul electric era mai puţin barbar decât se pretindea"*. Astfel, vreme de mulţi ani, el îşi continuă, când batjocorit de unii, când slăvit de alţii, trista lui menire. Şi, ceea ce-i mai interesant, primul scaun electric a fost folosit până în ziua de 28 Iulie 1929, când prizonierii carcerilor din Auburn, răsvrătindu-se, i-au dat foc.

Cu vremea, polemicele n'au încetat şi la ele au luat parte, între alţii, guvernatorul statului New-York, — Roosevelt — precum şi inventatorul Edison care, înainte de a muri spuse: *„Sunt convins că electricitatea reprezintă un mare folos pentru seminţia omenească. Totuşi, mă doare gândul că o invenţie de-a mea slujeşte să curme viaţa unor nenorociţi prin mijlocirea scaunului electric"*.

Trebue să ştim, de altminteri, că acest sistem de execuţie e adoptat numai de 14 state din cuprinsul Confederaţiunei, pe câtă vreme în alte 23 se uzează spânzurătoarea, iar în 4 nu există pedeapsă capitală.

O altă polemică, mai recentă, este aceea provocată de experienţele profesorului Jellineck, experienţe care tind să demonstreze că osândiţii la scaunul electric nu mor şi, prin urmare, sunt îngropaţi de vii! Profesorul a repetat experienţele sale şi înaintea Asociaţiei medicale din Viena. De pildă, el a transmis în corpul unor maimuţe o serie de curenţi puternici şi a dat astfel prilej să se constate „de visu" că la ele acţiunea inimei nu se oprise complect, ci numai încetinise. Intr'adevăr, supunând animalele unor îngrijiri grabnice şi energice, acestea au putut să fie readuse la viaţă.

Profesorul Jellineck afirmă că prin studiile sale nu caută să influenţeze asupra legilor din Statele Unite, recte sentinţele lor capitale, ci să coopereze la salvarea multor nenorociţi, victime ale curentului de înaltă tensiune.

Un alt savant, C. F. Hindle, intenţionează să facă o experienţă asupra condamnaţilor cu *electrocardiograf*, care ar fotografia în mod amănunţit tot ceea ce se petrece în inimă. Dar până acum, experienţa nu s'a putut realiza, întrucât autorităţile se tem ca maşina morţii să nu fie turburată în funcţionarea ei de introducerea celuilalt aparat.

Cu prilejul realizării primului tip de scaun al morţii, condamnatul a fost carbonizat în câteva secunde, dar în urmă instrumentul a căpătat o sumedenie de modificări până s'a ajuns la desăvârşirea de astăzi. Foarte interesant de citit, în această privinţă, este volumul scris de un oarecare Mayer, care a slujit vreme de 25 de ani ca şef-temnicer la Sing-Sing, iar acum şi-a istorisit amintirile despre un mare număr de execuţii, intitulându-le: *„Ultimele douăzeci şi patru de ore"*. Din ele rezultă că femeile înfruntă pasul din urmă cu mai mult curaj decât bărbaţii. Autorul ne povesteşte cazul unei condamnate — autoare a câtorva crime îngrozitoare — care a cerut ca ultimă favoare o bucată de stofă şi cele necesare pentru cusut; în chipul acesta petrecu cea din urmă noapte, confecţionându-şi „toaleta" pentru clipa supremă. Inainte de a trece pragul camerei fatale, îi întrebă pe cei prezenţi: „Cu adevărat că-mi stă bine rochia aceasta?" Şi, la răspunsul afirmativ al acestora, adause: „Mă bucură, deoarece mi-era teamă să n'aibă vre-un defect... Sunt foarte mulţumită!" Mai ceru puţin roşu pentru umerii obrajilor şi pentru buze, după care se aşeză, senină, pe scaunul blestemat...

O altă condamnată merse spre moarte cu ţigara în gură. O şi legaseră de curelele aparatului şi călăul era gata să coboare manivela comutatorului electric, când ea ceru cu un zâmbet: „V'aş ruga... încă o sorbitură de fum...!" Ii îngăduiră din nou să fumeze. Femeia împânzi aerul cu câteva rotogoale de fum, apoi asvârli ţigarea şi, cu un alt zâmbet, strigă: „Haide... acum sunt gata!"

Astăzi, câteva din statele americane renunţând la electricitate, studiază un tip nou de scaun ucigător: acela din camera cu gaze otrăvitoare. Prima experienţă datează de acum câţiva ani şi a fost făcută la Carson City, în statul Colorado; condamnatul, ursit acestei probe, era un asasin cu numele de Everett Mull care, în vederea execuţiei, a fost adus în camera pregătită într'adins pentru acest scop. In mijlocul acesteia se afla un scaun, sub care era o găleată cu acid sulfuric. In momentul hotărît, prin mijlocirea unui buton, căzură în găleată câteva cristale cu cianură de sodiu şi, în cincisprezece secunde celula fu năpădită cu vaporii celui mai puternic miros de migdale amare. Condamnatul, îşi plăti în chipul acesta datoria faţă de societate. Douăzecişipatru de martori au avut prilej să asiste la această execuţie excepţională, urmărind scena printr'o fereastră prevăzută cu geamuri groase de cristal. Moartea lui Mull a fost constatată oficial după 14 minute dela intrarea lui în camera de supliciu, iar procesul verbal al funebrei scene spune că asasinul a fost executat cu o *„aromă delicată din flori de migdal"*.

După această experienţă şi statul Nevada a hotărît să suprime scaunul electric, înlocuindu-l cu gazele otrăvitoare.

Execuţia de... inaugurare va avea loc la începutul lunei Martie, când protagonistul va fi un asasin tânăr, de optsprezece ani anume Walter Reppin.

Camera morţii a fost amenajată de pe acum, iar găleata va conţine acid clorhidric în care se va amesteca cianură de potasiu.

Bine'nţeles că şi la această experienţă tragică vor asista reprezentanţii justiţiei şi câţiva oameni de ştiinţă...

G. R.

Un condamnat prin electrocutare

...trarea în Forum. Acop... şul serveşte la apărarea ...zaicurilor găsite la intr...

CULTURA ROMANA

Se ştie că Traian a purtat două războae împotriva Dacilor: şi anume primul în anii 101-102 în care după lupte înverşunate l-a învins pe Decebal impunându-i să ceară pacea în urma căreia Dacii au înapoiat maşinile de război ale lui Cornelius Fiscus obligându-se în acelaş timp să nu mai primească în armata lor dezertori romani şi să considere pe duşmanii Romei ca pe duşmanii lor.

Această pace n'a ţinut însă prea mult, căci în anul 104, Traian a fost silit din nou să părăsească Roma pentru a porni împotriva Dacilor care nu respectaseră punctele esenţiale ale tratatului de pace.

Pe lângă cele 4 legiuni lăsate la graniţele Daciei au mai fost aduse alte două întăritoare pentru nimicirea Dacilor.

Trecerea pe câmpiile Dace se poate observa uşor pe columna lui Traian; marşul în Dacia, trecerea Dunării, poduri, lagăre, lupte, pustiiri, arderea bastioanelor Dace, precum şi alte scene dramatice: unii Daci dau singuri foc palatului regal (Tabela 154), cum marii conducători ai Dacilor îşi trec de la unul la altul cupa cu otravă (Tabela 155), cum sboară sentinela lăsată să apere maşina lor de răsboi şi simbolul lor — un balaur — (Tabela 164-167). Astfel avansează într'una mereu biruitorul Traian, până ce însuşi Regele Dacilor bea din cupa cu otravă (Tabela 157). Capul său este purtat însă ca trofeu de biruinţă la Roma (Tabela 158). Prada a constat în 10 milioane litri de aur, 16 milioane litri de argint. Asta înseamnă că una din principalele dorinţi ale Romanilor în luptele cu Dacii a fost să intre în posesiunea bogăţiilor lor şi mai cu seamă a minelor de aur.

Acum începe însă o nouă epocă pentru Daci. Pe ruinele fumegânde încă, începe să se ridice munca organizată a Romanilor. Sarmisegetuza, fosta capitală a Dacilor şi-a schimbat numele devenind colonia Ulpia Traiana Augusta Dacica Sarmisegetuza. Ca apărare a capitalei rămâne legiunea XIII-a care clădeşte cu o grabă vădită multe întărituri datorită cărora oraşul capătă sub primul guvernator şi organizator al Daciei, Terentius Scaurianus denumirea de „Metropolis". Aceasta în anul 110. Din vechia capitală a Dacilor n'a mai rămas nimic, deoarece Dacii îşi făcuseră toate construcţiile lor din lemn. Ori aceste construcţii au fost dărâmate în timpul înaintării Romanilor. Pe fundamentele întăriturilor Dace s'a construit castrumul. In jurul lui s'au adunat numaidecât o serie de negustori şi astfel se formă încet o nouă colonie. Asupra vechei Sarmisegetuze n'a rămas nici măcar la Romani nici un fel de descriere. Vechii istorici nu găsiau necesar să scrie asupra capitalei Daciei, căci aceasta se găsia aproximativ la periferia imperiului Roman. Un lucru este cert: că în acele timpuri nu exista la nordul Dunării un oraş mai mare ca Sarmisegetuza.

Cu atât mai importante şi mai interesante apar în asemenea condiţiuni, inscripţiile şi obiectele desgropate,

Locuitor din Sarmisegetuza de azi, urmaş direct al Daco-Romanilor

eri-
mo-
re

Bazinul băii Colegiae Augustalium

Ruinele templului Nemesis

în DACIA

care dau oarecari indicii asupra vieţei Sarmisegetuzei romane.

Este cert că, cultura Romanilor a creat cu totul o altă Sarmisegetuză ca cea de sub Daci. Casele de lemn au dispărut cu totul fiind înlocuite cu construcţii de marmoră. Statui şi columne impunătoare împodobiau forumul. Materialul brut era furnizat din locurile unde se găsesc azi localităţile Bacova şi Zaiceni. Din ce s'a găsit se poate deduce cât de frumoase şi de mari erau aceste construcţii. In apropierea Castrumului erau cele mai multe şi mai frumoase clădiri şi temple ale căror urme au fost descoperite în anul 1828 cu prilejul construcţiei unui han. S'au făcut apoi săpături la 1881 şi s'a descoperit renumitul templu sirian. Cele ce s'au găsit în acest templu — comorile şi piatra temelie — s'au depus la muzeul din Deva.

La săpăturile din anul 1882 s'a descoperit la nordul Castrumului renumitul templu Mitra, apoi la nord-vest de Amfiteatrum sanctuarul de la Aesculap et Hygiae, apoi în mijlocul drumului care duce la biserica greco-catolică, sanctuarul lui Jupiter Dolichenus cu reliefurile proprii. Acestea toate erau însă numai clădiri mici, căci cele mari erau Castrum şi Amphiteatrum, apoi marea bae comună, ca şi lupanarul. La sud de Castrum se găsia sanctuarul Dianei şi lângă Amphiteatrum sanctuarul Nemesis.

Dintre toate aceste descoperiri antice nu se mai pot vedea decât Amphiteatrul şi sanctuarul Nemesis-ei. Restul a fost din nou îngropat de timp.

In urma ultimelor săpături făcute în anul 1924 s'au adus la lumină: Forumul şi o clădire foarte întinsă Colegium Augustalum. Cele ce s'au găsit la precedentele săpături, diferite obiecte casnice, desenuri pe marmoră, statui din sanctuare şi din forum se pot vedea în muzeul din Deva şi în Sarmisegetuza de astăzi.

Populaţia de azi a Sarmisegetuzei este descendentă directă a daco-romanilor, fapt care se observă din trăsăturile feţii, din caracter precum şi după portul caracteristic al femeilor care-şi pun pe cap cupci dace.

Rea, mama pământului

Intrarea principală la „Colegiae Augustalium"

O locuitoare din Sarmisegetuza de azi, cu portul caracteristic al femeilor Dace de odinioară

Intr'un bar nocturn

AVENTURILE AGENȚILOR DE NOAPTE DIN PARIS

La miezul nopții când se întrerupe dansul și publicul trebue să se legitimeze —

ACUM câteva nopți, poliția pariziană își făcu apariția, pe nepusă masă, într'un local luxos din cartierul Montmartre și, întrerupând dansul, porunci străinilor să se legitimeze... Fusese informată că un pungaș internațional, autorul unor isprăvi rocamboliste, obișnuia să frecuenteze localul acela, dându-se drept funcționar de bancă. Hoțul, cutreeră Europa de câțiva ani în șir, reușind să scape totdeauna cu ușurință extremă din lațul cercetărilor și al curselor polițienești.

De rândul acesta, agenții francezi erau hotărîți să nu-i mai piardă urma, chiar cu riscul de a turbura petrecerea streinilor aflători din belșug în Montmartre și cari n'aveau altă grijă decât să bea și să se distreze în voe...

PERECHEA MISTERIOASĂ

Unul câte unul, streinii prezintară actele cerute. Nu mai rămâneau de cercetat decât actele unei perechi tinere care sta retrasă într'un colț. Era vorba de o femee cam de vreo 25 de ani, blondă și delicată, și de un bărbat, să tot fi avut 30, voinic și mustăcios, deși chipu-i era mai curând de femeie. Stăteau nemișcați în ungherul lor, fixând agenții cu ochii plini de consternare ce străluceau straniu pe fețele lor îngălbenite deodată...

— Vă rugăm, documentele dv... — spuseră polițiștii. Tinerii, nu se mișcară de parcă ar fi fost țintuiți în scaune. Străinii făcuseră cerc în jurul lor și-i priveau neliniștiți, presimțind că avea să se petrecă ceva serios. Infățișarea mai mult de cât sfioasă a celor doi necunoscuți făcea să se bănuiască existența unui mister. Poate erau doi răufăcători, poate doi spioni. Montmartre oferă din belșug asemenea surprize cari contribue să facă mai variată viața acelora ce-l frecuentează. „Fauna" lui Montmartre e vestită în lumea întreagă, ea numără printre paginele proprii, câțiva dintre cei mai vestiți asasini, hoți și răpitori de femei, cu cari se mândrește delicvența mondială. De aceia, în noaptea mai sus amintită, streinii din cabaret se îmbulziseră în jurul agenților și perechei suspecte, siguri că vor fi martori la o scenă senzațională...

— Scoateți legitimațiile!... — repetară polițiștii. Atunci, bărbatul, îngăimă cu o voce slabă ce contrasta cu structura lui fizică atât de solidă: — Actele... le-am uitat.. acasă...

TOTUL IN REGULĂ?

—„Bine... — exclamă șeful agenților — atunci va trebui să vă percheziționăm". Bărbatul se opuse cu îndârjire. La nimic nu folosiră rugămințile și amenințările păzitorilor ordinei Fură nevoiți să angajeze o luptă corp la corp, în cursul căreia, necunoscutul se apără ca un leu. In toiul luptei, nasturii hainei sburară de la locul lor, cămașa se sfâșie. Din rândul asistenților porni o exclamație de uimire: bărbatul acela formidabil, era o femee, o femee destul de răsărită și robustă. Dar mirarea deveni curată buimăceală când, continuându-și percheziția, polițiștii descoperiră că însoțitoarea falsului bărbat, tânăra blondă și plăpândă de 25 de ani, nu era decât... un bărbat delicat și subțire, dar bărbat!

Documentele amândorura erau în regulă. Singura vină era aceia că umblau travestiți.

Asemenea cazuri sunt destul de dese la Paris. Sute de persoane ce-și urăsc sexul propriu, îmbracă de regulă sau numai din când în când haine proprii sexului opus. Uneori, nevoia de transformare e datorită unor motive necurate, cum se întâmplă în unele localuri din Bastilia, unde-și dă întâlnire drojdia plebei pariziene, care petrece și dansează într'o atmosferă de viciu și promiscuitate.

Alteori, din contră, persoana care se travestește, ascultă numai de un imbold spiritual: acela de a-și egala înfățișarea cu firea ei însăși. Sunt femei robuste energice, pentru cari îmbrăcămintea femeiască e un adevărat chin: se simt stingherite în activitatea lor exuberantă, micșorate în ochii sexului forte, în toate raporturile zilnice. Un gest cavaleresc din partea unui bărbat le rănește, mai mult decât o insultă. Superioritatea intelectuală, preponderența forțelor fizice cu care se mândresc bărbații, le exasperează, le ațâță la răzvrătire. Dar toate acestea se pot schimba cu un simplu truc: de aceea și recurg la el, folosindu-se in „desfemeiere" de aceeaș înțeleaptă și meticuloasă artă cu care se mândresc celelalte semene, spre a se face mai... „femei" și mai seducătoare...

„Miracles" din Paris

IN CĂUTAREA UNEI ALTE VIEȚI

La bărbați, fenomenul e identic, deși invers. După Berlin, Parisul este orașul din Europa care dă cel mai mare procent de travestiri bărbătești. Se știe că parizienii sunt profund copleșiți de farmecul și voința dinamicelor lor tovarășe. Nu-i de mirare, deci, dacă unii din ei renunță de-a dreptul la prerogativele sexului propriu și se resemnează alergând la travestire, să trăiască fără grijă, conduși de ființe mai energice și mai destoinice în lupta pentru viață.

Sunt cazuri de travestiri devenite faimoase pentru caracterele lor excepționale. De pildă, adesea întâlnești în centrul Parisului o persoană cam de vre-o 30 de ani, corpolentă și înaltă, îmbrăcată fără gust în haine bărbătești cari îi stau rău și nu reușesc să-i ascundă adevărata natură: e o femee care a avut un sfert de oră de celebritate în urma unui proces căruia i-a fost protagonistă. Incă din adolescență, oroarea ei pentru sexul slab era atât de mare încât de atunci luase obiceiul năstrușnic de-a umbla travestită. Nu numai atât: imitând amazoanele, își împuțină unul câte unul toate semnele vădite ale feminității. După care, credea că are drept la „considerația" bărbaților. Dar într'o zi, cineva, luându-se cu ea la ceartă, avuse ideia nefericită să-i strige în față: „Hei, cu voi, femeile, nu se poate înțelege nici dracu!" Ofensata, nici mai mult, nici mai puțin, îi repezi sub bărbie un pumn magistral doborându-l jos, după care-l călcă în picioare, până ce victima rămase în nesimtire. Nenorocitul se grăbi, în urmă, s'o acțio-

neze în judecată, atrăgând, astfel, asupra sexului forte o nouă şi publică umilire.

Interesant este şi cazul acelei nemţoaice care timp de 11 ani a trăit sub haina bărbătească, lucrând (drept) comisionar. Nimeni n'ar fi bănuit adevărata ei identitate şi, dat fiind mai ales că locuia laolaltă cu o prietenă, toţi credeau că e vorba de un bărbat însurat. Sa însăş fuse aceea care desvălui trucul: murindu-i soţul adevărat, îmbrăcă din nou haine femeeşti şi se duse să reclame prima de asigurare. Se poate închipui lesne stupoarea acelora cari vreme de unsprezece ani o preţuise ca bun camarad, dedicat cu trup şi suflet muncii şi.. soţiei sale! !

FALSUL „CĂPITAN"

Mai faimoase sunt isprăvile căpitanului englez Baker, care au uluit nu numai publicul britanic, ci şi cel european în genere. Strălucitul ofiţer nu era în realitate decât o femee, de o impunătoare prestanţă fizică. Implicat într'un proces de faliment comercial, vrând-nevrând trebui să-şi dea pe faţă sexul adevărat. Şi, acum un amănunt tot atât de nostim: în şedinţa publică, soţia pseudocăpitanului jură solemn că nici odată nu-şi dăduse seama de natura reală a soţului!

Cel mai dramatic dintre cazurile de travestire s'a petrecut acum câţiva ani, tot la Paris. Un brazilian travestit în femee, după ce stârnise senzaţie cu bogăţia toaletelor, se logodi cu un tânăr dintr'o familie nobilă franceză. In ajunul căsătoriei, servitorul casei unde locuia el, intrând fără veste în apartamentul lui, îl găsi bărbierindu-se. Servitorul rămase încremenit şi nu pregetă mult ca să divulge faptul. Inştiinţat, logodnicul pi tinse ca „viitoarea" soţie să se supue imediat unui examen medical. Aceasta consimţi, dar când doctorul bătu la uşa ei, nu răspunse. Forţară broasca şi falsa femee fu găsită întinsă la pământ şi neînsufleţită

G. R.

VEDI NAPOLI E · POI · MUORI

ITALIENII, pentru a arăta cât de mult admiră oraşul Neapole pentru frumuseţea sa, exprimă: „să vezi Neapole şi pe urmă poţi să mori".

Se pare că nişte turişti englezi, au fost froasaţi de invitaţia italienească de a muri după ce au vizitat ce există mai frumos pe lume şi atunci veselii napolitani le-au ripostat cu o variantă glumeaţă: Veder Napoli et poi *Mori* (să treci din Neapoli la Mori, un sat de lângă acel oraş).

Vedere din Napoli

Neapole, într'adevăr este oraşul marelor contraste şi al senzaţiilor puternice, cel mai caracteristic din sudul Italiei.

Un imens oraş dominat de conul fumegând al unui vulcan, încercuit între azurul valurilor în care se oglindeşte, şi de verdeaţa bogată ce-l înconjoară.

Munţi, păduri, mare, lacuri, izvoare termale, câmpii în floare, Vezuviul, golful pitoresc, insule fără pereche în lume, grota de azur, piscuri albe, împrejurimi istorice, desgropări milenare, parcuri superbe, cheiuri impozante, cascade, vile şi palate unice, muzee, aquarii, centru economic şi cultural, punct de plecare al unei vaste reţele de navigaţie, de avioane, de terenuri diretissimo, viaţă sportivă, moravuri populare, jocuri de stradă, canzonette, serbări, pelerinaje, iată pe scurt ce oferă în parte acest oraş încântător şi vesel.

Străinul este uimit şi violent impresionat de atât de multe şi variate aspecte de un efect covârşitor, adunate toate într'un singur oraş.

Cine a văzut Neapole are într'adevăr impresia că i-a fost dată să cunoască ce există mai frumos în lume, şi că altceva mai minunat nu va mai întâlni în viaţă. Viziunea golfului cu vulcanul fumegând, cu culoarea lui puternică şi cu flora exuberantă, cu pulsaţia vijelioasă, îl va urmări ani dearândul.

Trecutul plin de întâmplări măreţe şi tragice se oglindeşte în bogăţiile istorice şi artistice conservate în muzee de mare valoare, şi în colecţiile palatelor particulare. Vestigii de pe timpul Herulilor, a Goţilor, a Bizantinilor, din evul mediu, din splendida epocă a Ducilor, de sub dominaţia Svabilor, de sub domnia casei d'Anjou, de Arragon, a Spaniolilor, a Burbonilor, şi de la anexarea către Italia, până în zilele noastre, se află nu numai în Muzeul Naţional, unic în lume, dar şi prin fostele reşedinţi ducale şi princiare.

NAPOLI, va fi unul din oraşele vizitate cu prilejul marei excursii de Paşti, organizată de revista noastră „REALITATEA ILUSTRATĂ" *şi cu care prilej se vor vizita în afară de* ROMA *(pentru că toate drumurile duc la Roma) oraşele* VENEZZIA *cu* LIDO, *FLORENŢA cu* FIESOLE, POMPEI,, *şi alte multe împrejurimi istorice şi încântătoare. Se vor face excursii pe mare, cu autocarele, cu circumvesuvienul, etc.*

Durata acestei excursii va fi dela 1—15 Aprilie, în sezonul cel mai frumos al Primăverii Italiene.

Intreţinere de prim rang în toate oraşele, vizitări numeroase, program bine întocmit, şi excepţional de bogat.

Preţul total al acestei călătorii de documentare şi de agrement este de lei *11.850.*

Odată cu plecarea acestui grup spre Italia, o parte din excursionişti cari doresc să viziteze PARISUL, *în timpul Paştelui, vor avea prilejul să facă o splendidă călătorie în* ITALIA DE NORD, *în* ELVEŢIA *şi în* FRANŢA.

Se va vizita *Milano, Paris, Versailles, Lausanne, Venezia, Lido*, etc.

Durata excursiei la Paris este de la 1—15 Aprilie.

Preţul total: *12.850 lei.*

In preţul ambelor excursii se cuprinde paşaportul colectiv şi toate vizele consulare, călătoria dus-întors cu tren special, întreţinere de absolut prim rang în toate oraşele, toate mesele servite la hotelul în care se va locui, în plin centru, în cadru de lux şi eleganţă, vizitările de muzee şi instituţii, circuite cu autocare de lux

Vederea obeliscului Sf. Petru din Roma

în toate oraşele, excursiile din program, ghizi conferenţiari cari vor însoţi fiecare autocar în parte, pentru a da explicaţiile locurilor vizitate şi a face istoricul lor, bacşişurile, transportul bagajelor, autocarele de la gară la hotel şi vice versa, etc., etc.

CONDUCEREA: OCTAVIAN MOSESCU

Informaţii, prospecte, înscrieri, în hallul Palatului „Adevărul" şi „Dimineaţa", la parter, la ghişeul „Escursii".

La cerere prin c. p., sau prin telefon se trimit prospectele şi toate informaţiile prin poştă.

MAE WEST

— Sex-appeal de inaltă frecvenţă —

VORBIND cu Tristan Bernard, într'o seară după premiera filmului: *Nu sunt un înger*, scriitorul J. B. Maxvell îşi depăna astfel impresiile despre minunata făptură ce deţinuse rolul de protagonistă:

„Am văzut-o!... Ba, acum câteva zile, prin mijlocirea prietenului Cary Grant care, precum ştii, e partenerul ei obişnuit, am avut prilej s'o admir de-aproape pe Mae West, această ideală întrupare de femee, scriitoare şi stea de cinematograf, indiferentă la atâtea răutăţi ce s'au spus şi se mai spun încă şi astăzi despre dânsa...

E o *natură*... E ceva şi e aproape totul. In genere, soarta artistei tinde să se reînoiască mereu. Dar fără îndoială că Mae West e condamnată să rămână ea însăşi. Aceast personalitate vulgară, sensuală şi plebee, această expresiune pururea echivocă şi provocătoare, are darul minunat să-i desfete pe Americani tocmai fiindcă le aduce un element nou în viaţa de toate zilele... Nu e un secret pentru nimeni că, de câtva timp, Yankeii se leapădă făţiş de puritanismul lor străvechiu ca să se avânte cu înfocare pe căile erotismului. Mae West cu sânul ei bogat, cu ochiadele ei de vestală a dragostei şi linguşirile-i feline, corespunde exact aspiraţiilor intime ale omului primitiv sau, ceea ce-i acelaş lucru, ale unui popor de primitivi..."

*

Să te lansezi, conştientă, pe drumul spinos al renumelui, către glorie, ca să rivalizezi de-adreptul cu Greta Garbo şi Marlene Dietrich, impunându-te ca o revelaţie de covârşitoare frumuseţe fizică şi incomparabilă artă scenică; să revoluţionezi massele numai în răstimp de câteva săptămâni, dobândindu-ţi un public snob şi anevoios din cale afară, — nu e un lucru de toate zilele, chiar atunci când el se petrece sub lumina proiectoarelor. Şi totuşi, minunea aceasta s'a împlinit sub arătarea majestoasă a acelei blonde sensuale care se numeşte Mae West, fiinţă ursită să zăpăcească minţile bărbaţilor.

Necunoscută cinematografului până acum un an, astăzi ea triumfă deopotrivă cu Greta Garbo şi Marlene Dietrich. Prima ei încercare cinematografică a fost o lovitură de maestru; întâiul ei film, *She done him wrong*, reprezintat sub titlul de *Lady Lou*, îi făuri cu repeziciune uluitoare o reputaţie mondială. Astăzi, studio-urile îşi dispută colaborarea ei. Firma „Paramount" i-a iscălit un contract pentru patru ani cu obligaţia de-a juca două filme pe an. Parisul, Londra, Berlinul şi Roma se concurează nebuneşte pentru producţiile ei. Şi chiar de pe acum se cunoaşte titlul creaţiunilor viitoare ale divei: în ultima-i apariţie pe ecran, Mae West ne destăinuia că nu e un înger. *I amt' no Sin* (Nu sunt o păcătoasă), ne va demonstra că ea nu-l încarnează nici pe diavol.

Două atitudini cuceritoare ale vedetei Mae West

Fotografie luată la premiera filmului „I'm no angel" la Hollywood

Apoi, ca şi cum nu i-ar fi de-ajuns acest succes fulgerător, Mae începe să lanseze moda. Rochiile ei cu trenă, pălăriile enorme, dantelăriile cu fluturi şi bijuteriile ei, toată această găteală pompoasă şi remarcabilă care pentru America evocă „Gay Uineties" (svăpăierile nevinovate dela sfârşitul veacului al XIX-lea), a avut o înrâurire considerabilă asupra marilor croitorese de dincolo de ocean. Sânul ei conturat, mlădioşenia şoldurilor şi liniile curbe, devenită un nou crez pentru femei. Era gloria!

Născută în 1900, fiica unui boxeur, la nouă ani recită pe scenele din Broadway: cântă şi dansează. Apoi, după câtva timp, îşi îndreaptă paşii spre apus, urmează trupele de vagabonzi murdari, se produce în sute de comedii, interpretează roluri când triste când caraghioase, iar de multe ori apare şi în câte un număr acrobatic.

Totuşi, muncia cu râvnă, mereu în căutarea perfecţiunei, îmboldită de mirajul neostenit al succesului. Căci întreaga ei viaţă Mae West a fost călăuzită de voinţa neînduplecată de a reuşi, de lupta aprigă împotriva soartei duşmănoase şi mai ales împotriva gustului dominant pentru femeile sfrijite şi extravagante.

Şi nici n'a aşteptat epoca de aur a ecranului ca să dea în vileag, să-şi afirme personalitatea ei atotputinte. Această personalitate era destul de tare încă de acum zece ani şi o reputaţie de invidiat se formase în jurul artistei.

Dar era o reputaţie stranie şi îndoelnică, dobândită pe scene provinciale, în comedii cărora într'o vreme ea le fusese autoare şi interpretă şi cari n'au fost tocmai pe placul puritanilor integrali, paznici ai unei morale restrânse. Ba chiar una din comediile acestea, *Sex* trimise pe autoare în temniţă unde Mae West petrecu zece zile. Iar o alta, *Pleasure Man* (Profitorul), dădu naştere unui proces care n'a fost încă uitat în America şi ale cărui desbateri, însufleţite de temperamentul bătăios al acuzatei, de răspunsurile ei muşcătoare, de libertatea ne mai întâlnită în gesturi şi cuvinte, devenită şedinţe de fisio-psicho-patologie, spre deliciul mulţimei asistente şi al cititorilor ziarelor cari se întreceau a publica cât mai pe larg darea de seamă a acestui proces unic.

Dar era suficient, mai mult decât suficient, această jumătate de scandal deoarece faima artistei atinsese culmile aureolei şi ale scandalului deplin. Şi, cine ştie câtă înrâurire poate să aibă un scandal, nu numai la New-York dar în oricare altă parte a lumei, îşi face lesne o idee de ceea ce a reprezentat la un moment dat numele lui Mae West. Insemna începutul celebrităţii ,însăşi celebritatea aceia pe care artista o căuta de ani de zile, trecând prin umiliri fără de număr, trudiri înăbuşite şi năzuinţi adeseori înfrânte.

Şi în cele din urmă iată că i se împlini visul drag al vieţii: voinţa ei neclintită i-a meritat victoria!

Un admirator îi spunea într'o zi, cu vocea înfiorată de o emoţie sfântă :

— Sunteţi atât de frumoasă... încât Venera din Milo ar păli de gelozie înaintea dvs...

— Şi cred că ar avea motiv... — răspunse Mae. — Eu, am două braţe şi... afară de asta... nu sunt de marmoră!

Căci Mae West nu se îndoieşte o clipă de atotputernicia graţiilor ei.

Când a venit la Hollywood, o găsiră cam *voluminoasă* şi o înştiinţară că ar fi fost mai bine să se supue unui regim dietetic de pe urma căruia corpul avea să capete mai multă supleţă şi uşurinţă în mişcări.

— Glumiţi? — întrebă ea, mişcându-şi şoldurile. A venit timpul să se sfârşească cu aceste prostii. Bărbaţii sunt sătui de regimul sec. Eu sunt regina sex-appeal-ului şi sex-appeal-ul meu n'are nici decum intenţia să devie anemic. Bărbaţii s'au plictisit să tot vadă înaintea ochilor schelete vrednice de Dansul Macabru!...

In ţara filmului, Mae West era puţin cunoscută. Afară de câte o notiţă modestă în ziare sau câte o fotografie, Mae West întruchipa pe ilustra necunoscută în sensul cel mai strict al cuvântului. Se ştia că face ochi dulci, legănându-şi şoldurile, că purta peruci blonde, că avea o slăbiciune rară pentru inele, brăţări şi perle. Toţi vedeau într'însa o fiinţă de rând şi vulgară, o femee cu glas răguşit şi gesturi desmăţate. Şi când lumea bine informată istorisi că aspiranta la lanterna magică lucrase într'un circ, înainte de a face teatru, răutăcioşii din Hollywood isbucniră într'un hohot de râs formidabil.

Despre viaţa lui Mae West, artista şi femeea norocoasă, s'au scris foarte multe lucruri.

Indărătul culiselor acelor teatre de mâna a doua cari se întrec a nu-i recunoaşte meritele, sărmana Mae tânjeşte, suspină. Viitorul i se înfăţişează nesigur, împânzit de o ceaţă mohorâtă şi ameninţătoare. Priveliştea atâtor tovarăşe de artă, sucombate în mocirla conrupţiei şi a mizeriei, siguranţa că nu-i alt mijloc de reuşită de cât să-şi ofere corpu-i sculptural vreunui comerciant sau industriaş bogat al metropolelor americane, teama de-a vedea ofilindu-i-se frumuseţea printre praful şi penumbra decorurilor fără să poată cunoaşte fiorul adevărat al iubirei pe care închipuirea ei o întrezărea în expresia tuturor femeilor întâlnite pe trotoarele oraşelor tentaculare, — toate acestea aruncară în sufletul ei o desnădejde crudă, ucigătoare. Nu mai poate răbda. Şi atunci se hotărăşte. Fuge de scenă în căutarea unei slujbe. Dactilografă? Ce-are aface! Ştie că are destulă inteligenţă şi frumuseţe ca să înfrunte orice piedică. Ştie că dacă ar vrea să se folosească de frumuseţea ei ar înfrânge orice bravură bărbătească. „Şi un sfânt ar păcătui cu mine!", îşi zice ea, clipind cu şiretenie...

Totuş viaţa rece şi meticuloasă a biroului, cu toată siguranţa ce-i rezervă pentru ziua de mâine, e goală, e searbădă, fără orizont, fără iubire, fără bucurie.

Şi biata Mae care n'a destăinuit nimănui experienţele ei teatrale, Mae West dactilografa la firma Warner et Co. din Pittsburg, începe să se plictisească de închisoarea în care e osândită să-şi chinue formele prodigioase de graţie, să se înăbuşe în atmosfera aceea de mediocritate prea calmă. Şi cu cât desamăgirea o copleşia mai mult, cu atât i se întorceau stăruitoare în minte luminile scenei. Incepea să se îndoiască de curajul ei care trebuia s'o apere de nostalgia culiselor îndărătul cărora se adăposteşte ftizia. In creeru-i simte prea multă tărie de a creia, prea mult entuziasm de a da formă visurilor sale. Incet-încet, se risipeşte duşmănia ei pentru teatru, i se năruesc argumentele cari o îndepărtase de el. E ispitită de amintirea luminilor rampei şi a bijuteriilor...

Seara, când se întoarce acasă, scoate din cufăr hainele cu care se îmbrăca odinioară pe scenă. Se aşează în faţa oglinzii, ridică braţele, scoate sânul, se mişcă, surâde. Surâde fantomelor dragi ale speranţelor ei. Işi scrutează cu luare-aminte corpul svelt şi dinamic în armonia liniilor... „Simt că sunt într'adevăr o femee, femeia care place tuturor bărbaţilor. E o încredere pe care nimeni nu mi-o poate smulge. Ştiu: pentru braţele mele, pentru gura mea, pentru corpul meu, orice bărbat ar făptui, cel puţin odată, o prostie!"

Şi Mae West, înaintea oglinzii, desfrânată şi impudică în simplitatea-i de femee lipsită de prejudecăţi, e sigură că din toată făptura ei emană îmbelşugat acel fluid sensual care-i încătuşează pe bărbaţi; ştie că farmecul ei e o forţă care ameţeşte minţile bărbaţilor. Tocmai fiindcă nu s'a dat nimănui vreodată, tocmai fiindcă trupul ei e neprihănit ca al unei vestale, puterea de seducere e însutită, asemenei tumultului acelor valuri pe care natura le-a zăgăzuit în sânul unui golf neîncăpător.

...Şi s'a întors la teatru... Mae şi-a ascultat imboldul inimei. Ştie că izbânda, pentru cine o doreşte cu ardoare, e o zeiţă care se lasă prinsă şi încovoiată.

Unul câte unul bărbaţii, atraşi de farmecul ei robitor şi de violentul sex-appeal ce-l emană corpul ei, îşi apleacă genunchii înaintea idolului. Ii făgăduesc totul pentru o oră de dragoste. Mae râde. Cu o privire promite ceea ce cu un simplu gest al mânei refuză. Dorinţile bărbaţilor o mângâie ca flăcările unui incendiu, dar nici una n'o arde. Nu poate fi atinsă. In jurul inimei sale a pus o stavilă pe care nimic nu e în stare s'o sfărâme.

Intregul New-York crede că Mae West e o aventurieră şireată, profitoare de bărbaţi pe cari, după ce s'a distrat în tovărăşia lor şi i-a ruinat, îi asvârle departe de sine. Se mai spune că locuinţa ei ar fi cel mai scandalos *night-club*, că în încăperile de acolo se petrec scene de bachanale, că în corupţie, Mae le-ar fi întrecut pe cele mai faimoase curtezane ale istoriei, că lipsa de scrupule şi neruşinările ei ar fi cu drept cuvânt revoltătoare...

Dar Mae West trăeşte cu totul altă viaţă. După teatru, se întoarce singură acasă. *Sex*, manuscrisul comediei care-i va aduce o faimă nouă, o aşteaptă pe masa de lucru. Cu o voinţă pururea trează şi ascuţită ca lama de pumnal, femeea aceasta rămâne aplecată pe hârtiile ce se grămădesc înainte-i, umplute cu semnele unei caligrafii hotărâte şi aproape bărbăteşti.

Păcătoasa, curtezana, pierduta Mae nu se află în braţele unui amant. Lucrează la scenariul filmului care biciue neîndurător mizeria omenească, mizeria sexului, mizeria acelui „ce" pe care bucuroşi îl luăm drept iubire; filmul care va fi interpretat de ea şi care, cu ideile lui de un adevăr ce revoltă conştiinţa puritană a păcătoşilor de pretutindeni, e menit să stârnească o furtună de vociferări şi proteste...

Nebunia bărbaţilor a fost darnică cu Mae West. Briliantele şi sutele de varietăţi de pietre preţioase, i-au împodobit corpul, i l-au acoperit literalmente.

In seara de 28 Septembrie 1932, când abia se înapoiase de la teatru, un oarecare Edward H. Friedman, de origină germană în vârstă de 35 de ani, o ataca pe Mae West în propria ei locuinţă din Los Angeles, jefuind-o, de o mare parte din bijuteriile ce le avea asupra ei. Nimeni n'a aflat ceva despre întâmplarea aceasta, căci artista şi-a impus să tacă faţă de oricine. Dar, după trecere de vre-o patru luni, în timpul unei primiri dată în onoarea ei în cel mai mare hotel din Hollywood, Mae West fu văzută ridicându-se pe neaşteptate dela locul ce-l ocupa, străbătând cu repeziciune salonul şi căzând ca un uragan asupra unui invitat ce sta liniştit alături de Gloria Swanson căreia îi susura, în clipa aceea, câteva dulcegării sentimentale. Il apucă de gât cu violenţa unui cleşte — nu degeaba a fost Mae West şi îmblânzitoare de fiare! — şi-i strigă:

— Cred, în sfârşit, că te-am prins, nu-i aşa? Unde sunt briliantele mele ?

Se iscă un vacarm nemaipomenit. Sute de pumni se năpustiră pe capul nenorocitului Friedman care avusese naivitatea s'o creadă pe Mae West slabă de memorie.

Inaintea tribunalului, la 13 Decembrie, anul trecut, Friedman mărturisi că el fusese autorul agresiunei, împreună cu doi complici cărora refuză să le divulge numele şi că fusese însărcinat să dea această lovitură de către Harry Beiler, unul din cei mai fioroşi şefi ai speluncilor new-yorkeze.

In cursul desbaterilor procesului, la un anumit punct, Mae West zise :

— In fond, eu îl admir pe omul acesta. A fost singurul, până acum, care frumuseţei mele i-a preferat bijuteriile. Tocmai contrariul celorlalţi coborîtori din Adam pe cari nenorocul m'a făcut să-i întâmpin în calea vieţii...

Nostimada avu darul să stârnească ilaritatea judecătorilor, a preşedintelui şi a publicului. Şi ea arată, odată mai mult, că Mae West nu e un spirit îngâmfat, ci o femee înzestrată cu o inteligenţă pătrunzătoare, adânc cunoscătoare a vieţii şi tuturor aspectelor ei umoristice, lucru cu care nu prea se pot lăuda alte femei; o fiinţă care se pricepe să trăiască intens, liberă, cu o sinceritate lipsită de prejudecăţi.

Graţie însuşirilor ei intelectuale şi fizice, Mae West urcă triumfătoare culmile gloriei la vârsta când multe semene de-ale ei cedează pasul şi se îndreaptă spre amurgul strălucirii lor efemere...

BATRANUL MORMON

Fotografia de mai sus a fost luată la banchetul dat în onoarea d-lui profesor dr. C. I. Parhon, cu prilejul inaugurării catedrei de endocrinologie

La expoziția alimentară care a avut loc între 21—24 Ianuarie la Arad, societatea „Aromatul" al cărui stand la expoziție îl vedem în fotografia de mai sus, a obținut medalia de aur clasa I-a

Iată un cocoș cu coarne. Găina d-lui a plecat desigur prin vecini. Cocoșul aparține d-lui Olteanu Constantin din comuna Lupeasca. Coarnele sunt din aceeași materie cu ciocul. In schimb, cocoșul incornorat nu are creastă

O PORUNCA DIN NEANT

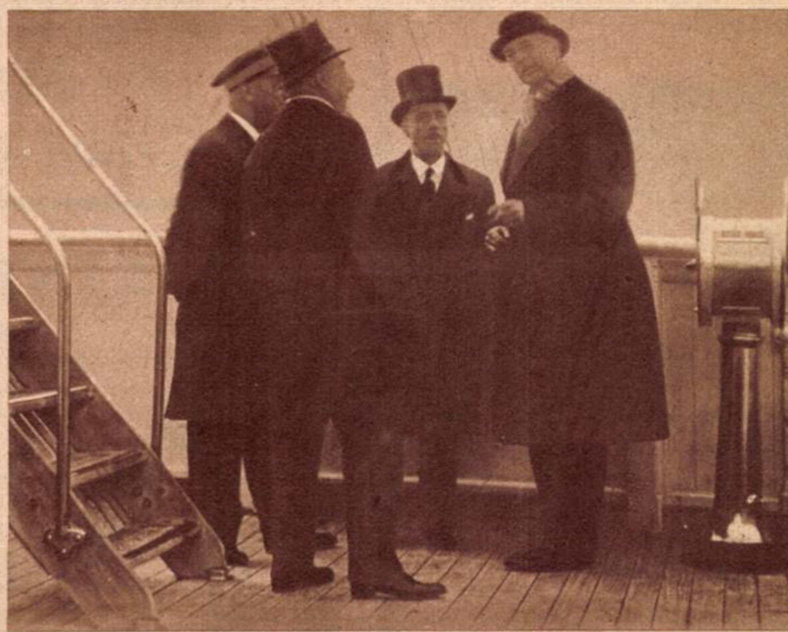
CA o frământare demonică, în aerul plin de pulbere rămas ca o pâclă grea în urma răsboiului mondial, catastrofele se succed în ritm sinistru, cimitirele se populează de victimele răscoalelor, atentatele barbare seceră mişeleşte tocmai pe cei indicaţi să trăiască, pentru a pune ordine în haosul lumii de astăzi. Vecinic noui victime. O poruncă venită parcă dintr'un întuneric înfricoşător şi duşmănos cere noi jertfe de oameni; anonimi sau capete încoronate, fără distincţie de rang sau personalitate, cu o sete de sânge din ce în ce mai nesăţioasă.

Iată cum în ziua de 18 Februarie, în atmosfera grea şi îngrijorătoare pe care au creat-o evenimentele din Austria, se adaugă un nou sinistru: moartea tragică a Regelui Albert I al Belgiei, fiul contelui de Flandra şi a principesei Maria de Hohenzollern.

Figura marelui dispărut evoacă fără vrere anii de grea încercare pentru Belgia, care a fost răsboiul mondial. Alături de augusta sa soţie Elisabeta, ducesă de Bavaria, regele împarte destinul cu poporul belgian, dând un concurs preţios aliaţilor, pregătind victoria acestora la Marna.

Caracterul său de o nobleţe într'adevăr regală, se poate ilustra în două fapte pe cât de neînsemnate în aparenţă, pe atât de adânci în forma lor simplă şi simbolică.

In ziua de 4 August 1914, când Belgia a intrat în răsboi, Regele Albert I apare în parlamentul belgian în uniformă de soldat. Nici un grad pe epoleţii săi, nici o decoraţie pe piept. Acest om corect, în ideologia sa, în adânca sa dragoste pentru poporul ce-l păstoria, înţelegea să-şi câştige singur rangul şi distincţiile prin purtarea

O fotografie a familiei regale belgiene. De la stânga la dreapta prinţul moştenitor Leopold (actualul rege al Belgiei), Regina Elisabeta, Regele Albert I, principesa Astrid şi prinţul Charles

Regele Albert fotografiat în portul Anvers, cu prilejul unei inaugurări

Regele Albert fotografiat la Bruxelles înainte de a pleca spre Africa centrală

Regele Albert în tranşee

sa, prin pilda virtuţilor sale. Intr'adevăr, în zilele grele ce-au urmat, el a fost totdeauna lângă trupele sale, acolo unde focul inamic era mai aprig, sfidând moartea cu cuvinte ca acestea : *„N'am dreptul să mă adăpostesc când îmi trimit oamenii să înfrunte gloanţele duşmanilor"*.

Purtarea sa, regimul sever pe care şi-l impunea, ca o pildă pentru trupele sale — *„Jasses"* lui — i-a adus cu drept cuvânt supranumirea de *„Regele camarad"* şi *„Regele soldat"*. Modestia persoanei sale, deplina sa conştiinţă de prim cetăţean al Belgiei îşi are expresia profundă în simplicitatea cuvintelor rostite cu ocazia deschiderii parlamentului belgian, după victoria finală.

Regele Albert coborînd din avion la sosirea din călătoria făcută în Africa

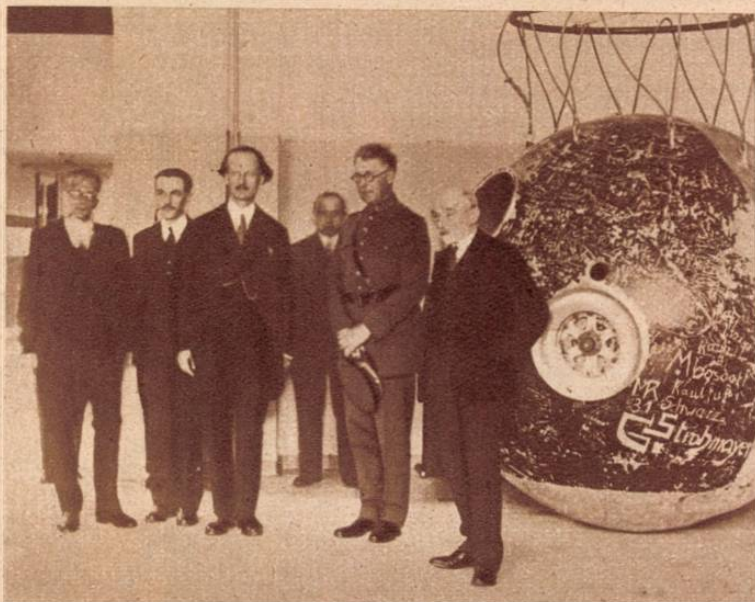

Regele Albert inaugurând la Antwerpen noi docuri uriaşe

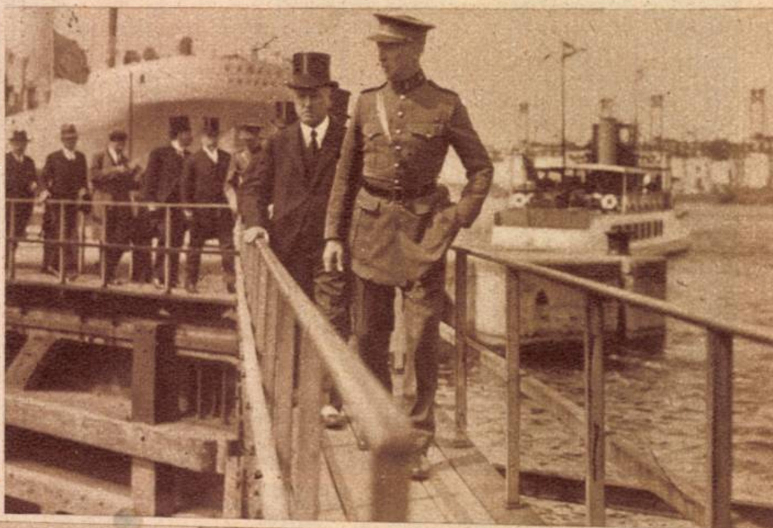
„Am venit aci să vă dau socoteală de faptele mele". Atât a rostit acest rege nobil, în mijlocul emoţiei generale, în care fiecare avea aevea viziunea zilelor de restrişte dela Anvers şi Furnes. Nimic altceva. Nici o emfază în gesturi, nici o frază sonoră de retor. Numai mâinile sale tremurau nervos şi pe cât se spune, o lacrimă sfioasă se furişă în colţul ochilor. Entuziasmul isbucni furtunos în incintă, ca un delir dement. Iubirea cetăţenilor cari vedeau în regele lor un camarad nepreţuit, şi-a găsit o sugestivă exteriorizare în placatele cu inscripţia: *„Ceeace nu ne-au furat nemţii"*, cu care se ornau portretele regale.

Dar nu numai războiul a dat la iveală caracterul integru al acestui cap încoronat. Luptele politice de după război dintre flamanzi şi valoni au fost abolite de către acest spirit cu vederi largi, care a găsit formula împăciuitoare, având totuş grija de-a servi întâi patriei sale. Oamenii politici au găsit în el totdeauna un arbitru imparţial în

Regele Belgiei alături de Piccard după primul sbor al acestuia în stratosferă

Regele Albert în portul Anvers

a cărui judecată dreaptă puteau avea încredere, stabilind echilibrul drepturilor şi datoriilor față de patrie. Acesta a fost omul oficial: regele Belgiei.

Dar celălalt? Omul lipsit de apanajul formelor exterioare, de uniforma sclipitoare cu fireturi de aur şi decoraţii multicolore? Aceeaş plămădeală sufletească, un om de-o sobrietate spartană, care a dispreţuit confortul somptuaselor paturi regale, pentru a dormi pe un pat de campanie, ca un adevărat soldat. Un om a cărui unică bucurie paternă era ca oaspeţii săi să-i sărute copiii. Astfel şi-a manifestat el dorinţa faţă de marele scriitor Maeterlink. Un spirit care-şi găsia o supremă mângâere în contemplarea orizonturilor largi, privite după piscurile munţilor, ca o resfrângere sufletească a caracterului şi ideilor sale. Pasiunea sa pentru alpinism este cea mai veridică expresie a sufletului său de singuratic, de nostalgic, dornic de-a realiza marile idei în care se sbate astăzi omenirea. O iubire de adevăr resfrântă în sălbăticia aspră a piscurilor şi a prăpastiilor abrupte. Pitorescul peisagiului văzut dela înălţimi ameţitoare, în ozonul pur al munţilor, erau pentru el locuri de inspiraţie, ca pentru toţi cei aleşi să conducă destine omeneşti. Sugestiile vastei sale culturi îl îndemnau simbolic să simtă o atracţie pentru exploratorii necunoscutului. Astfel se explică interesul pe care-l arăta savantului profesor elveţian Piccard. In general, preferinţele lui, reflecţiile sale, reamintesc viaţa eroilor lui Carlyle. Fatal deci aceste idei trebuiau să-l conducă la marea întrebare a creaţiei. Era un om religios.

Un spirit ca al său simţia logic nevoia de-a introduce supremul în desfăşurarea destinelor, pentru a cumpăni moraliceşte un suflet integru. Deaceea, regele-soldat iubia atât de mult stânca dela *„Marche des Dames"*, pe-al cărui vârf se afla un crucifix cu numele de *„Vieux bon Dieu"*. Aci, în peisagiul aspru al munţilor, el se lega cu jurământ faţă de Creator, să realizeze reformele sale. Aci, sub nimbul curat al naturei, căuta să deslege din nepătrunsul faptelor pe cea dreaptă şi nobilă. Se pare însă că un glas de departe a şoptit că destinul lui s'a împlinit, că ceeace mai voia să realizeze intra în sarcina nemuritorilor. Şi stânca rece a sdrobit brutal creerul care gândise dincolo de lumi, ca o chemare din neant spre realizări supraomeneşti.

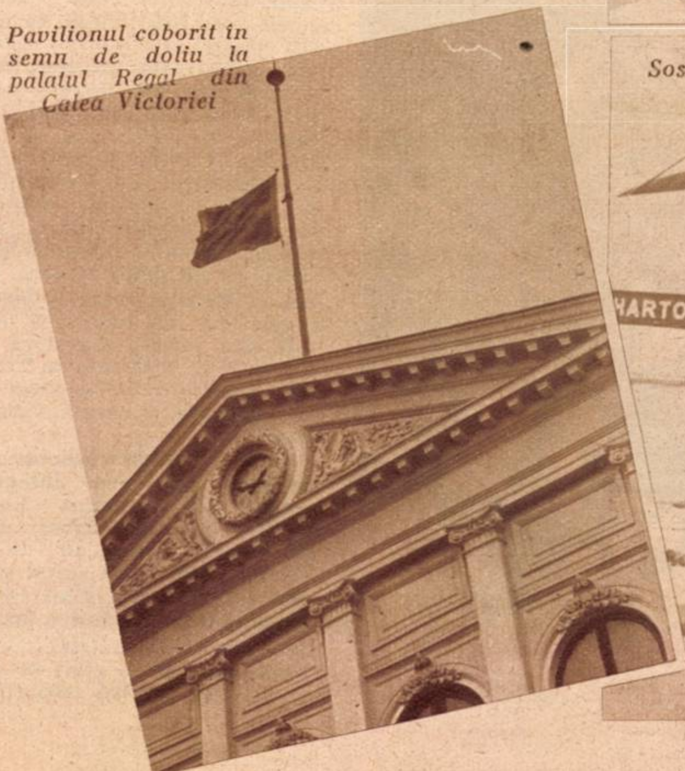
O stâncă însângerată, bucăţi de creer amestecat printre frunze uscate, un corp inert, un mare doliu, nu pentru Belgia ci pentru omenire.

R. DESPOT

Noul rege al Belgiei Leopold, votând ca prinţ moştenitor la ultimele alegeri din Belgia

Pavilionul coborît în semn de doliu la palatul Regal din Calea Victoriei

Sosirea regelui Albert la Congo cu prilejul vizitei făcute în Africa

MODĂ

Rochie de angora neagră. Miriam Jordan, foto Fox

Heather Angel, Fox. Foi şi bolero din crêpe marocain bleu-marin, bluza dintr'un pipit bleu

Rochie de dineu din catifea neagră cu mâneci dintr'un broşé greu dar foarte suplu

Sally Eilers dela Fox, poartă o tinerească combinaţie de maron şi beige

CE propune moda, fetelor tinere? Greu de precizat pentrucă tineretul se îmbracă în fond la fel cu toată lumea. Ceeace i se impune însă în special, este o simplicitate care să nu ştirbească nimic din graţia mlădie a siluetei, şi să nu înece în zorzoane inutile acel farmec dorit cu patimă de atâtea alte femei dar pe care nu-l dă decât privilegiul de a avea douăzeci de ani.

Imi pare că moda actuală are câteva detalii caracteristice care convin tineretului. E vorba mai cu seamă de acea linie a gâtului ce nu găseşte o acceptare generală. Decolteurile rotunde sau drapate foarte aproape de gât, sunt foarte drăguţe atunci când din ele se ridică un gât lung şi svelt — o trăsătură aproape generală la fetele tinere. Ele sunt însă mai puţin accesibile atunci când maturizarea a făcut silueta mai puţin avântată.

La fel se întâmplă cu nodurile puse în faţă aproape sub bărbie: ele nu pot fi întrebuinţate decât de fete tinere, dincolo de adolescenţă devin foarte periculoase. Tineretul îşi poate permite să agrementez o rochie de jersey bleu-marin cu o platcă şi cu un nod de pichet, sau o rochie de lenaj subţire, cu un nod de organdi. Guleraşele albe dau un efect de „fraiche" şi sunt uşor de schimbat, el încadrează în mod avantagios un obrăjor de 18 ani.

Pentru vara aceasta, am găsit nişte ţesături noi, graţie cărora vom vedea rochiţe originale de o linie cu totul neaşteptată. S'a încercat reînvierea imprimeurilor şi rezultatele sunt admirabile. Vom revedea deasemeni acele mătăsuri mate cu aparenţă de lenajuri care vor da delicioase rochii de zi.

Acum, în ce priveşte seara, remarcăm că dacă crepul convine siluetelor statuare, tulul dă şi el încântătoare rochii de bal. E inutil sper să mai spun că nu se mai întrebuinţează în volane ci mai mult în bieuri plate.

Taftaua reapare în primăvara aceasta, într'o versiune foarte suplă din care se vor face rochii de o oarecare amplitudine, chiné-uri de un rose dulce dar stins, bleu pastel sau galben închis. Acesta va fi unul din ultimile cuvinte ale zilei de mâine în cazul că ceeace se şopteşte în momentul de faţă, s'ar realiza.

DOROTHEA

polyfoto *în lumea studenţească*

STUDENŢII şi studentele preferă fotografiile Polyfoto nu numai pentrucă sunt artistice şi redau personalitatea în mod natural, ci şi pentru faptul că aceste fotografii pot fi utilizate pentru carnetele de studenţi, legitimaţii, cărţi de identitate, etc. Dealtfel, fotografiile Polyfoto sunt la îndemâna tuturor — 48 de fotografii diferite nu costă decât 60 lei.

polyfoto are numeroşi admiratori. Zilnic se perindă în studio-urile Polyfoto zeci de oameni din toate straturile sociale. Nimeni însă, nu şi-a manifestat simpatia în mod mai vădit decât studenţimea. Şi e firesc, tineretul a înţeles să încurajeze întotdeauna arta şi manifestările ei. Numeroşi studenţi şi studente se fotografiază zilnic în studiourile Polyfoto şi mărturisim că aceştia ne sunt în deosebi de simpatici. Exclamaţiile de admiraţie, criticile izvorăsc spontan, cu toată sinceritatea.

Această frumoasă domnişoară face parte din studenţimea românească şi este o admiratoare entuziastă a fotografiilor Polyfoto.

Polyfoto a mai deschis un studio în Palatul Galeriilor Lafayette, etajul V, dând astfel posibilitate publicului să se fotografieze după cumpărături sau în timpul unui popas la Bonboniera Lafayette. Studio-ul Polyfoto-Lafayette este deschis dela orele 8—1 şi dela 3—7.

Studio-ul Polyfoto din Calea Victoriei 86, este deschis dela 9—1 şi dela 4—9; Duminicile şi sărbătorile dela 11—1 şi dela 5—12 noaptea.

Fotografia mărită este una din cele 48 de fotografii reproduse aci şi este aceia încadrată.

polyfoto S.A

CALEA VICTORIEI 86, (VIS-A-VIS DE PALATUL REGAL)

Închisă PRINTRE NEBUNI O SĂPTĂMÂNĂ

Simulând nebunia, reportera „Realității Ilustrate” s'a lăsat internată la Spitalul Central de boli nervoase. A petrecut acolo o săptămână zi și noapte și a prins aspecte interesante din lumea aceia a minților destrămate.

In precedentele reportaje au defilat rând pe rând diverse tipuri, fiecare având slăbiciunea și caracteristica lui.

Acum este vorba de o tânără domnișoară care se crede atacată în permanență de fiare sălbatice.

O VIZITĂ NEAȘTEPTATĂ

Aidoma unor raze de soare jucăușe tresar și se învolburează gândurile. Oprindu-se câteva clipe lângă patul meu doctorul mi-a comunicat surâzând:

— A telefonat L... vine după amiază.

Am avut impresia că glumește.

— Vine într'adevăr? — am strigat după el. — Nici nu se putea o veste mai plăcută. Bucuria s'a deslănțuit vertiginos ca un șuvoi cald de lumină care a năpădit tainițe reci și mohorîte.

Mi-am înfundat capul în pernă, din nevoia de a fi numai cu mine. Imi simțiam umerii cum se destind de încredere și mulțumire și'n sinea mea convorbirea care trebuia să aibă loc a și început să prindă întruchipare.

— Ai imagazinat lucruri interesante?

— Vălmășag de icoane ale groazei și nefericirei.

— Și cum te simți?

Dece-am icnit într'un râs nervos?

— Nu-mi citești în privire o umbră din pecetea spaimei? E puțin îngrijorător... O purtam ascunsă demult în mine și acum a eșit la lumină...

Nu e bine să lași gândurile să v gabondeze. Le desfaci înainte un drum larg și ele se pierd, purtându-te pe căi pline de râpe și întortocheturi, ca să-ti arunce apoi în față mâhnirea unei vieți grele fără rost. Lacrimi fierbinți mi-au năpădit pleoapele. M'am întrebat dece plâng și până să-mi dau un răspuns clar a și prins a flutura deasupra mea cortina odihnitoare a somnului. Oh, dar câtă bizarerie!... Coborâre în misterul liniștei cu inima strânsă în platoșa atât de rece a tristeței, pentru ca dincolo în lumea visurilor să se desfășoare una din cele mai proaspete și suave imagini.

...La căpătâiul meu fereastra s'a deschis larg și o boare caldă de vânt a fâlfâit perdeaua albă.

— A venit însfârșit primăvara!... am strigat și vocea căpătase ca prin farmec o sonoritate neobicinuită. Mi-am aplecat pieptul în afară. Cerul de sineală aprinsă binecuvânta cu sulițe de aur pomii în vestminte de mintă și privirile amețite de beția frumuseții s'au plimbat până departe, pe sub arcadele care scuturau la cea mai mică adiere petale roz și albe.

— Nu se poate — mi-am șoptit cu îndoială. — Totul trebue să fie o nălucire — Fata morgana...

O mână mi se așezase pe umăr. Am tresărit ridicându-mă în genunchi, în mijlocul patului. — Ah!...

Prietenul așteptat stătea în picioare, privindu-mă cu o curiozitate deosebită.

— Te-ai speriat?

— Nu... visam că trecuse iarna. Era așa de frumos!

— Cum văd mediul n'a avut tocmai un efect dezastruos, după cum bănuiam. Te-ai aclimatizat cu ușurință, dacă mai poți avea aici visuri frumoase.

— Sunt afinități pe cari nu le-ai prevăzut.

Mințiam și el știa bine aceasta. Vedeam după priviri și jocul de glumă al intonațiilor.

— Ce lung mi se pare timpul scurs decând am intrat aici! Am impresia că acolo, afară, în oraș, trebue să se fi întâmplat ceva deosebit.

— Și ce anume?

— Știu eu? Vecinic simt aceeaș spaimă în fața nesiguranței vieții.

O COALIȚIE GIGANTICĂ

Am întâlnit adesea prin ziarele și revistele ilustrate fotografia unei ex-regine al cărei soț și fiu au fost asasinați de anarhiști, iar cel de al doilea copil i-a murit în anii din urmă, încă în plină tinerețe. Cu această nefericită femeie semăna ca două picături de apă pacienta de care vreau să vă vorbesc. Acelaș trup înalt și subțire și aproape acelaș chip prelung cu trăsăturile masculinizate. O cheamă cucoana Profirița și ea spune că din ură au numit-o oamenii așa, căci în realitate ea este regina Kunigunda. Ochii privesc pieziș căutând stăruitor hartă. Il trece pe fiecare în revistă, căci oricine fără excepție, e un nou și periculos dușman, ridicat contra ei.

— Aveți niște ghiare de foc, în loc de inimi și cu ele mă înțepați desmetic — striga ea cuprinzând cu privirile întreaga încăpere. Deaceea nici nu-mi pot găsi o clipă liniște. Nu știu în ce ungher mă mai pot ascunde.

Am avut nesocotința să privesc atent spre ea, ca să mă împroaște pe dată cu un uragan de învinuiri.

— Aha! am dat însfârșit peste sufletul negru care mi-a adus pe cap toate nenorocirile. Trăiam în liniște, în belșug și'n glorie... Regina Kunigunda ținea în mâini frânele unei puternice domnii. Imi vedeam de grămada treburilor, dând porunci și supraveghiând

împlinirea lor, fără să-mi dau seama că jos la talpa ţării un geniu al răului aţâţă oamenii nevoiaşi contra mea. Când mârşavul scop a fost ajuns, fiara propovăduitoare de ură a trecut la oraş, unde lucrurile au mers mai uşor, căci aici oamenii însetaţi după noui schimbări au fost cu toţii într'un glas:

Jos cu Kunigunda — în noroi cu ea!

Mi-au tăiat coadele, podoabele grele, cari atârnau până mai jos de genunchi şi m'au lăsat cu ciuful ăsta.

Femeia îşi despleti mica şuviţă de păr, trecându-şi peste ea palmele cu un gest de desmierdare maternă.

— Cum să uit? — ţipă ea. A fost aici potop de ură, adunată dela suflet la suflet, ca să fie revărsată apoi fără milă asupra mea.

— Las-o mai domol cucoană Profiriţo — încearcă s'o împace infirmiera. Aici nu poţi avea nimic cu nimeni.

— N'am eu, dar toată lumea ce crezi că pândeşte? E un blestem să nu mă privească nimeni cu ochi buni. Chiar dumneata, care te prefaci că vrei să domoleşti lucrurile, ascunzi numai viclenie şi răutate.

Rămăsesem sprijinită cu coatele de bara patului. Adresându-mă doctorului L... i-am spus:

— Odată cineva trecut pe aici, viaţa din afară îi apare cu totul într'o altă lumină. Vede firul subţire de legătură, care uneşte cele două tabere... Mai adineaori îţi mărturisiam neliniştea pe care o încerc îndată ce părăsesc locul în care viaţa mea îşi are un rost. Mă chinueşte bănuiala că acolo se petrec schimbări capitale, îmi imaginez chiar scene, ca la înapoiere, cu respiraţia întretăiată, să aştept să mi se comunice înfăptuirea lui. Ai să spui că la mine fundamentala deosebire cu cei de aici este controlul pe care-l exercit asupra faptelor mele. Teama în mic încercată de mine şi mulţi alţii, faţă de oameni şi evenimentele care decurg din voinţa lor, la femeea care se crede regina Kunigunda a luat porporţii catastrofale. Toţi cei hărşiţi de chinuri suntem nişte bieţi candidaţi la boala care-i cu atât mai cruntă, cu cât în ea elementul tragic cu cel comic sunt strâns împletite.

— Cât de aprinsă e setea de farsă în dumneata! — rosti prietenul meu, aproape dojenitor. Ai un organism sănătos, care n'a avut deaface nici cu alcoolul, nici cu sifilisul. Nouăzeci la sută din cei de aici sunt victimele celor două flageluri. Nervii îţi sunt destinşi, pentrucă singură te montezi.

— Şi-ai vrea să trăesc evenimentele cu dramul de sărăcie al burghezului care dormitează între masă şi aşternut?

— Nu, dar nu face cabotinaj...

APĂRUTĂ CU CÂTEVA SECOLE IN URMA INCHIZIŢIEI

Ce palid obraz are tânăra femeie! Nici o picătură de sânge nu-şi strecoară şuviţa pe subt el şi totuş în culoare e ceva nobil, plăcut ochiului. Şi ce dureroase îi sunt privirile, în care parcă lumina are de gând să se stingă treptat, ca un minunat apus.

Mâinile cu degetele lungi sunt ca la acele sculpturi de sfinte din bisericile medievale, în care artistul a pus în forma marmorei stropul din frumuseţea sufletului. Făptura aceasta prinsă în atare clipe de linişte e imaginea unui pastel coborît ca prin farmec din rama aurită a unei sumbre săli de expoziţie. Dar iată că începe să mişte încet buzele. E un susur de cântec, sau o frântură de rugăciune? Ochii îi deschide larg şi'n ei s'au aprins deodată lumini ciudate. Bolnava se roagă, dar puţini au putut auzi intonaţii atât de fierbinţi, care pot fi asemuite cu cele mai calde mărturisiri de dragoste. Ea îl iubeşte pe Christ, cu doruri mult prea omeneşti. Buza de jos i se coboară, când pomeneşte de gura lui, a cărei sete a fost potolită cu buretele muiat în oţet şi-şi întinde larg braţele, chemându-l de nesfârşite ori pe nume. Dacă cumva încerci s'o întrerupi punându-i vre-o întrebare, nu-ţi răspunde, caşicum vocea omenească n'ar ajunge până la ea. Inşiră într'una rugăciuni, care nu se rostesc în nici o biserică, făurite din mintea ei bolnavă.

Dar scena se schimbă. Seninătatea dispare, o grimasă de chin şi desnădejde răvăşindu-i trăsăturile. Incepe să se tânguie, cu o voce stinsă, plină de înfiorare:

— Te-am chemat fără încetare, zi şi noapte, să-mi vii în ajutor. Nu ştiu ce să cred! *Poate că nici nu exişti...*

Ultimele cuvinte le-a ţipat, acoperindu-şi chipul. Vedeai procesul care se petrece în adâncul fiinţei ei; un uragan de spaimă, în faţa presentimentului nimicniciei unei credinţe.

Pe dată însă îşi revine.

— Ce-am spus?...

Cum a îndrăznit să pună la îndoială fundamentul pe care a crescut frumuseţea sufletului omenesc, potopul de lumină de care mulţimile se agaţă cu însetare? A păcătuit mai cumplit ca cel mai îndărjit păgân... Bolnava sbucneşte în plâns, prăbuşindu-se la pământ, într'o atitudine de prosternare. Impăcarea şi odihna nu sosesc însă. Scrâşnind din dinţi, ea cere să fie pedepsită, pentruc'a călcat în picioare imaginea celui care a fost răstignit.

— Sunt o năpârcă — ţipă ea în delir. Duceţi-mă afară din oraş şi ucideţi-mă cu pietre, sau pregătiţi-mi rugul, ca să fiu arsă de vie. Numai cele mai grozave chinuri mă pot răscumpăra, aducându-mi uşurarea.

Am închis ochii. Ororile inchiziţiei au prins a se desfăşura în faţa mea cu grozavele ei rătăciri. Vedeam mulţimea „melancolicilor" — căci boala aceasta se întinsese într'o vreme ca o molimă — cari-şi strigau în delir păcate imaginare, cerând ispăşire. Şi preoţii, avizi de crimă, dăruiau moartea din plin, în numele celuia care propovăduise mila şi ertarea.

Prietenul meu era profund impresionat. Infăţişarea femeii avea ceva din poezia unui dureros amurg de toamnă şi acum, când se linişise, întinsă în pat, i se desluşiau liniile precise ale porfilului ca de medalie. Trecu la căpătâiul ei, încercând să-i smulgă oarecari mărturisiri, dar buzele rămaseră încleştate, zăvorite.

DIPLOMATUL

Am părăsit pavilionul femeilor, să putem închega în linişte o mică convorbire, înainte de despărţire. Ce proaspăt şi înviorător era aerul! Parcă nu-i mai cunoşteam aroma de sănătate pe care nările ştiu s'o adulmece cu atâta farmec.

In clădirea de alături, jos la intrare, e o sală mare cimentată. Acolo ne-a eşit în întâmpinare un bărbat mărunţel, slab, de un blond şters. Poartă în cap o pălărie a cărei formă chinuită se căzneşte să se apropie de bicorn. Mijlocul îi este încins cu o fâşie lată de pânză, de care stă prinsă dintr'o parte, un fel de teasc. Salutând ceremonios, se recomandă singur:

— D... V... consul.

— Interesant costum! — îi atrag atenţia.

— Pe cel veritabil îl păstrez... Adică drept să vă spun nu l-am făcut niciodată. Ce s'ajungă cele câteva mii de lei pe cari le iau, la capătul lunii.

— Ce spui?! Ştiam că d-voastră sunteţi plătiţi regeşte?

— Da, când plecăm în misii. Dar cine să pună întâi mâna pe ele? Pe mine, ca ardelean, mă tot ţineau cam pe la coadă. Imi dădeau a înţelege că n'aş cam fi de „bonton", aşa cum se cere la ministerul nostru. Naiba să-i mai înţeleagă cu pretenţiile lor. Ştiu că sunt un dansator neintrecut. O fosilă dela direcţia protocolului îmi vorbia într'o zi de reuniunile unde dansul ocupă primul loc. Da — am încheiat scurt — cred că ştii să „valsezi" minunat. Eu joc o „rumbă".... Aveam ca parteneră pe domnişoara general C... o copilă abia de douăzeci de ani, frumoasă şi foarte cultă. Ce nu citise? Prin toate te trecea. Dar eu mă ţineam bine de tot. Vorbia despre muzică şi dădeam cele mai prompte răspunsuri, trecea la literatură, nu mă lăsam mai pe jos. Era între noi un examen, din care amândoi eşiam neîntrecuţi. Dar într'o zi a apărut un dobitoc de căpitan, care după ce-a dansat cu ea, a început să se laude către cei din jur:

— Aţi văzut?... eram perechea cea mai potrivită. Şi ce minunat se asorta uniforma mea cu rochia ei!"

L-am chemat frumos într'o cameră alăturată, prefăcându-mă că vreau să-i comunic ceva şi fără să-i spun un cuvânt, i-am tras două perechi de palme. Nici el nu s'a lăsat, căci mi le-a înapoiat pe dată. Casa generalului mi-a fost deatunci închisă şi puţin timp după eveniment s'a primit la Minister o anonimă, prin care se atrăgea atenţia asupra anumitor însărcinări ce n'ar mai trebui să-mi fie date, ca un străin care-am făcut serviciul militar sub drapelul altei ţări. Hârtia a fost înregistrată, păstrându-se taină asupra ei.

D. Consul vorbia repede, cu accent puţin stricat.

— Dar duşmanii nu mă lăsau o clipă în pace. Intr'o zi am fost invitat la o recepţie, dată de-un mare avocat. Eu nu eram ghicitor să ştiu că el are o fată de măritat, dacă nimeni nu-mi spusese.

Când s'a interesat ce-i cu mine, a primit informaţii că sunt un farsor; eu care am doctoratul dela Budapesta şi trei licenţe. S'a scris şi prin gazetele dela noi atunci când mi-am sfârşit examenele şi mi-au făcut prietenii o primire triumfală, la sosirea mea în gară.

— Dar aici cu ce prilej ai ajuns? Eşti trimis cumva în vreo misie?

Diplomatul avu un surâs jenat. Işi întoarse privirile în altă parte, caşicum s'ar fi căsnit să-şi ascundă un gând neplăcut.

Apoi se răsgândi, mărturisind deschis:

— Nu mă simţiam tocmai bine. Aşa c'am venit să mă întremez, înainte de-a mi se da un post la o legaţie în străinătate. Aş prefera Parisul. Visul meu cel mai scump. In aşteptarea evenimentelor ce-au să survină, lucrez un roman. O operă care sper că va face mare senzaţie. E vorba de o afacere tenebroasă, cu crime descoperite la fiece pas cu o abilitate de detectiv, de-un tânăr diplomat Rorel. I-am dăruit din fiinţa mea toată seva inteligenţei, tot mănunchiul de sentimente delicate, aşa că personagiul principal să se înalţe, ca în-

tr'o aureolă. Mă duc să-l aduc, ca să vă ofer prilejul să-l puteţi savura în toată frumuseţea lui.

Dar îndată după dispariţia consulului, am zărit cu plăcută surprindere silueta înaltă a d-rului G...

— Am avut până acum o distinsă tovărăşie — i-am spus râzând — pe un domn diplomat şi romancier.

— Ah, pe nenorocitul acela de funcţionar dela Ministerul de Externe. Dorul după onorurile diplomaţiei l-au adus aici la spital. ...a mai fost e drept şi alte cauze care i-au grăbit drumul. Ceeace-i interesant la el, e un album ticsit cu fotografii, toate fostele lui amante. Il ţine subt pernă.

— Şi sunt multe femei înăuntru?

— Un număr destul de interesant...

VIZIUNE DE COŞMAR

Doctorul trebuia să-şi îndeplinească obligaţiile profesionale. Uşa unei mici încăperi se deschide ameninţător. Un bărbat în floarea vârstei, cu chipul împurpurat şi respiraţia grea începe să se jeluiască.

— Ce aveţi de gând să faceţi cu mine, domnule doctor? Mă lăsaţi aşa fără nici o milă, pradă nebunilor? Uite chiar mai adineaori eram să fiu ucis ca un pui de găină. Un bolnav tăbărâse pe mine şi nici una, nici două, gata să-şi încleşteze mâinile în jurul gâtului meu. Ce pot face, când viaţa nu mi-e în siguranţă, dela o clipă la alta?

Dar uşa de alături este în realitate încuiată. Bolnavul are halucinaţii, e periculos. Vede şoareci, broaşte şi tot felul de gângănii cum năpădesc de prin tocurile uşilor, ale ferestrei, de prin pereţi şi vin întins spre el, ca să i se strecoare apoi sub piele. Ce ţipăt de groază scoate, când simte răceala spinărilor umede şi mersul dibuit al miilor de picioare furnicându-i întreg trupul. Aude hohotind un râs batjocoritor şi el se ridică să lovească în duşman. Dar acesta a şi avut timp să fugă în odaia de alături. Vrea să-l urmărească şi sgâlţâie cu putere clanţa uşii, iar când vede că totul e zadarnic, bate cu pumnii de nesfârşite ori, urlându-şi disperarea.

Dar iată o încăpere mare, cu două şiruri lungi de paturi. Este salonul imbecililor şi a celor cu idioţie mongoliană. Nu auzi aici o frază care să-şi urmeze drumul clar. Totul e întretăiat, ciuntit, scâlciat. Imaginea lor e o puternică icoană de apocalips. La optsprezece ani, bolnavul este adesea un pitic. Il întrebi ce vârstă are şi el îţi răspunde mozolind greu cuvintele printre buze:

— Opt ani.

Cu câţiva ani mai înainte când a fost internat, el răspundea că are numai doi ani. Şi ce ticuri ciudate au! Dau din cap şi se închină cu toracele, caşicum ar îndeplini cu o rară conştiinciozitate din ritul unei credinţe plină de întuneric.

Unii mestecă din gură la nesfârşit, alţii scârţâie din dinţi cu furie. E un spectacol oribil, pe care nu-l poţi svârli repede în uitare. Dar culmea o formează o apariţie desgustătoare şi dureroasă. o făptură de un palid măsliniu, cu privirile încrucişate, nasul turtit şi o gură largă, în care limba uriaşe abia mai poate încăpea.

— Idioţie mongoliană — rosteşte doctorul — şi mica fiinţă scoate sunete nedesluşite, ecou depărtat al unei conştiinţe învăluită în întuneric.

IN BUCATARIE

Un bătrân care-şi aşează cum se deşteaptă, un scaun într'un ungher al sălii, unde nu poate stingheri pe nimeni. E întors cu faţa spre perete, fără să-l intereseze mişcarea din jur.

— De ce stai acolo moşule?

— Sunt doar la mine în bucătărie.

— In bucătărie?

— Da, dumneai soţia mea, tocmai s'a aşezat să frigă nişte pui. Ia auzi-i cum sfârâie în tigaie!

Omul nostru ascultă şi o plăcere deosebită i se întipăreşte pe chip. Ochii îi strălucesc de plăcere.

Eri am avut sarmale. Răspândiau un miros pe aici pe săli! Mi-era teamă să nu facă domnul doctor scandal. Nu de altceva, dar îmi ia scaunul şi eu trebue să-mi aştept atunci mâncarea în picioare.

Dar bătrânului nu-i place să lege cu nimeni o convensaţie, care să-i răpească prea mult timp. Nu vrea să fie întrerupt din delicioasa lui aşteptare, în care gustă senzaţii atât de plăcute. Se întoarce din nou cu faţa spre perete, refuzând să mai dea vreun semn de viaţă. Iar când simte că „vecinătatea" curioasă îi apasă supărător umerii, se întoarce şi strigă răstit:

— Curăţaţi vă rog locul din jur, că n'am nimic de împărţit cu nimeni. Cine vrea; să-şi facă singur bucătăria lui... Are toată libertatea...

CONTINUA SCHIMBARE DE DECOR

Străbate cu paşi mari lungile culoaruri, un tânăr înalt, bine făcut. Faţa cu trăsăturile plăcute pare pătrunsă de tristeţe. Apariţia unei femei nu-l interesează şi-şi urmează drumul, mereu acelaş, fără nici o întrerupere.

— Ce este cu el?.. am întrebat încet pe doctor.

— Un avocat care avea mania mutării. Işi schimba locuinţa la început în fiecare lună, apoi în fiecare săptămână, ca să ajungă să-şi închirieze o nouă cameră în fiecare zi. Când n'a mai avut parale s'a mutat la noi... la spital. Acuma-i liniştit... Nu supără pe nimeni, abia dacă aruncă din când în când câte un cuvânt, şi aşa cum îl vezi se plimbă fără încetare, uitând de masă, de odihnă, de tot ce se petrece în jur. O singură dată a avut o zi eşită din comun, când a primit vizita unei femei. A stat liniştit de vorbă cu ea, iar la despărţire a ţinut s'o întovărăşească, nu numai până la uşa vorbitorului, ci dincolo de ziduri, până în oraş...

Femeia se speriase, îi era teamă. Tovărăşia lui n'o încânta de loc. Incepuse să plângă. Cu greu i-am smuls-o din mâini. Câţiva gardieni au avut atunci mult de lucru.

— Apoi ?

— Lucrurile şi-au urmat cursul normal caşicum nimic nu s'ar fi întâmplat.

(Va urma).

MARGARETA NICOLAU

Regele a murit!

Trăiască Regele!

Regele Albert al Belgiei a murit în împrejurări tragice, prăbuşindu-se într'o prăpastie.
Acum două zile s'a încoronat noul Rege al Belgiei, Leopold III-lea.
Regele a murit! Trăiască Regele!
In fotografiile noastre vedem:
Noul Rege al Belgiei şi soţia lui.
Trecerea cortegiului cu corpul neînsufleţit al Regelui Albert.
Locul unde a fost găsit cadavrul regelui-soldat.

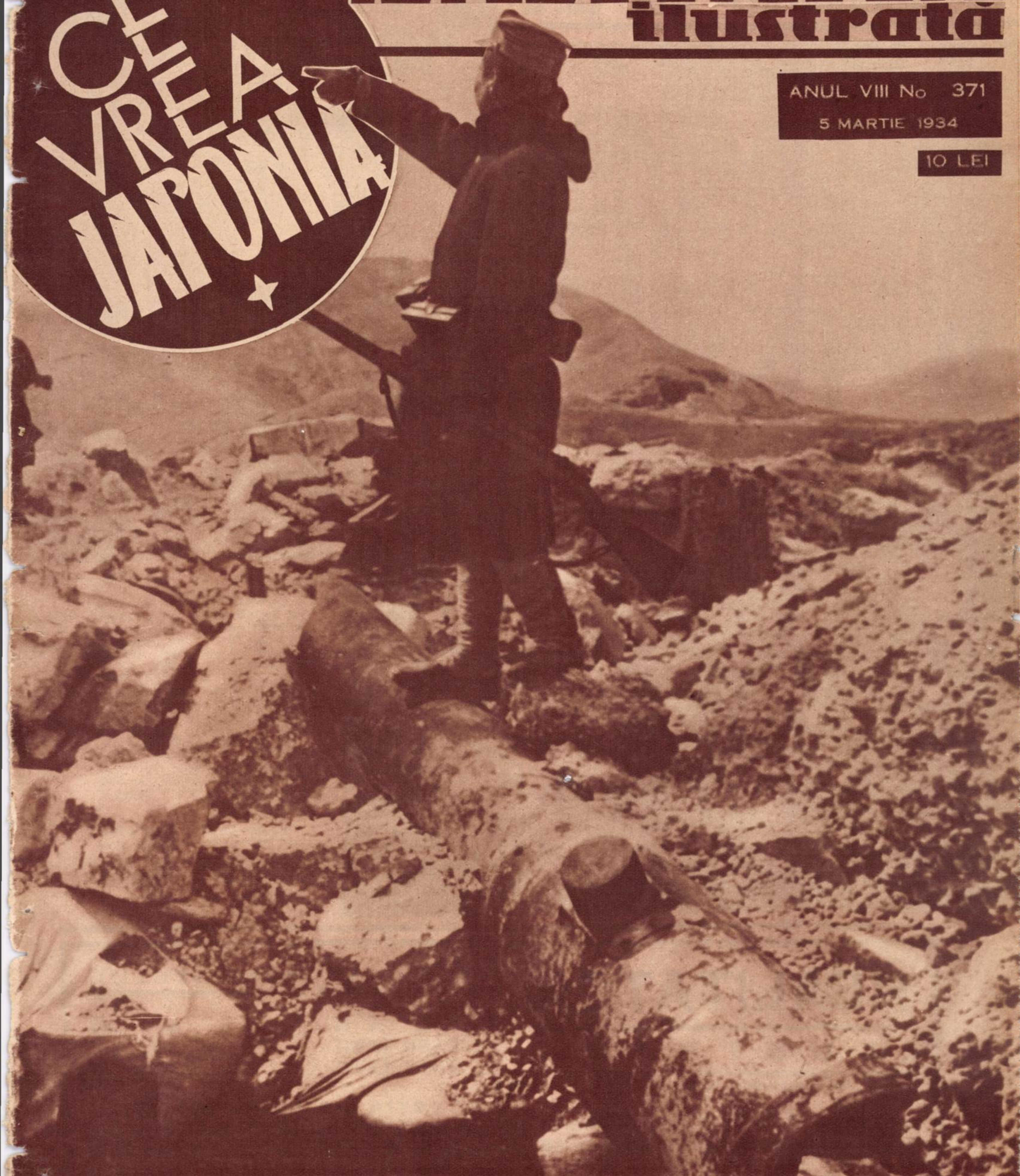

REALITATEA ilustrată

ANUL VIII No 371

5 MARTIE 1934

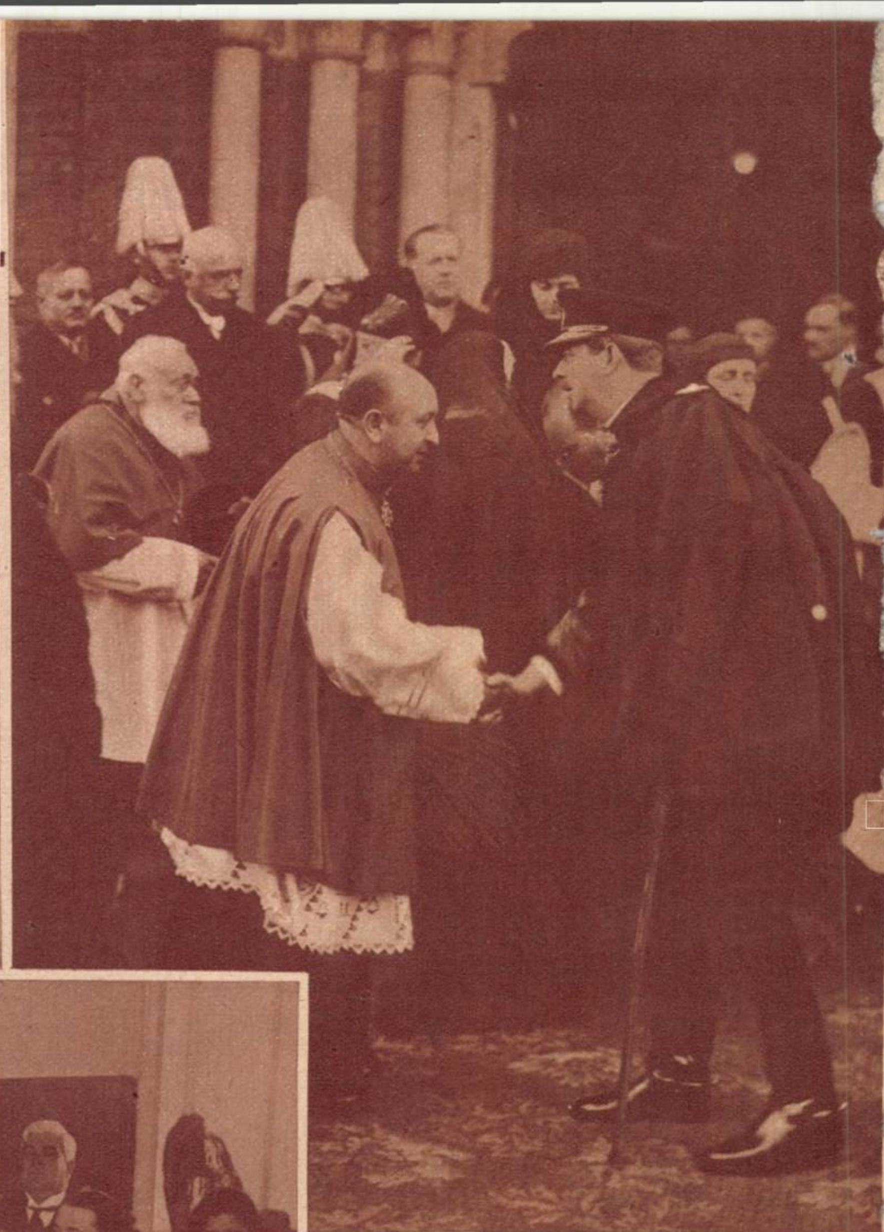
10 LEI

Răsboiul ruso-japonez din 1904

Actualităţi din ţară

In urma remanierii guvernului au intrat în cabinetul nostru miniştrii noi. In fotografie vedem pe d-nii dr. Costinescu (muncă şi sănătate), inginer Teodorescu (industrie şi comerţ), prim ministru G. Tătărăscu, C. Xeni (ministru fără portofoliu), V. Sassu (agricultură şi domenii).

La catedrala Sf. Iosif s'a oficiat o slujbă religioasă în ziua funeraliilor Regelui Albert al Belgiei. In fotografia noastră Regele Carol II care a asistat la trista ceremonie.

D-l Ion Livescu a fost sărbătorit la Academia Regală de muzică şi artă dramatică cu prilejul împlinirii a 40 ani de teatru. In fotografia noastră sărbătoritul înconjurat de prieteni.

REALITATEA ILUSTRATĂ

Director: N. C. CONSTANTIN

Apare săptămânal în 32 pagini mari, cu un supliment gratuit de 48 pagini. Un exemplar 10 Lei

PREŢUL ABONAMENTULUI:

PE UN AN . . . . . 400 LEI
PE ŞASE LUNI . . . . . 200 „
PE TREI LUNI . . . . . 100 „

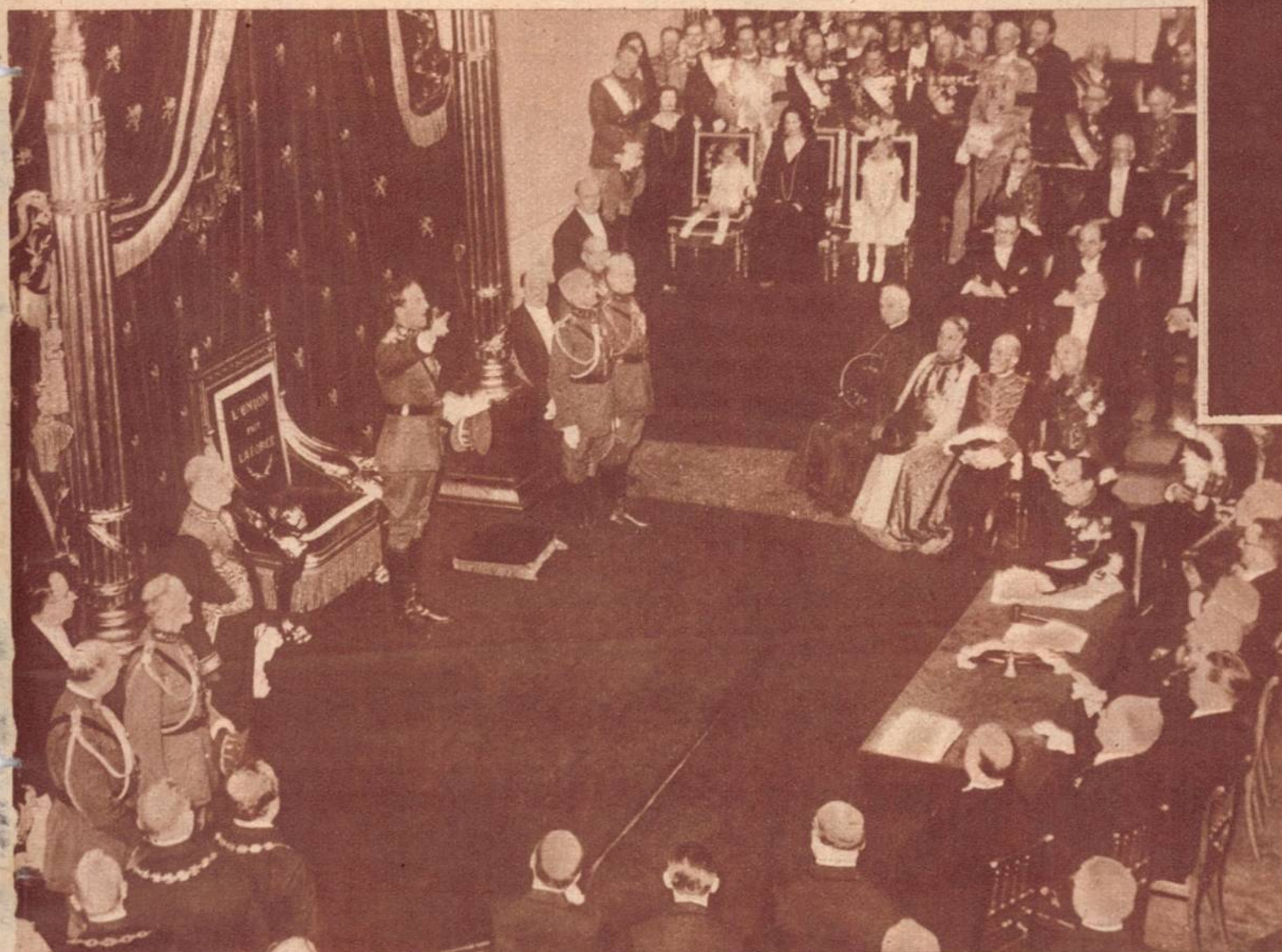
REDACŢIA ŞI ADMINISTRAŢIA
Bucureşti Str. CONST. MILLE 5-7-9
TELEFON 3-84-30

Imprimată la foto - rotogravură în atelierele „Adeverul" S. A

Suirea pe tron a lui Leopold III noul Rege al Belgiei

La 23 Februarie 1934 s'a suit pe tron noul Rege al Belgiei Leopold III

In fotografiile noastre vedem:
Noul Rege Leopold III.
Jurământul de credință al noului Rege la Cameră
Armata, depunând jurământul de credință către noul Rege.

Săptămâna trecută s'a desfăşurat la Bruxelles trista ceremonie a funeraliilor Regelui Albert. Lumea întreagă a luat parte la durerea Belgiei, fiind impresionată de tragicul sfârşit al Regelui soldat.

In fotografiile noastre vedem: Defilarea trupelor în fața afetului de tun cu corpul neînsuflețit al Regelui.

Două instantanee prinse la premiera de la Bruxelles a filmului „Mizerabilii" care a avut loc o zi înainte de s'a produs tragicul accident. Regele Belgiei se întreține cu Raymond Bernard, Harry Baur şi cu ministrul Franței la Bruxelles.

Noul Rege, Leopold III fiind salutat de cetățeni după suirea lui pe tron. In fruntea manifestanților se găseşte întreg corpul diplomatic.

Funeraliile Regelui Albert al Belgiei

In această pagină vedem:

Cortegiul pe străzile Bruxellului. Calul Regelui urmând afetul de tun. Tribuna regală la Bruxelles în timpul ceremoniei. De la stânga la dreapta: Prinţul de Wales, Regele Boris al Bulgariei, d. Lebrun, preşedintele republicii franceze, Regina văduvă Elisabeta, Prinţul Charles al Belgiei, Noul Rege Leopold III, Principele moştenitor Umberto al Italiei, Principele Nicolae al României şi Principele Gustav Adolf al Suediei.

Afetul de tun cu corpul neinsufleţit al Regelui Albert.

Intr'o tranşee japoneză la Port Arthur

Un grup din celebra armată japoneză a „tunicilor albastre" renumită a fi cea mai vitează armată din lume

Trupele marinei japoneze îndreptându-se spre front

ACUM 30 DE ANI

— La 6 Februarie 1904 a izbucnit războiul ruso-japonez —

LA 6 Februarie 1904 a început războiul Japoniei împotriva Rusiei ţariste. Era pentru prima oară, de multe sute de ani, când oameni de rasă galbenă s'au întâlnit pe câmpul de luptă cu oameni de rasă albă. Cu sute de ani în urmă hoardele lui Attila, barbarii lui Kublai, au năvălit până în inima Europei, zguduind lumea albă din temelii. Cu toate acestea, ţările şi regatele apusului au reuşit să înlăture pericolul care venea de la răsărit ca un nour negru prevestitor de rele. O întâmplare norocoasă le-a venit în ajutor. Conducătorul mongolilor a murit în răsăritul îndepărtat şi armatele lui, prinzând de veste acest lucru, s'au înapoiat în patrie.

Incetul cu încetul, Europenii s'au obicinuit să nu se mai amestece în Asia şi Asiaticii tot astfel. China îşi ducea viaţa ei de mii de ani şi tot ceeace caracteriza istoria ei trecută nu mai interesa.

Intre timp însă, lumea albă ajunsese la o înălţime mare, la un punct extrem de civilizaţie, întinzându-şi influenţele în toate ţările pământului.

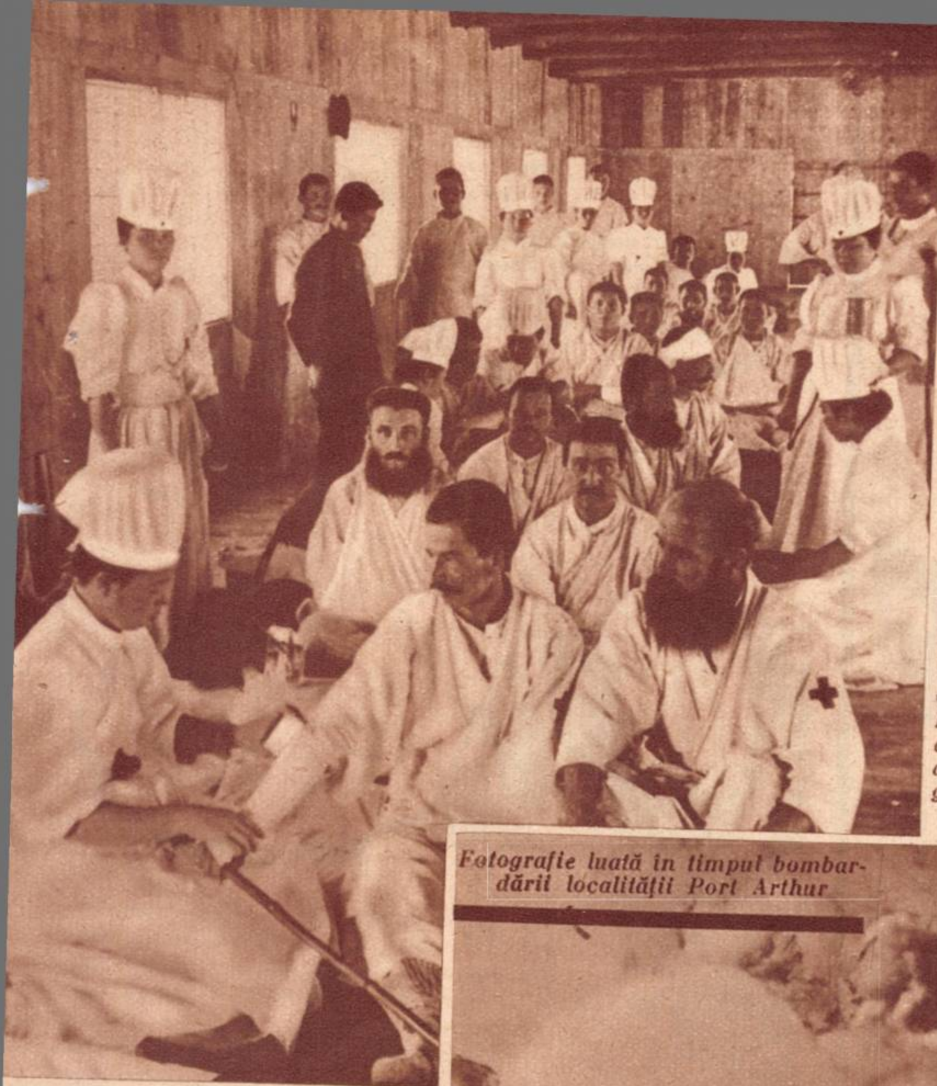
Negustorii întreprinzători nu considerau regiunile exterioare Europei, şi patria oamenilor galbeni bune decât pentru a importa de acolo piper şi vanilie şi mai târziu, cupru, zinc, bumbac şi mătase.

India a trecut sub dominaţie engleză. Olanda şi-a răspândit din ce în ce mai puternic influenţa în Indo-China; China era prinsă sub influenţă europeană din mai multe părţi. Numai Japonia reuşea să-şi menţie independenţa trăind închisă şi deschizând — numai în urma insistenţelor repetate ale Americii, — două porturi.

Ce a însemnat în războiul mondial tunul 42 pentru Germania, a însemnat pentru japonezi în războiul dela 1904—1905 aşa zisele „Osaka-Babies"

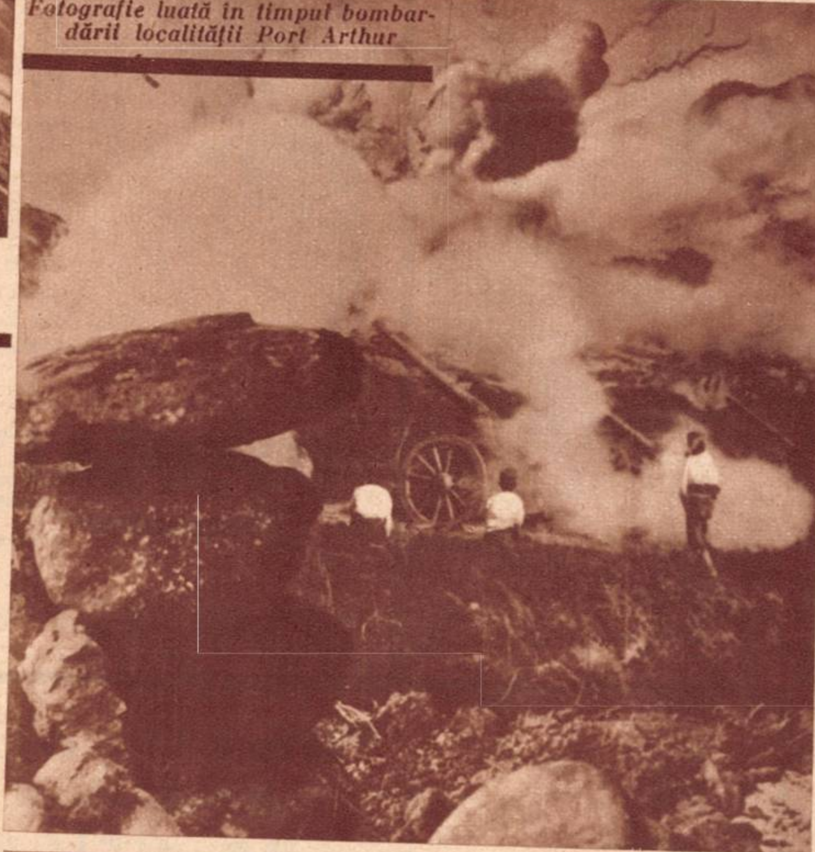
Baronul Kodama şeful marelui stat major al Japoniei în războiul din 1904—1905 împotriva Rusiei

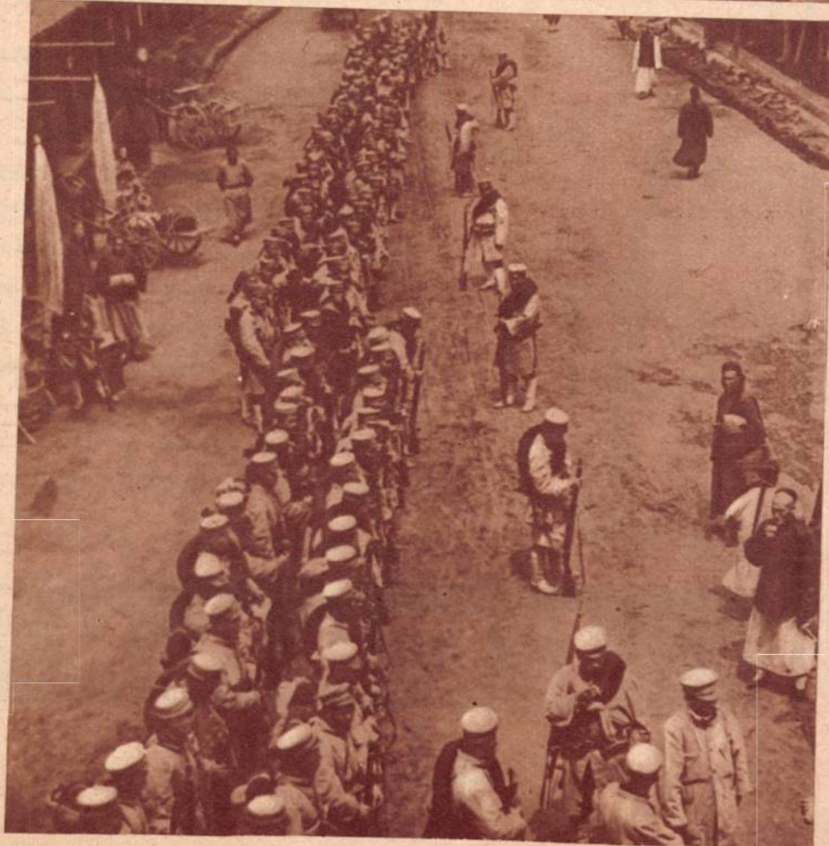
Răniţi Ruşi într'un lazaret japonez din Matsuyama

Generalii Biely, Summoff şi Hanimer prinşi cu prilejul cuceririi Port Arthur la care au mai fost prinşi încă şase generali, 4 amirali, 865 ofiţeri şi 24.000 de soldaţi

Fotografie luată în timpul bombardării localităţii Port Arthur

anteria japoneză înşiruită pe ăzile oraşului Mukden puţin înainte de marea bătălie

Pare de necrezut, — dar totuşi aşa a fost — că Japonia a reuşit să schimbe harta globului pământesc şi că tot ea a fost prima ţară de rasă nealbă care a declarat război albilor, luptând împotriva lor cu arme prea puţin perfecţionate şi doborîndu-i totuşi. Cu acest prilej a fost distrusă şi credinţa invincibilităţii omului alb.

Istoricii de mai târziu vor întrebuinţa data de 6 Februarie 1904 ca punct de plecare pentru înlăturarea dominaţiei albilor pe pământ.

Chiar dacă Japonezilor li s'a luat prin pacea de la Portsmouth (29 August 1905) o parte din fructul biruinţii lor — nu li s'a dat bunăoară spre marea consternare a ţării grozav de îngreunată financiarmente, despăgubiri de război — aceasta nu înseamnă că ei nu au făcut un pas covârşitor de important în câmpia asiatică. Japonezii au mai luptat odată cu chinezii (1894—1895). Numai liga marilor puteri europene a reuşit să împiedice aşezarea lor pe coasta cantinentului.

Ca important câştig în războiul împotriva Ruşilor, Japonia a dobândit Coreea. In acelaş timp şi-a asigurat prima influenţă în Manciuria. Astăzi, întreaga Manciurie, precum şi statul nou Mandshukuo, şi provincia Jehol, sunt sub influenţa japoneză directă. Cu aceasta nu s'a terminat încă pătrunderea Japoniei. Agenţii japonezi se luptă până departe în adâncul Mongoliei cu Ruşii, pentru a câştiga de partea lor pe locuitorii semisălbatici de acolo, care trăesc ca în timpurile străvechi ducând turmele la păscut.

Acest marş al Japoniei se produce astăzi din ce în ce mai sigur şi mai deschis, cu toată retragerea lui Araki, cel mai entuziast susţinător al ideii unei „Japonii mari", — cuprinzând partea sud-estică a Siberiei.

Imediat ce a simţit pericolul, Rusia Sovietică a trimes un important material războinic la nordul Manciuriei pe graniţa Amurului. Răsăritul depărtat al Rusiei, în special extremitatea, unde se găseşte Wladiwostok, este legat cu centrele de aprovizionare din Siberia şi din Urali. Japonezii ştiu că cu cât trece timpul, şansele lor de a scoate pe Ruşi din Oceanul Pacific devin din ce în ce mai slabe. Căci în al doilea plan de cinci ani al Rusiei sovietice joacă un rol foarte important crearea legăturii ruse cu răsăritul depărtat şi întemeerea unei industrii proprii în aceste regiuni. Japonia dacă vrea să-şi realizeze planurile, trebue să pornească lupta în maximum un an sau doi.

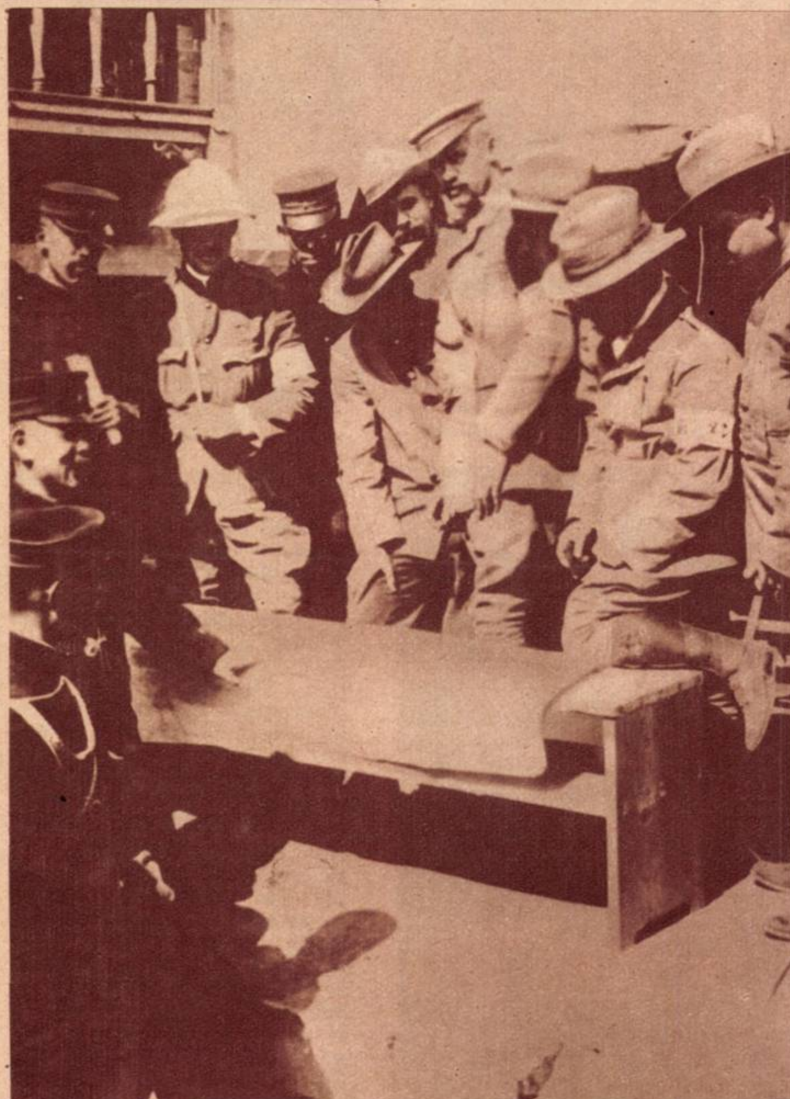
Primul război ruso-japonez s'a sfârşit cu victoria galbenilor. Va avea oare şi al doilea război acelaş rezultat?

Poate că în această luptă să fie trase şi Statele-Unite. Aceasta pare cu atât mai probabil cu cât Japonia va ataca mai târziu. Avioane de războiu americane sboară într'o zi de la San Francisco la Hawai. A doua zi pot pleca la Suam. De acolo în încă o zi ele pot bombarda Tokioul pentru a se uni apoi cu forţele aeriene ruse la Wladiwostok. Iar dacă mai fac un ocol de o zi deasupra Filipinelor, atunci unirea forţelor aeriene ruso-americane se îndeplineşte şi mai sigur.

Anglia abia de se va putea menţine în afara acestei lupte din pricina supremaţiei în Pacific. Hotăritor va fi şi faptul de partea cui va înclina China. In caz că trece de partea Japoniei, şansele de biruinţă ale acesteia apar considerabil mărite.

Dar sfârşitul în această turburată partidă de şah a

Reprezentanții marelui stat major al Japoniei explicând trimișilor presei acțiunea lor

puterilor în jurul oceanului liniștit este încă foarte nesigur, atât de nesigur, încât Japonia va câștiga mai mult prin tratative diplomatice decât hazardându-se pe câmpul de luptă.

Japonia a fost supranumită „Anglia răsăritului îndepărtat". Comparația nu este însă prea strălucită, căci Japonia n'a posedat niciodată jumătate din lumea întreagă ca rezervă, așa cum poseda Anglia, în timpurile ei cele mai tari.

Mai curând s'ar putea elogia vigoarea japonezilor și dragostea lor de patrie. Abia mai poate să hrănească astăzi suprapopulația ei. Astfel că trebue ca acest popor admirabil să-și poarte drapelul peste granițe îndepărtate, dacă vrea să se mai mențină. Rămâne numai să se vadă dacă nu cumva sacrificiul Japoniei și sângele pe care-l vor vărsa soldații ei nu-i vor făuri odată într'un viitor îndepărtat o putere fantastică cu țara celor 400 milioane chinezi.

Până atunci noi asistăm zguduiți de emoție, cum acolo, pe țărmul Pacificului, se ridică cortina unui act nou al istoriei universale. Se vor petrece acolo evenimente care vor fi resimțite cu siguranță în cele mai depărtate unghiuri ale globului pământesc.

CE VREA JAPONIA

RĂZBOIUL DE MÂINE E CONTINUAREA RAZBOIULUI DIN 1905

de F. Aderca

O cercetare oricât de grăbită a războiului din extremul-orient din 1905, de care-şi mai aduc aminte cei care au azi 45 de ani, ne arată că Japonia îşi urmează drumul ei istoric: Trecerea în Asia, unde pământul e mai mult şi mai eftin şi mai puţin zguduit de cutremure decât în Insule. Forţa japonezilor — inteligenţa, voinţa lor excepţională, puterea de muncă neîntrecută de niciun alt popor — se datoresc poate tocmai împrejurărilor penibile în care au fost siliţi să trăiască şi care nu le îngăduia niciun fel de lene, de uitare de sine, de adormire.

Nu se poate spune că japonezii vor neapărat război, că sunt ucigători de oameni din naştere şi plăcerea lor specială, naţională ar fi războiul. In război e pedepsit nu numai cel care se lasă înfrânt, dar şi învingătorul — mai cu seamă învingătorul, silit să facă jertfele omeneşti cele mai mari. In răstim-

Pu-Ji fotografiat înainte de încoronarea sa ca împărat al Manciuriei care a avut loc la 3 Martie.
Guvernul Japoniei în mare ţinută.
Trupe japoneze luând masa de prânz într'un sat ocupa de ei în China.

pul de aproximativă pace din ultimii 30 de ani, japonezii s'au înarmat cu toată cultura Occidentului civilizat; studenţii lor au împânat universităţile metropolelor din Europa şi America, savanţii lor au lucrat în laboratoare, pe acelaş plan al conştiinţei ştiinţifice, fabricile lor înzestrate cu maşini ultra-moderne au creat şi crează mărfuri în stare să înlocuiască produsele naţiunilor celor mai cilivizate. Dacă popoarele în vremea noastră nu şi-ar ridica bariere vamale necunoscute până azi, mărfurile japoneze ar bate produsele Angliei în Anglia chiar, ale Americei de Nord chiar în America, prin calitatea şi ieftinătatea lor.

Micii cercetaşi ai Japoniei aducând la ministerul de război ofrandele copiilor de şcoală şi ale cercetaşilor.

Cavaleria Japoniei pregătindu-se de atac în cursul ultimelor lupte.

Consiliul de război judecând la Tokio pe atentatorii primului ministru Inukai.

Pu-Ji noul împărat al Manciuriei înconjurat de statul său major.

Asia ar fi, în întregime, inundată de mărfurile japoneze.

Nici în 1905 — când a isbucnit războiul în Extremul-Orient — situaţia nu era altfel. S'ar putea spune că „istoria se repetă" — dicton banal — dacă această banalitate n'ar arăta tocmai forţa obiectivă, de neînvins, care împinge pe japonezi pe teritoriul Asiei. Situaţia lor e tragică—şi oricât am fi împotriva războiului, strivitorul civilizaţiei şi al atâtor vieţi omeneşti, oricât ne-am încredinţa că războiul nu rezolvă radical niciuna din problemele politice şi sociale (ci doar le amână), războiul de treizeci de ani al Japoniei a fost, este de neînlăturat.

Similitudinea împrejurărilor din 1905 cu cele din 1934 izbeşte numaidecât. Numai un necunoscător al evenimentelor din 1905 îşi poate închipui că „imperialismul" japonez se datoreşte castei militare din Tokio, care a pus stăpânire pe Suveran şi pe oamenii politici şi nu se lasă până nu va provoca mult doritul lor război... Războiul nu-l doreşte nimeni, nu l-a dorit niciodată nimeni — nici în Japonia. Războiul se impune — se impune mai cu seamă Japoniei, precum furtuna e chemată de vid.

Ca şi azi, în 1905 toată zarva din Extremul-Orient a fost provocată de starea de descompunere a Chinei. Imperiu vast, cât trei Europe la un loc, populată de sute de milioane de locuitori, deţinătoarea unor tradiţii culturale milenare (în vremea când în Europa oamenii abia se ridicau în două picioare să culeagă alune şi afine), China e la capătul destinului ei. Se fărâmiţează, se prăbuşeşte — şi nicio tradiţie n'o mai poate ţine unitară, nu-i mai redeşteaptă conştiinţa amorţită. Dacă n'ar fi fost luptele ascunse, amarnice, ale popoarelor europene pentru moştenirea vastului imperiu galben, China s'ar fi desmembrat de mult, singură, precum e de fapt azi, terorizată de întâiul bandit care-şi adună câteva regimente de mercenari şi-şi pune o uniformă jerpelită şi furată de „general". Nu era cu mult deosebită situaţia în China în 1905.

Toate marile-puteri europene pândiau, gata să apuce una din mănoasele provincii ale Chinei îmbătrânite, putrede de ani şi civilizaţie. Cu cinci ani înainte de înfrângerea de la Port-Arthur, Rusia lui Nicolae al II-lea intră în Manciuria — precum au intrat nu de mult japonezii — şi vor să intre şi în Coreea. Când se încheie alianţa defensivă anglo-japoneză, Rusia cade şi ea la înţelegere cu China, făgăduind să evacueze Mandciuria în 18 luni. N'a evacuat-o. Japonezii n'au ocupat milităreşte Mandciuria acum un an ca s'o evacueze c'o făgăduială — ci au învăţat istoria şi au creat un stat „independent" Manciuco, păzit de armată japoneză. Nimeni nu se poate plânge de acest fenomen, îndreptăţit de toate legile internaţionale.

Când au fost ucişi doi misionari germani în provincia Şantung, în 1896, Kaiserul Wilhelm II trimite pe

amiralul Diederichs să ocupe portul chinez Chiancin și „ia în arendă” toată provincia, inclusiv minele și căile ferate. In felul acesta Rusia și Germania, Wilhelm al II-lea și Nicolae al II-lea se numesc înșiși „Sf. Gheorghe și Sf. Mihail”, apărători ai creștinismului în Extremul-Orient.

Anglia ocupă în 1898 portul Hongcong și fortul Weihaivei, în sudul Chinei, care n'are nimic de obiectat. Franța, ca să nu rămână mai prejos, ocupă și ea portul Cuangein. Revolta xenofobă din 1900, când au fost uciși atâția albi, revolta zisă a „boxerilor”, n'a izbutit să schimbe ceva din situația stabilită. Albii se răzbună, pun la cale un măcel organizat — și așteaptă ca China să renunțe însăși la orice independență.

Putea rămâne Japonia pe insulele ei strâmte, devastate periodic de furtuni și cutremure, cu o populație în creștere ne'ntreruptă, cu o industrie fecundă și inventivă, când la doi pași, la capătul mânei întinse se aflau câmpiile Asiei, hoardele de seminții asiatice căzute în primitivism?... In 1902 Japonia încearcă o împăcare cu Rusia — căci n'ar fi cutezat să pornească un război atât de primejdios, ea care n'avea niciun aliat demn de încredere. Neizbutind, face o alianță cu Anglia, prin care se garanta integritatea Chinei și Coreei — de fapt se interzicea intrarea Rusiei mai adânc în Asia de sud.

Cu o viteză care nu e deloc rusească, Țarul termină linia ferată vârșește aceeaș linie, o dublează și evită dificultatea lacului Baical. — astfel ca să se poată transporta repede în Extremul-Orient trupe și material de război. E ceiace repetă Stalin în 1934, când desăvârșește aceiași linie, o dublează și evită dificultatea lacului Baical. Ca și în 1903, în 1933 banda de „tâlhari” (de fapt oamenii Japoniei) atacă transsiberianul de câteva ori, caută să-l distrugă, să-l facă cel puțin de neîntrebuințat un răstimp. Țarul trimite coloniști ruși în Extremul-Orient, politică pe care o repetă și Stalin, făgăduind rușilor care se vor stabili în insula Sacalin și în nordul Manciuriei, scutire de impozite și teren aproape gratuit.

In 1903 Japonia tot mai crede în posibilitatea unei împăcări, a unei tranzacții. E gata să renunțe la influența asupra Manciuriei dacă Rusia renunță la orice amestec în Coreea. Rusia cere libertatea drumului pe mare de la Vladivostoc la Port-Arthur, fortificat militărește ca să împiedice de fapt orice înaintare a Japoniei în Asia. Dar astfel de tratative dovediau tocmai voința fermă a Rusiei — susținută de Germania — de a nu părăsi punctele extrem-orientale și în Ianuarie 1904 Japonia trimite un ultimatum la Petersburg.

Intre timp Japonia se înarmase. Rusia care nu credea că micul popor japonez va avea cutezanța să se măsoare cu colosul slav, era în urmă și cu trupele de uscat și cu flota. Japonia ceru Rusiei să evacueze Manciuria, așa cum se obligase și să recunoască dreptul aJponiei asupra Coreei, provincie care se află ca un cuțit în coasta Insulelor. „Pretențiile” Japoniei au părut atât de îndrăznețe, atât de fantastice, încât nici nu încăpea măcar discuție. Rusia nici n'a răspuns.

A fost întâiul mare război al Japoniei, când a depus un efort care a uimit întreaga lume. Atunci s'a băgat de seamă că „micul” popor japonez era un popor mare ,iar civilizația lui, technica lui, calitatea lui sufletească, se puteau asemui cu a celor mai de seamă popoare ale lumii. De-atunci s'a putut vorbi în lume de „pericolul galben”, pericol într'adevăr, mai cu seamă pentru Rusia, țară uriașă guvernată samavolnic, exploatată ca o colonie africană, zăcând în întunerec, prejudecăți și mizerie socială. Ceeace nu credea nimeni, s'a întâmplat: În mai puțin de doi ani Rusia e înfrântă. Trupele sunt decimate de boale și de gloanțele vitejilor soldați galbeni, care înaintează până la Mucden, în inima Manciuriei. Flota japoneză atacă la Tușima cuirasatele rusești, pe care le scufundă. Țarul la Petersburg, când i s'a adus vestea că flota Rusiei din Pacific nu mai există, juca tennis. Și-a aprins o țigare, a spus că va face alta, și a continuat să joace. Legătura dintre Insule și trupele japoneze din Asia se putea face acum cu ușurință, nemaifiind amenințată de bastimentele rusești.

Dar victoria militară e fără valoare, dacă nu poate fi sancționată de o pace victorioasă. Putea fi silită Rusia la o astfel de pace?... Japonia își cheltuise ultimele ei forțe: trimisese pe front, rezerviștii, cheltuise tot aurul din vistierii. Inaintea armatelor japoneze nu se mai aflau numeroasele batalioane țariste, dar se afla Siberia cea fantastică, necunoscută. Cum să ajungă soldatul japonez la Moscova și la Petersburg, să impună pacea pe care credea că o dobândise pe câmpiile mandciuriene, pe apele Pacificului, și prin sdrobirea bastioanelor de la Port-Arthur?... Revolta din 1905 din Rusia nu ajuta prea mult Japonia, mai cu seamă că muncitorii fuseseră împușcați fără milă, iar capii rebelilor se refugiaseră în străinătate.

Ca și în 1933, în zilele noastre, stăteau de veghe în 1905 popoarele care doriau să se împărtășească din cadavrul mănos al Chinei. Ca și acum, sub forma Ligii Națiunilor, în 1905 marile-puteri au oferit bunele lor servicii de împăciuire. O prăbușire totală a Rusiei și o victorie categorică a Japoiniei nu putea fi pe placul și în interesul nimănui.

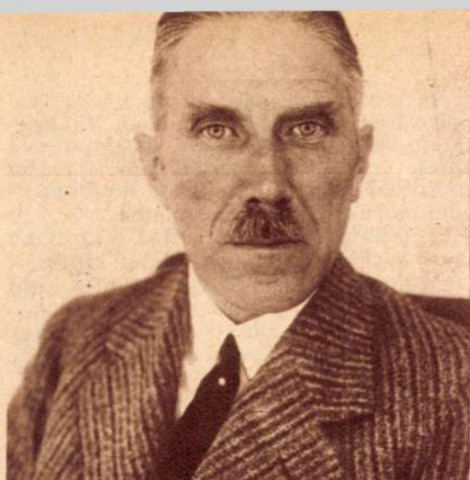
Statele-Unite ale Americei au intervenit și președintele de-atunci — tot un Roosevelt! — a poftit pe delegații puterilor beligerante la Portsmouth, să se împace. Tratativele au fost surprinzător de scurte: o lună — atâta au ținut, pentru un război de mai bine de' doi ani, cu rezultate militare surprinzătoare. Delegații au căzut de acord ca Rusia să cedeze jumătate din insula Sacalin, să renunțe influență asupra Coreei. In ce privește Manciuria, s'a găsit un compromis în care — ca în toate compromisele — se află sâmburii războiului viitor: Rusia deține influența ei asupra Manciuriei de nord, inclusiv căile ferate, iar Japonia, Manciuria de sud. Nicio despăgubire de război, retrocedarea niciunui vas.

N'a fost încheerea păcii — de altfel „pacea de la Portsmouth” nu figurează sub acest nume în niciun tratat de istorie — a fost doar încheerea unui război. Rusia era împiedecată de a mai înainta în China, fără ca Japonia să fi dobândit acest drept. Inaintarea în China s'a făcut mai târziu, sub diferite forme, mai mult sau mai puțin ascunse, iar celebrele „căi ferate manciuriene”, în jurul cărora a reînceput de curând discuția, e numai un simptom — simptomul din 1905 al războiului ruso-japonez de mâine.

Influența războiului de acum treizeci de ani din Extremul-Orient asupra Europei a fost — deși nu s'a bănuit atunci nimic — hotărâtor. Rezultatele s'au văzut în 1914. Rusia, izgonită din Orient, și-a întors privirile spre Balcani — deci sâmbure de discordie cu Austro-Ungaria. Japonia s'a putut uni cu Anglia și Franța, amenințare directă împotriva Germaniei. Avem astfel formațiile fundamentale ale marelui război european.

Conflictul de azi din Extremul-Orient nu mai înșeală pe nimeni: Acolo — știm precis cu toții! — se va da lupta care să rezolve conflictul rămas din 1905, și se pun bazele viitoarei conflagrații europene — dacă nu cumva înțelepciunea cuiva sau alt factor neprevăzut va pune capăt acestui sinistru și orb joc al forțelor umane...

F. ADERCA

Bastonul gol și SERVIETA DUBLA

Amintiri despre Von Papen —

In fotografiile acestei pagini îl vedem pe Von Papen în diferite momente ale activității sale oficiale: la o reuniune sportivă în tribună cu Kronprinzul, vorbind cetățenilor la o întrunire politică și părăsind un local de vot cu prilejul ultimelor alegeri.

CĂPITANUL Voska, din legiunea cehă, atașat în timpul războiului mondial, la serviciul de informațiuni al ambasadei engleze din Washington, a publicat de curând o serie de destăinuiri senzaționale, privitoare la unele afaceri de spionaj din această perioadă.

Reproducem, din memoriile căpitanului ceh, două episoade mai interesante:

A doua zi după declararea războiului mondial s'au constituit la Washington două servicii concurente de spionaj: primul, dirijat de contra amiralul Gaunt, din amiralitatea britanică și celălalt condus de Von Papen, acela care avea să ocupe 18 ani mai târziu, demnitatea de cancelar al Reichului.

Von Papen își baza serviciul său în special pe informațiunile primite dela irlandezii și hindușii stabiliți în America. Aceștia sperau că o victorie a Germaniei le va aduce mult așteptata independență a țărilor lor.

Prea puțină lume știe însă că agenții lui Von Papen se ocupau și cu provocarea exploziilor. Astfel, ei au svârlit de mai multe ori în aer, podurile ce leagă Canada de Statele Unite, poduri pe care trebuiau să treacă transporturile de arme destinate aliaților.

Aceiași agenți au scufundat și câteva vase. In acest scop, cu ajutorul unor funcționari complici cari lucrau pentru armatori, instalau mașini infernale în vasele în construcție. Deasemenea ei au reușit să contamineze cu microbi infecțioși un mare număr de cai, destinați armatei engleze.

Dacă serviciile spionajului german se serviau de preferință de supușii Majestății Sale regele Angliei, în schimb, serviciile engleze își găsiau colaboratorii cei mai prețioși în supușii austriaci, aparținând minorităților naționale ale acestei țări: cehi, slovaci și croați.

Pentru a fi la adăpostul oricărui fel de indiscreție, Germanii au hotărât, în cele din urmă, să întemeieze o întreprindere comercială, așa cum obicinuiau în general. Intreprinderea a fost înscrisă cu firma socială: „American Import and Export Company", etichetă banală, care le permitea să se dedea mai liber activității lor de spionaj.

Această întreprindere specială era condusă de un atașat economic al ambasadei germane, doctorul Albert. Căpitanul Voska, care ne destăinuește toate aceste amănunte, ne spune apoi c'a reușit să-și plaseze în această întreprindere ca funcționară pe fiică-sa, și în chipul acesta, seara, înainte de expedierea curierului putea să ia cunoștință de mesagiile cele mai importante, pe care le copia și le fotografia, chiar când era vorba de piese esențiale.

DOCUMENTE SECRETE INTR'UN BASTON GOL

Dar să dăm cuvântul căpitanului Voska:

„In vara anului 1915, fiica mea m'a informat că societatea a trimis în Europa un colet foarte important, prin intermediul unui ziarist american, Archibald, reprezentant al lui „United Press", pe fronturile europene. Fiică-mea a putut să ia cunoștință de conținutul acestui pachet, și a observat astfel că el ascundea între altele, un dosar foarte important asupra transporturilor de alimente importate din Statele Unite, în Germania, prin Suedia.

In plus, mai existau documente care expuneau în mod amănunțit activitatea clandestină a atașatului Von Papen, precum și un plan precis de acte de

sabotaj, pe care acesta le proiecta. La dosar era anexată şi o scrisoare a lui Von Papen către soţia sa, din care extrag aci câteva pasagii: *„Nu încetez de-a repeta acestor imbecili yankei că ei trebue să se mulţumească să admire eroismul nostru... Congresul din Washington şi guvernul american fac tot ceeace doresc ambasadorii Germaniei şi Austriei, fără să ştie că se supun de fapt ordinelor noastre"*.

Acest colet era însoţit de un baston gol, în interiorul căruia era ascuns un plan al fortificaţiilor americane, instalate dealungul coastelor. Planul fusese ridicat de un agent austriac.

ANCHETA PE BORDUL VASULUI „NEW-AMSTERDAM"

Cu toate sforţările noastre, n'am reuşit să împiedicăm pe Archibald să ia în posesiune acest colet preţios.

Ziaristul american s'a îmbarcat pe bordul pachebotului olandez „New-Amsterdam". Imediat, contra-amiralul Gaunt îşi trimise în Anglia vasul său cel mai rapid cu ordinul s'o ia înaintea pachebotului olandez. Atunci s'a angajat în largul mării o întrecere nebună între cele două vase, întrecere care s'a terminat cu victoria englezilor.

Astfel, generalul Hall, şeful serviciului de spionaj britanic, a putut fi informat la timp de sosirea emisarului lui Von Papen. In momentul când pachebotul olandez a ajuns la prima escală engleză, vasul a fost înconjurat de soldaţii britanici, iar emisarul lui Papen arestat imediat.

Timp de trei zile autorităţile engleze s'au dedat unei anchete minuţioase pe bord, fără a reuşi însă să descopere coletul. A patra zi, ambasadorul olandez a protestat împotriva violării neutralităţii, iar cel american împotriva arestării unui supus al Statelor Unite.

In disperare de cauză, Hall trimite imediat o telegramă lui Gaunt: „Nu s'a găsit nimic, Victor s'a înşelat".

Victor era pseudonimul meu. Imediat Washington răspunde: „O eroare e imposibilă".

A cincea zi, însfârşit, oamenii amiralului Hall forţează casa de fier a vasului şi găsesc în interiorul ei pachetul compromiţător. Toate ziarele reproduc conţinutul documentului, fapt ce stârneşte o emoţie imensă în America. Incepând din acel moment, până şi ziarele germano-file din noul continent publică manşete de felul acesta: *„Expulzaţi pe von Papen"*. Şi într'adevăr, după câtăva vreme, viitorul cancelar al Reichului a fost expulzat din Statele Unite, în compania baronului Dumba, ambasadorul Austriei şi al lui Boyet, ataşatul maritim german.

PĂŢANIA CU SERVIETA

Această aventură a lui Von Papen este dealtfel, în strânsă legătură cu celebra „păţanie cu servieta", al cărui erou a fost colaboratorul cel mai intim al lui Von Papen.

E vorba de ataşatul Albert, care purta în servieta sa colecţia facturilor pentru diversele mărfuri americane, livrate Germaniei. In interval de un an adunase mii de facturi, care repezentau un total de circa 110 milioane dolari. Vă închipuiţi cât de preţioase puteau să fie pentru aliaţi, indicaţiile cuprinse în această servietă!

In momentul când servieta d-rului Albert era atât de plină încât nu mai putea cuprinde nimic într'însa, acesta în loc s'o golească, a cumpărat o alta, pe care a umplut-o deasemenea.

Serviciul englez de spionaj observase acest amănunt şi n'a uitat să-l folosească la prima ocazie.

Intr'o zi, pe când se ducea la un pielar ca să-şi cumpere o nouă servită, doctorul Albert a fost urmărit de trei agenţi dela „Intelligence Service", între care şi celebrul reporter Brown, dela „New-York Times".

Acesta intră deasemenea în magazin, unde cumpără o servietă asemănătoare cu aceea a doctorului şi, aplică pe ea aceleaşi iniţiale. Apoi o umplu cu ziare vechi pentru ca să semene exact cu aceea a ataşatului german.

Albert veghea asupra valizei sale, pe care o păzia ca pe ochii din cap şi de care nu s'ar fi despărţit pentru nimic în lume.

Dimineaţa o lua în biroul său şi seara o aducea acasă. Dar, omul avea o deprindere primejdioasă. Se deplasa cea mai mare parte din vreme în Metro.

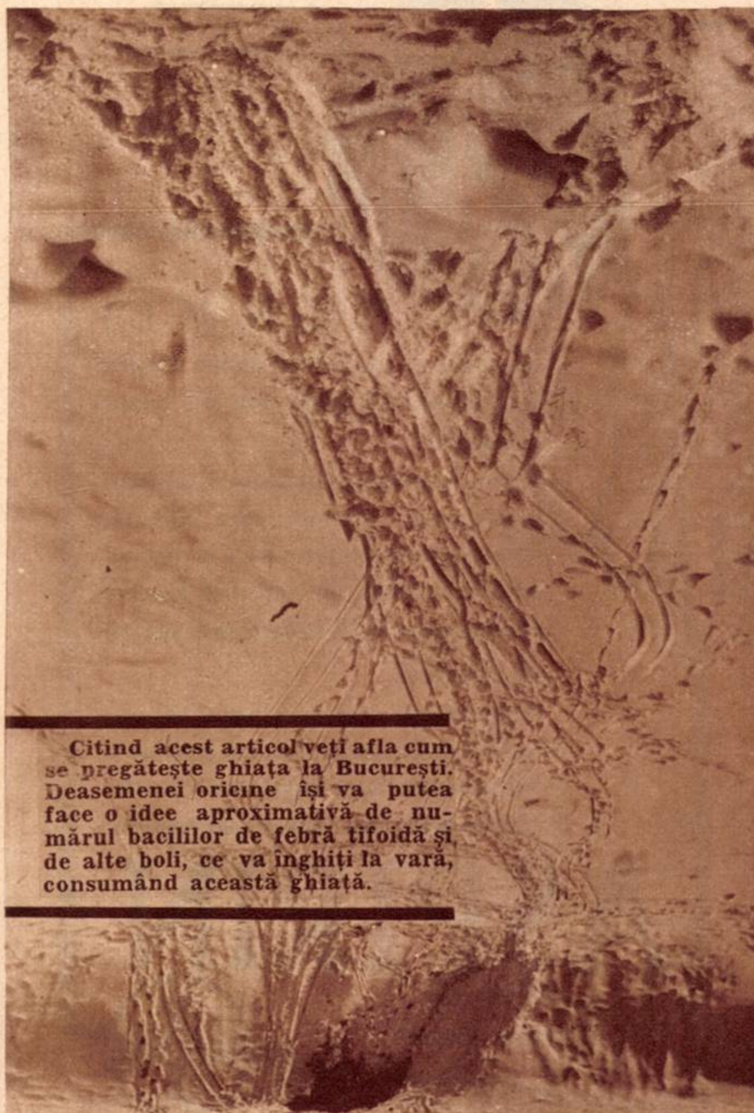
Intr'o zi, Brown şi cu tovarăşii săi pătrunseră în compartimentul din metro, în care se găsia doctorul Albert. Când veni controlorul, ei îi făcură observaţiuni fără nici un rost, căutând cu orice preţ să provoace un scandal. Scandalul degeneră repede într'o adevărată încăerare.

In vacarmul general astfel produs, Albert nu observă că Brown care stătea lângă dânsul profitând un moment de neatenţia ataşatului german, îi substituise în mod foarte iscusit servieta.

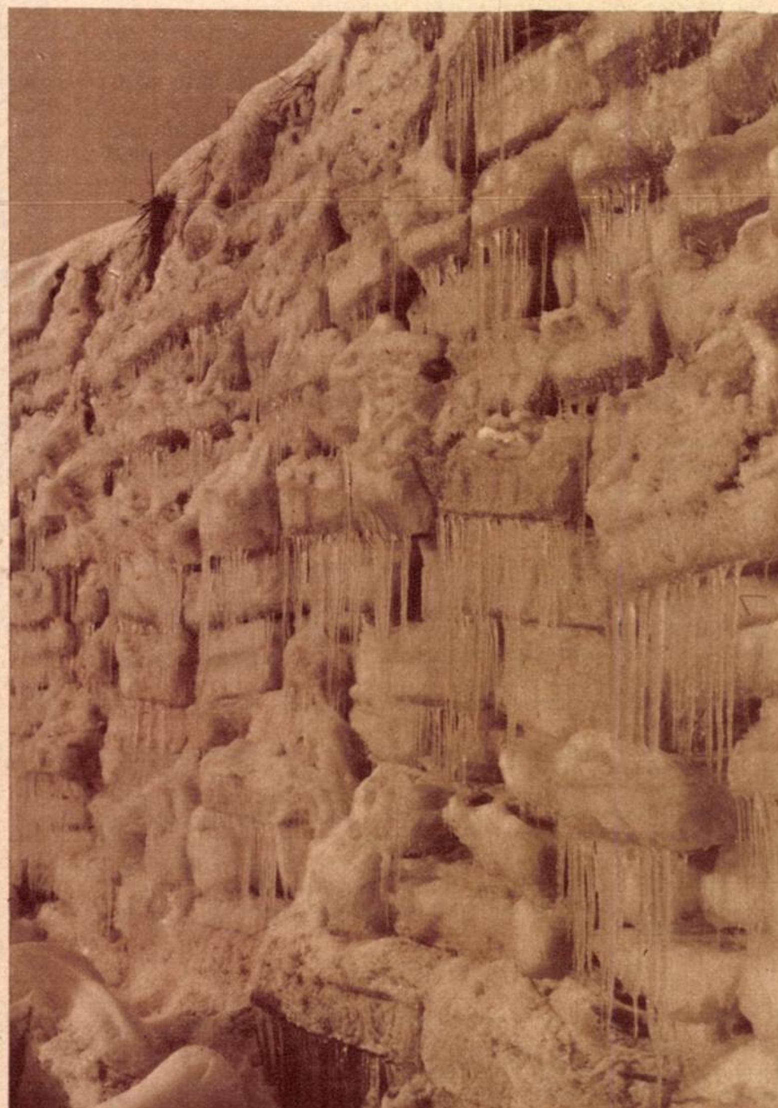
Numai după ce s'a reîntors acasă doctorul Albert a observat că în locul documentelor preţioase, servieta sa era umflată cu... hârtii vechi.

Era însă prea târziu ca să mai încerce un demers oarecare. I se jucase o festă reuşită.

I. S.

Citind acest articol veţi afla cum se pregăteşte ghiaţa la Bucureşti. Deasemenei oricine îşi va putea face o idee aproximativă de numărul bacililor de febră tifoidă şi de alte boli, ce va înghiţi la vară, consumând această ghiaţă.

PROVIZII de GHIAŢĂ

— Piramide uriaşe de microbi —

VREŢI să ştiţi ce înghiţim când consumăm prin bodegi, restaurante şi la noi acasă, *ghiaţă* recoltată de prin lacurile bucureştene?

Cine a făcut o preumblare vara, prin aceste locuri pitoreşti, desigur ne-ar putea povesti multe... Mai ales în a şasa lună a anului, în *Cireşar*, ca şi în luna lui *Cuptor*, până târziu toamna, locuitorii mahalalelor mărginaşe năvălesc spre lacuri să se scalde.

CEI CE FAC BAE

Totuş nu toţi fac baia pentru ca să-şi procure o simplă plăcere. La cei mai mulţi ea este dictată de un sentiment de disperare...

Nu vorbim despre cei ce se sinucid. Dar este o altă nenorocire permanentă, pe care o constată mai ales medicii regimentelor şi pe care noi suntem nevoiţi s'o înregistrăm în mod brutal, fără fraze de ocol: mahalalele bucureştene sunt pline de râe! Soldaţii reeruţi, şi chiar cei din contingentele mai vechi, chemaţi la concen-

trări, vin la regimente cu răni hidoase, întinse peste tot corpul, infecţie pricinuită de complicaţiile scabiei.

O infirmerie de regiment are câteodată un aspect groaznic.

Zilele trecute un medic civil a găsit scabie la o şcoală primară; un mare număr de copii erau bolnavi. Sunt contaminaţi şi părinţii; sunt bolnavi şi copiii! Unii iau de la alţii. Sunt familii întregi, unde scabia nu dispare cu anii. *Păianjenul* care provoacă această boală, e încuibat în haine, paturi, velinţe... Trebue să notăm că starea igienică a oraşului lasă într'adevăr mult de dorit. Deşi scabia e o boală, care s'ar putea vindeca repede şi cu mijloace simple, totuş prin mahalalele ora.şului, caşi prin satele mărginaşe, maladia este endemică.

Un medic a găsit şi „olteni", furnizori de alimente, având scabie...

Toţi aceştia abia aşteaptă primăvara, spre a se duce să se mai curăţe prin lacuri ,cu nădejdea de a mai lepăda în apa, plină de larve de ţânţari, o parte din păianjenii ce provoacă boala lor... Din nefericire e un cerc vicios: cei cari vin să se curăţe în lacuri, uneori mai rău se infectează, mai ales că în aceeaşi apă sunt aduse să facă bae, şi vitele din Bucureşti... bolnave de scabie, sau de alte maladii.

Lacul Floreasca, focar de microbi din care se extrage iarna ghiaţa.

Această apă e lăsată să înghețe iarna, pentru ca dintr'însa să se scoată ghiaţa, pe care ne-o servesc chelnerii la restaurante, ne-o pun în *„mazagren"*, pe untul, carnea şi celelalte alimente, ce urmează să le consumăm; aceasta este ghiaţa pe care o vedem plutind prin borcanele mari de sticlă, pline cu limonadă galbenă şi roşie, de la Moşi...

„NU E VOE DE SCOS GHIAŢĂ DIN BĂLŢI!"

Există totuşi un regulament sanitar, foarte frumos alcătuit, cu articole numeroase, în care se iau, măsurile cele mai pline de prevedere cu privire la recoltarea gheţei.

Merită toate laudele iniţiatorii şi redactorii acestui regulament, plini de grija pentru sănătatea cetăţenilor Capitalei. Făuritorii lui au mers cu înţeleapta lor prevedere până acolo, în cât regulamentul a fost învestit cu formalitatea „promulgării" prin înaltul decret regal no. 1332, din 14 Aprilie 1930.

Domnii, cari au redactat acest regulament, or fi vizitat probabil lacurile bucureştene şi s'au îngrozit văzând atâtea mortăciuni şi gunoae, hoituri de pisici şi câni, aruncate pe locurile, de unde iarna se scoate ghiaţa pentru bucureşteni. O fi surprins, poate, pe câte unul de prin satele vecine, sau de prin casele de pe mal, deşertând murdăriile, ce se adună de obiceiu prin gropile, de lângă casa omului... latrinele improvizate... De altfel nu li se poate face o vină prea mare acestor locuitori necăjiţi, cari se scuză că n'au canal prin preajma locuinţelor lor...

Articolul 72 al pomenitului regulament interzice scoaterea gheţii din bălţile contaminate. *„Se vor respecta dispoziţiile indicate* — glăsueşte regulamentul — *şi se vor scoate din consumaţie alimentele sau băuturile, care au venit în contact direct cu ghiaţa naturală"* adică cu aceea scoasă din bălţile infectate.

Mai există o lăudabilă ordonanţă, emanată din birourile Primăriei Capitalei, care poartă numărul 5673/6099. Şi această ordonanţă e plină de grijă pentru sănătatea locuitorilor.

Ni se arată acolo, în fraze frumos meşteşugite, că *„este periclitată sănătatea publică"* din pricina gheţii scoase din lacurile *„unde se scaldă oameni şi animale, bălţi în care se spală căruţe şi se aruncă gunoae, animale moarte, etc."*

TOTUŞ SE SCOATE MEREU GHIAŢĂ!

Păcat că acest document, atât de elocvent redactat, nu are şi o urmare practică apreciabilă.

Pe malul lacurilor *Băneasa, Herăstrău, Floreasca, Teiu, Fundeni, Dobreşti*, etc., etc. ,se depozitează cu mare hărnicie blocurile îngheţate în iarna generoasă a anului 1934. Negustorii de ghiaţă sunt într'o febrilă activitate.

Prin unele locuri s'au clădit adevărate piramide egiptene, din blocuri îngheţate, ce ni se vor da să le consumăm la vară.

Ni se atrage, în mod special, atenţia asupra unei bălţi care este în dosul închisorii Văcăreşti, unde se scurg de obiceiu, în cursul anului, toate canalele de la diferitele lavoare, bucătării, latrine, etc., ale gospodăriei celor vre-o mie de inşi — deţinuţi, gardieni şi funcţionari — cari populează închisoarea.

Când lacul înghiaţă, se scoate ghiaţă şi de acolo!

CE MICROBI SUNT PRIN BĂLŢILE BUCUREŞTILOR?

Desigur, că în aceste bălţi, unde vin să se scalde oameni sifilitici, tuberculoşi, şi cu fel de fel de alte maladii, se găsesc toţi microbii corespunzători.

Un amic al nostru, medic bacteriolog, a avut răbdarea să topească şi să analizeze o bucată de ghiaţă, luată dela un restaurant.

Bacteriologul nostru a calculat 244 mii de diferiţi microbi găsiţi într'un centimetru cub de apă, obţinută din ghiaţa arătată mai sus. Cei mai mulţi erau din specia Eberth, adică a bacilului tific. Aceşti bacili se văd la microscop în formă de bastonaşe, puţin ovale, rotunjite la cele două extremităţi.

Amicul nostru a mai găsit *bacillus coli*, adică acela care sălăşlueşte în capătul intestinului gros, de la om şi care dă anumite infecţii primejdioase, destul de frecvente în ultimul timp la Bucureşti.

In afară de infuzorii şi de alte gângănii urâte se mai găseşte uneori, în apă *bacilul holerei*, a lui Koch, microb încovoiat ca o virgulă, câte o dată răsucit în spirală, mai subţire la un capăt. Aceste fiinţe mici şerpuesc unele spre altele, având o vie agitaţie, apropiindu-şi cele două extremităţi.

CUM SE FACE CĂ O ASEMENEA GHIAŢĂ E TOLERATĂ IN CONSUM?

Am căutat să cercetăm explicaţia acestei situaţii ciudate: cum se face că este tolerată în consumaţie această ghiaţă, evident vătămătoare sănătăţii publice. Ni s'a dat următoarea explicaţie:

Iarna ghiaţa se scoate din bălţi în mod tacit, fără să se alarmeze nimeni, căci deocamdată nu este întrebuinţată! Cine să se mai gândească iarna la ghiaţă?!

Abia la primăvară încep să intervie autorităţile sanitare, cu mare străşnicie. Dar negustorii au şi ei trecerea lor: se duc pe la oamenii mari, promit că nu vor mai scoate, pe viitor, ghiaţă din lacuri, arată că pe aceasta nu o vor întrebuinţa direct la alimente ci numai la răcit, şi aşa mai departe. Se mai vaită că dacă vor fi opriţi să vândă ghiaţa vor fi complect ruinaţi, deoarece „au băgat capital", etc., etc.

Şi atunci, ici şi colo, se mai slăbeşte puţin şurubul, se mai deschide câte-o portiţă, pe unde se scurg în urmă toate blocurile din cetăţile de ghiaţă clădite în cursul iernei precedente. Scena se repetă în fiecare an la fel. Negustorii pretind în fiecare vară, că asta e „pentru ultima dată" şi îşi iau obligaţia „pe onoare" de a nu mai scoate pe viitor ghiaţă din bălţile bucureştene, ci de a înfiinţa fâbrici sistematice.

Aşa s'a întâmplat şi vara trecută, când s'a permis „pentru ultima dată" de a pune în consumaţie ghiaţa recoltată iarna trecută.

Luaţi însă un autobuz de periferie şi faceţi o vizită lacurilor din jur. Veţi găsi acolo munţi proaspeţi de ghiaţă pe mal; veţi mai constata că din bălţi continuă să se tae şi să se care mereu... Până acu s'au pregătit multe milioane de kilograme...

Se prevede că la vară va fi mare belşug de ghiaţă şi că va fi eftină de tot! Fiecare cetăţean, cât de modest, îşi va primi porţia lui de bacili, pe un preţ cât se poate de modest, căci natura a fost darnică în iarna asta!!

PROGRES

Mai este de menţionat că în anul acesta am făcut un progres: a început să se scoată ghiaţa şi din lacul Parcului Carol. E o inovaţie. Ghiaţa se depozitează în grotele şi cuştile, în care stăteau odinioară fiarele sălbatece ale fostei grădini zoologice din parc.

Tot aşa s'ar putea scoate ghiaţă şi din Cişmigiu.

Imi permit să mai dau o idee: să se scoată ghiaţă şi din bazinele de pe la *stranduri*. Avem atâtea! Tot va fi mai curată de cât aceea de prin bălţile de la periferie, pe unde se scaldă vitele bolnave. Aci, cel puţin, fac bae numai oamenii...

O ANECDOTĂ

Ca încheere, şi dacă voiţi, vă povestesc o anecdotă ce mi-o amintesc cu acest prilej:

Se spune că o celebră artistă de cinematograf, care are un splendid păr blond-roşcat, a invitat într'o seară la dânsa acasă la un ceai, câţiva prieteni.

Dar uitând că are serată, s'a apucat să facă bae.

Deodată, se auzi soneria!

Marea artistă eşi repede din cadă şi se îmbrăcă în pripă, pentru a-şi întâmpina oaspeţii.

— Dar n'avem apă caldă pentru ceai" — observă camerista îngrozită.

— Nu-i nimic... ia din bae", ordonă stăpâna casei.

Se afirmă că musafirii au găsit ceaiul delicios. La un moment dat, unul plin de entuziasm, ar fi exclamat:

— Ni s'a servit un *veritabil „ceai de caravană!"* Şi ca dovadă iată un fir de păr de cămilă, pe care l-am găsit în paharul meu..."

ALEX. F. MIHAIL

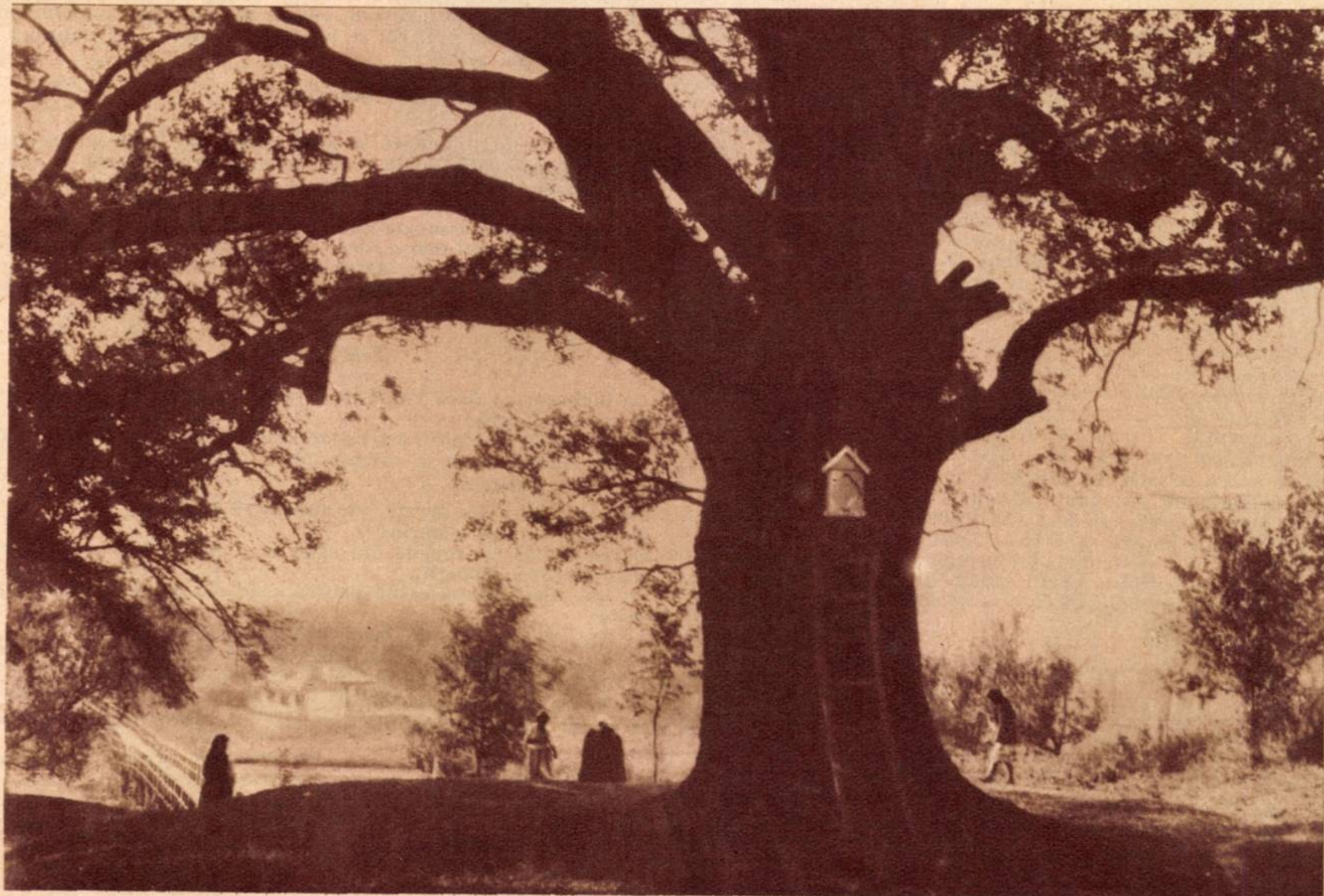

SCLAVELE

De cealaltă parte a lacului mlăştinos peste care se poate trece numai pe un podeţ îngust de lemn, se găseşte un deluşor pe care-şi întinde braţele un stejar vechi de 400 de ani. Pe tulpina lui, în faţa unei icoane, ard lumânări de ceară. O poză sprijinită de religie şi misticism: Aceasta este intrarea la mânăstirea de călugăriţe de la Ţigăneşti, 35 kilometri depărtare de Bucureşti. Inaintând eşti surprins de clădirile mici în formă de vile, cu grădini de flori în jurul lor, îngrijite de mâini vrednice de femei.

Deluşorul însuş, de fapt o insulă, este ca de comandă pentru locuitorii de acolo, care se complac în existenţa lor, părând că sunt uniţi pe vecie cu acea regiune, trăind acolo fără bucurii, fără suferinţe, dar în tot cazul în linişte şi mulţumire.

Se crapă de ziuă. Abia s'au stins primele stele şi începe să se agite ceva în curtea bisericii. O tânără maică ţine în mână o scândură pe care bate cu un ciocan — tot de lemn — lovituri ritmice. Este toaca tradiţională, care aduce cu sgomotul ei, primul semnal de trezire. Luminiţe vagi apar pe la ferestre. După un sfert de oră răsună al doilea semnal. El este dat de clopotul din turn — care este în acelaş timp şi clopotul ceasului — cu un sunet metalic. Acest sunet are menirea să deştepte somnul cel mai adânc. Incep să se îndrepte spre mânăstire, cu paşi repezi, credincioşii. Interiorul se umple repede cu credincioşi care se închină de trei ori la intrare, plecându-se până la pământ. In biserică începe să răsune între timp, la început în şoapte, apoi din ce în ce mai tare, cântecul femeilor. Aceasta până ce vine preotul care oficiază slujba
maici. Dur
dincioşilor,
cele mai b
se menţin
prin ferest
In tim
După rug
cu lucrul d
parte pentr
fiecare căsu
realizează
pătă peri
De cele ma
orfane, car
locuinţă şi
rori" şi nu
neagră.
Biseric
12 moşii. A
du-i în sch
trebue să şi
timpul şi-l
de dimineaţ
care se roa
zorilor.

RELIGII

. Slujba constă în întrebările preotului şi în răspunsul corului de
ază mult, foarte mult. Lumina slabă din biserică, atitudinea cre-
liniştea care domneşte ,sunt impresionante. Multe maici — dintre
trâne — plâng sguduite de misticism. Credincioşii îngenunchiaţi
n aceeaş atitudine, până ce primele raze de soare au pătruns
ele mânăstirii şi slujba ia sfârşit.
ul slujbei o maică mai tânără continuă să bată clopotul.
ăciune cele 10 călugăriţe merg la locuinţele lor, unde continuă
e mână. Ele ţes, înnoadă covoare, şi ţesăturile cele mai delicate,
n folosinţă proprie, parte pentru vânzare la Bucureşti. Trăesc în
ţă 1—2 călugăriţe, uneori mai multe, fiecare după mijloace. Dacă
ât de mult încât să-şi poată construi o locuinţă proprie, ele ca-
nea să locuiască singure. Aceasta se întâmplă însă foarte rar.
dese ori ele stau mai multe la un loc. Fiecare îşi mai ţine 1—2
sunt învăţate la lucrul de mână, îngrijind în acelaş timp de
intrând apoi în ordinul maicilor. Acestea sunt la început „su-
poartă insigna maicilor, fiind legate strâns pe cap cu o basma

există de 215 ani şi a fost înainte vreme foarte bogată. A avut
stăzi a sărăcit însă cu desăvârşire. Statul i-a luat bunurile, dân-
imb o subvenţie anuală şi lemnele necesare încălzitului. Restul
-l procure cu lucrul de mână şi aceasta nu este atât de uşor. Tot
petrec cu lucrul şi vizitarea mânăstirii, unde în afară de slujba
ă şi de după amiază, există un serviciu permanent de noapte, la
gă cu schimbul 8 călugăriţe de la miezul nopţii până la ivirea

In fotografiile acestor două pagini vedem:
Mânăstirea clădită în stil bizantin.
Podeţul de lemn care leagă satul de mânăstirea de maici.
Căsuţele maicilor construite în stil de vile.
O „soră" la ţesutul unui covor.
Intrarea în mânăstire.
Stejarul bătrân de 400 de ani la intrarea bisericii.
O maică tânără bătând toaca.
Stareţa mânăstirii.
Text şi fotografii de L. von Molnar (Lipova)

Textul şi fotografiile articolului „Cultura romană în Dacia" publicat în numărul trecut al revistei noastre era tot de d. L. von Molnar.

DIN VIAȚA PLANTELOR

Alcoolul le îmbată, eterul le adoarme... Se pune întrebarea dacă nu au cumva vreun sistem nervos și poate chiar un oarecare grad de inteligență.

PLANTELE se îmbată prezentând aceleași simptome ce apar la un om care „s'a întrecut cu băutura": la început se stimulează, mai apoi devin somnoroase și în cele din urmă cad într'un fel de letargie. Dacă s'ar putea mișca, ar prinde să hoinărească împleticindu-se, spre marea plictiseală a semenelor lor, rămase treze. Cum au însă rădăcini, rămân pe loc și nu dau sergenților de lucru.

Plantele cărora li s'a administrat o doză de eter se comportă deasemeni ca o ființă omenească. Leșină, și dacă doza e prea mare, mor. Când efectul soporificului s'a trecut ele încearcă aceeaș stare de slăbiciune, acelaș rău pe care-l cunosc toți acei cari au suferit o operație adormiți cu eter.

Faptul că eterul și alcoolul au asemenea efecte asupra plantelor, care după părerea mai tuturor savanților n'au nervi și nici creer, constitue un adevărat mister. Drept e că Sir Jagadis C. Bose renumitul savant hindus, susține că plantele posedă sisteme nervoase și chiar un rudiment de creer, că o gulie sau un morcov vibrează de durere când sunt tăiate. Dar Jagadis Bose a rămas să susție singur această teorie.

Și totuși, dacă e adevărat că plantele nu au sisteme nervoase, ce le face atunci să reacționeze sub alcool și eter așa ca și cum ar avea?

Experiențele profesorului Bancroft par să confirme teoria lui Jagadis. Prin ele, ciudatele desene reprezentând „arbori umani" pe care diferiți artiști le-au făcut din timpul faraonilor și până acum, par mai puțin fantastice, iar poveștile vechilor marinari ce pomenesc de arbori canibali, ale căror ramuri se încolăciau ca niște tentacule în jurul victimei, devin mai verosimile. Există într'adevăr unele plante care pe lângă sensibilitate sunt dotate cu niște organe mușchiuloase ce le închid frunzele sau florile oridecâteori o insectă se așază pe ele.

Toate acestea au niște perișori sau antene ce par să facă oficiul unor nervi tactili. Când sunt atinse de o insectă, un stimul străbate mușchii plantei și lațul s'a format. Aceste plante ce se hrănesc cu insecte, își mistuie captivii cu ajutorul unor lichide foarte asemănătoare sucurilor digestive ale stomacurilor animale.

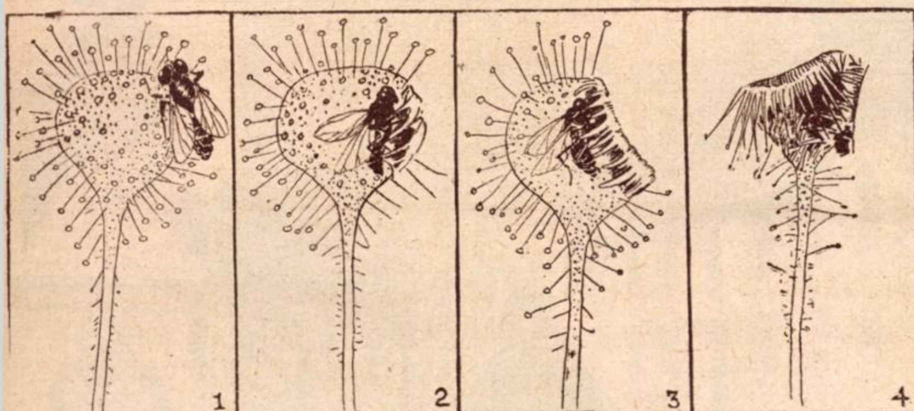
Alte plante întind în aier niște cârcei ce par să tatoneze întocmai ca bastonul unui orb, până când vârful sensibil atinge ceva în jurul căruia să se poată încolăci. Acesta e cazul tuturor agățătoarelor și nimeni din cei cari au avut ocazia să urmărească perceptibila mișcare a plantelor din această familie, la tropice, nu poate desminți în totul legendele plantelor monstruoase cu tentacule mobile, ce par niște octopuși cu rădăcini.

Profesorul Bancroft a făcut intense studii în domeniu chimiei coloidale care se ocupă între altele cu substanța gelatinoasă cunoscută sub numele de protoplasmă. Această protoplasmă constitue substanța de bază atât în celulele corpurilor animale cât și în ale celor vegetale. Luni dearândul, profesorul Bancroft și asistenții săi au studiat efectele pe care alcoolul le are asupra delicatei protoplasme a creerului și a celulelor nervoase. Ei

*Diagramă reprezentând diferitele glande cu secrețiune internă a căror activitate sporită sau scăzută a afectat adesea civilizația omenirei. 1) Glanda pineală. 2) Glanda pituitară (hipofiza). 3) Glanda tiroidă. 4) Para-tiroidă. 5) Thymusul. 6) Glanda supra-renală sau **adrenală**.*

*Fotografiile reprezintă frunze de palmieri și spice **de grâu** în bătaia soarelui .*